

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

การดำเนินงานสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

ในการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม ผู้สร้างจำเป็นต้องศึกษาลักษณะและเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างบทเรียนแบบนี้มาก่อนอย่างถี่ถ้วน ตลอดจนพิจารณาแล้วว่า จะสร้างบทเรียนแบบนี้กับวิชาอะไร ระดับชั้นไหน มีขอบเขตของเนื้อหาที่จะสอนอย่างไร แล้วจึงลงมือสร้างบทเรียนตามที่ต้องการได้

ในการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมจากเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา Programmed Instruction ของ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และของ สุณีเท ภัทมาคม เอกสารประกอบการเรียนวิชา Multi-Media Approach for Programmed Instruction ของ ดร.เป็รื่อง กุมุท และหนังสือ ชื่อ A Handbook of Programmed Learning ของ Indian Association for Programmed Learning.

2. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม ตลอดจนวิธีการดำเนินการค้นคว้า และวิจัย จากวิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

3. ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน คำราชาภาษาไทย คู่มือครู หนังสือแบบเรียน ตลอดจนหนังสืออื่น ๆ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาบทเรียน ดังรายชื่อต่อไปนี้

3.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3 ประมวลการสอนหมวดวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3.4 คำราชศัพท์ภาษาไทย ของพระยาอุปกิตศิลปสาร

3.5 นิรุกติศาสตร์ ของพระยาอนุนามนราชชน

3.6 คำราชศัพท์ภาษาไทย ของ กำชัย ทองหล่อ

3.7 คำบรรยาย ภาษาไทยชั้นต้น ของ ชุมชุมภาษาไทย ของคุรุสภา

3.8 คำราชศัพท์ ภาษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ของหมวดวิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

3.9 หนังสือหลักภาษาไทย ป.ก.ศ. ของ อนันต์ อวมศาสตร์ และเนาวรัตน์ อวมศาสตร์

3.10 หนังสือหลักภาษาไทย ของ สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์

3.11 "การใช้คำ" ของ พรทิพย์ ภัทธนาวิก ในการใช้ภาษา ของหนังสือเก็ดดไทยชุดตำราเรียน

3.12 การใช้ภาษา-หลักภาษา (ท.401 - ท.402) เล่ม 1 ของจำนง ทองประเสริฐ

3.13 โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์ ของ วิจิตร ภาณุพงศ์

- 3.14 หลักสูตรภาษาไทย การใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 (ฉบับปรับปรุง) ของ สีน โปธิ์พิ่ง และคณะ
- 3.15 จุดสารภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา เล่ม 7 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2517
- 3.16 เอกสารประกอบการศึกษาวิชาภาษาไทย ภาษาไทย 3 (หลักสูตร) ของ นลินี บำเรอราช
- 3.17 หลักสูตรภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ เสนีย์ วิธาวรรณ
- 3.18 หลักสูตรภาษาไทย ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ
- 3.19 บันทึกค้นคว้าภาษาไทย "ความสำคัญของภาษาไทย และข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทย" ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ
- 3.20 ลักษณะภาษาไทย ของ บรรจบ พันธุเมธา
4. กำหนดเนื้อหา เรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" เป็น 2 หน่วย ดังนี้
หน่วยที่ 1 กล่าวถึง "ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด"
หน่วยที่ 2 กล่าวถึง "ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ"
5. พิจารณาเลือกวิธีการเขียนบทเรียนแบบโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้กับเรียนแบบโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงธรรมดา (straight - forward linear program)
6. สร้างความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแบบโปรแกรมในแต่ละหน่วย
7. สร้างแบบทดสอบสำหรับทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และหลังเรียนบทเรียนแต่ละหน่วย
8. สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมตามความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้
9. ทดลองใช้บทเรียนแบบโปรแกรมตามลำดับขั้นแล้ววิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนตามมาตรฐาน 90/90 (the 90/90 standard)

การตั้งความมุ่งหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม

เมื่อผู้วิจัยได้ตัดสินใจสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" แล้ว ก็ได้ศึกษาหลักสูตร และรวบรวมเนื้อหาของบทเรียนมาสร้างความมุ่งหมายทั่วไป และความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ต่อจากนั้นได้สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน บทเรียนตามความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ซึ่งแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเชื่อถือได้ (Reliability) = 0.78 (ดูภาคผนวก ตารางที่ 5) และมีความแม่นยำเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การเขียนความมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายทั่วไป และความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อให้รู้จักลักษณะของภาษาคำโคค
2. เพื่อให้รู้จักลักษณะของภาษาไทยที่จัดเข้าเป็นภาษาคำโคค
3. เพื่อให้ทราบลักษณะอื่น ๆ ของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว

โดยสังเขป

4. เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบลักษณะภาษาไทยกับภาษาอื่นได้พอสมควร

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโคค

ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถต่อไปนี้

1. ข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะภาษาคำโคค

1.1 เมื่อยกตัวอย่างชื่อภาษาหลาย ๆ ภาษาให้ ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่า

ภาษาไทยและภาษาจีนเป็นภาษาคำโดด (ก. 1, ก. 3, แบบทดสอบข้อ 1)

1.2 สรุปลักษณะของภาษาคำโดดได้ถูกต้อง (ก. 4, ก. 5, ก. 25 แบบทดสอบข้อ 2)

1.3 เขียนตอบได้ว่าภาษาคำโดดมักเป็นคำพยางค์เดี่ยว และมีความหมายอยู่ในตัวเอง (ก. 6, ก. 7, ก. 8)

1.4 เขียนตอบได้ว่าภาษาคำโดดไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เมื่อเข้าประโยค (ก. 9, ก. 10, ก. 12)

1.5 เมื่อยกตัวอย่างประโยค ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนให้ดู ก็บอกได้ว่า เมื่อเข้าประโยค ภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนรูปคำ ส่วนภาษาไทย และภาษาจีนไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (ก. 11)

1.6 เขียนตอบได้ว่า การแต่งประโยคของภาษาคำโดด คือ การนำคำมาเรียงกันให้ได้ใจความ (ก. 13, ก. 14, ก. 15 แบบทดสอบข้อ 3)

1.7 เขียนตอบได้ว่า ถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยคของภาษาคำโดด จะทำให้ความหมายของประโยคนั้นเปลี่ยนไป (ก. 17, ก. 18, ก. 19, ก. 20 แบบทดสอบข้อ 4)

1.8 ชี้แจงได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ของคำในภาษาคำโดด ทำให้เสียงและความหมายของคำต่างกันออกไป และยกตัวอย่างได้ถูกต้อง (ก. 21, ก. 22, ก. 23 ก. 24 แบบทดสอบข้อ 5)

2. คำภาษาไทยแท้ก็เป็นคำพยางค์เดี่ยว

2.1 เขียนตอบได้ว่าคำไทยแท้ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดี่ยวโดด ๆ (ก. 26, ก. 27, ก. 41, ก. 42 แบบทดสอบข้อ 6, ข้อ 7)

2.2 เขียนเติมคำพยางค์เดี่ยวที่เป็นคำเครือญาติ คู่กับคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก. 28, ก. 29, ก. 30)

2.3 ยกตัวอย่างคำพยางค์เดี่ยวที่เป็นคำเรียกอวัยวะต่าง ๆ ได้อย่างน้อย

10 คำ (ก.31, ก.32)

2.4 ยกตัวอย่างคำพยางค์เดี่ยวเกี่ยวกับธรรมชาติได้อย่างน้อย 10 คำ (ก.33, แบบทดสอบขอ 8)

2.5 บอกคำกริยาที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวลงในประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.34, แบบทดสอบขอ 9)

2.6 เขียนชื่อคำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวกำกับรูปภาพที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.35)

2.7 เขียนตอบได้ว่าคำบอกจำนวนนับในภาษาไทย เป็นคำพยางค์เดี่ยว และที่เป็นคำหลายพยางค์ เกิดจากการประสมคำพยางค์เดี่ยวนั้นเอง (ก.36, ก.37)

2.8 เมื่อกำหนดประโยคให้จำนวนหนึ่ง ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำวิเศษณ์ และมีก็เป็นคำพยางค์เดี่ยว (ก.38, ก.39, ก.40 แบบทดสอบขอ 10)

2.9 เขียนตอบได้ว่าเหตุที่ภาษาไทยมีคำมากพยางค์เพิ่มขึ้น เนื่องจากรับเอาคำภาษาอื่นมาใช้ และสร้างคำเพิ่มขึ้นในภาษาไทย (ก.43, ก.44 แบบทดสอบขอ 11)

3. คำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค

3.1 เขียนตอบได้ว่าคำภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค เพื่อ บอก เพศ พจน์ และกาล (ก.45, ก.46, ก.47, ก.48, ก.49, ก.50)

3.2 เมื่อกำหนดประโยคให้หลาย ๆ ประโยค ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่าประโยคใดมีคำที่แสดงเพศปรากฏอยู่ (แบบทดสอบขอ 12)

3.3 เมื่อกำหนดประโยคให้ที่ขีดเส้นใต้รูปคำที่บอกเพศในตัวได้ถูกต้อง (ก.51)

3.4 ชี้บ่งได้ถูกต้องว่า คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำขยายที่บอกเพศของนาม (ก.52)

- 3.5 เมื่อกำหนดประโยคให้หลาย ๆ ประโยค ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่า ข้อใด มีคำขยายที่บอกเพศ และข้อใดใช้รูปคำที่บอกเพศในตัว (ก.53, แบบทดสอบข้อ 13.)
- 3.6 เขียนตอบได้ว่าใจความของประโยคก็อาจบอกเพศของคำนามใน ประโยคนั้นได้ (ก.54, แบบทดสอบข้อ 14)
- 3.7 เมื่อกำหนดประโยคให้หลาย ๆ ประโยค ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่าข้อใด ใช้คำขยายที่บอกเพศ และข้อใดอาศัยใจความบอกเพศ (ก.55)
- 3.8 สรุปวิธีแสดงเพศของภาษาไทยได้ถูกต้อง (ก.56)
- 3.9 ชี้บ่งรูปคำเฉพาะประกอบเพื่อบอกพหูพจน์ในประโยคที่ยกมาได้ถูกต้อง (ก.57, ก.58)
- 3.10 เขียนตอบได้ว่าคำประมาณวิเศษณ์ทำให้คำที่ถูกขยายเป็นพหูพจน์ ได้ (ก.59, ก.60)
- 3.11 เขียนตอบได้ว่า การซ้ำคำก็อาจแสดงพหูพจน์ของคำในภาษาไทย ได้ (ก.61)
- 3.12 เขียนตอบได้ว่าใจความของประโยคก็อาจบอกให้ทราบว่านามนั้น เป็นพหูพจน์ได้ (ก.62, แบบทดสอบข้อ 15)
- 3.13 สรุปวิธีแสดงพหูพจน์ของคำนามในภาษาไทยได้ถูกต้อง (ก.63, แบบทดสอบข้อ 16)
- 3.14 เมื่อกำหนดประโยคให้จำนวนหนึ่ง ก็ชี้บ่งกาลของประโยคนั้น ๆ ได้ถูกต้อง (ก.64, ก.65, ก.68 แบบทดสอบข้อ 17, ข้อ 18)
- 3.15 เลือกคำที่แสดงกาลที่กำหนดให้ เขียนเติมลงในช่องว่างตามชื่อ กาลที่บ่งไว้ท้ายประโยคนั้น ๆ ได้ถูกต้อง (ก.66)
- 3.16 เขียนตอบได้ว่าคำกาลวิเศษณ์ใช้แสดงกาลในประโยคได้ (ก.67, แบบทดสอบข้อ 19)
- 3.17 สรุปวิธีแสดงกาลของประโยคภาษาไทยได้ถูกต้อง (ก.69)

4. ภาษาไทยถือเรื่องการเรียงลำดับคำเป็นเรื่องสำคัญ

4.1 เขียนตอบได้ว่าภาษาไทยสามารถผูกถ้อยคำเข้าประโยคโดยการนำคำมาเรียงกันให้ได้ใจความที่ต้องการ (ก.70, แบบทดสอบข้อ 20)

4.2 เขียนตอบได้ว่าประโยคภาษาไทยจะมีความหมายเป็นอย่างไรมากขึ้นอยู่กับการเรียงคำของประโยคนั้น ๆ (ก.72, แบบทดสอบข้อ 21)

4.3 เมื่อกำหนดข้อความให้เป็นคู่ ๆ แต่ละคู่มีคำเหมือนกันแต่เรียงคำสลับที่กันก็บอกความหมายของข้อความนั้น ๆ ได้ถูกต้อง (ก.73)

4.4 เมื่อกำหนดประโยคให้จำนวนหนึ่งก็ชี้บ่งหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ได้ว่าเป็นคำชนิดใดใด เช่น คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท หรือสันธาน (ก.74, ก.75, ก.76, แบบทดสอบข้อ 22, ข้อ 23)

4.5 เมื่อกำหนดข้อความที่เป็นวลีให้ก็บอกได้ถูกต้องว่าคำที่ขีดเส้นใต้คือ คำขยาย (ก.77)

4.6 เขียนตอบได้ว่า คำขยายในภาษาไทยส่วนมากมักเรียงไว้หลังคำที่ถูกขยาย (ก.78, แบบทดสอบข้อ 24)

4.7 เมื่อยกตัวอย่างถ้อยคำสำนวนที่มีคำขยายอยู่หน้าคำที่ถูกขยายก็เขียนอธิบายได้ว่า เป็นถ้อยคำสำนวนที่ต้องการเน้น คำขยายนั้นให้เด่นชัดยิ่งขึ้น (ก.79)

4.8 สรุปลักษณะอย่างหนึ่งของภาษาไทยได้ก็คือ ภาษาไทยถือเรื่องการเรียงลำดับคำเป็นเรื่องสำคัญ (ก.80)

5. ภาษาไทยมีการใช้วรรณยุกต์

5.1 เขียนตอบได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ ทำให้เสียงและความหมายของคำแตกต่างกันออกไป (ก.81)

5.2 เขียนตอบได้ว่ารูปวรรณยุกต์ช่วยกำกับเสียงและความหมายของคำที่ใช้ในภาษาไทย (ก.82, ก.83, ก.84, แบบทดสอบข้อ 25)

5.3 เขียนตอบได้ว่าวรรณยุกต์ในภาษาไทยมี 5 เสียง และ 4 รูป (ก.85, ก.86)

- 5.4 เขียนตอบได้ว่าเสียงสามัญไม่มีรูปวรรณยุกต์ใช้ (ก.87)
- 5.5 เขียนตอบได้ว่า คำในภาษาไทยอาจมีเสียงไม่ตรงกับรูปวรรณยุกต์ที่กำกับอยู่ได้ (ก.88)
- 5.6 บอกจำนวนอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำได้ถูกต้อง (ก.89, ก.90)
- 5.7 ชี้บ่งคำเป็นและคำตายได้ถูกต้อง (ก.91, ก.92, ก.93)
- 5.8 เขียนตอบได้ว่าคำอักษรกลางต้นได้ครบ 5 เสียง และใช้รูปวรรณยุกต์กำกับตรงตามเสียงที่ปรากฏ (ก.94, ก.95)
- 5.9 ชี้บ่งเสียงวรรณยุกต์ของคำอักษรกลางที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับได้ถูกต้อง (ก.96, ก.97, ก.98)
- 5.10 เขียนตอบได้ว่าคำอักษรสูงต้นได้ 3 เสียง คือ จัตวา เอก โท และมีรูปวรรณยุกต์กำกับได้เพียง 2 รูป คือ เอก กับโท (ก.99, ก.100)
- 5.11 ชี้บ่งเสียงวรรณยุกต์ของคำอักษรสูงที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับได้ถูกต้อง (ก.101, ก.102, ก.103)
- 5.12 เขียนตอบได้ว่าคำอักษรต่ำต้นได้ 3 เสียง คือ สามัญ โท ตรี และมีรูปวรรณยุกต์กำกับได้เพียง 2 รูป คือ เอก กับโท (ก.104, ก.105)
- 5.13 ชี้บ่งเสียงวรรณยุกต์ของคำอักษรต่ำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับได้ถูกต้อง (ก.106, ก.107, ก.108)
- 5.14 สรุปลักษณะอย่างหนึ่งของภาษาไทยได้คือ ภาษาไทยมีการใช้วรรณยุกต์ (ก.109)
- 5.15 ชี้บ่งได้ว่าข้อใดใช้รูปวรรณยุกต์ผิด และแกขอที่ผิดเสียใหม่ได้ถูกต้อง (ก.110, แบบทดสอบข้อ 28)
- 5.16 ชี้บ่งเสียงวรรณยุกต์ของคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.111, แบบทดสอบข้อ 26, ข้อ 29, ข้อ 30)

5.17 บอกได้ถูกต้องว่าอักษรสูงและอักษรต่ำไม่มีรูปวรรณยุกต์ ๓ กับ +
กำกับ (แบบทดสอบข้อ 27)

หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เพื่อให้เด็กเรียนมีความสามารถต่อไปนี้

1. การเขียนและการอ่านภาษาไทย

1.1 เขียนตอบได้ว่าภาษาไทยเขียนและอ่านจากซ้ายไปขวาตามแบบ
ภาษาสากล (ก.2)

1.2 บอกลักษณะการเขียนวางรูปสระและพยัญชนะของภาษาไทยได้ถูกต้อง
พร้อมทั้งยกตัวอย่างได้ถูกต้องด้วย (ก.3, ก.4, แบบทดสอบข้อ 2)

1.3 บอกความแตกต่างในการเขียนวางรูปสระ พยัญชนะ ระหว่างภาษา
ไทยกับภาษาอังกฤษได้ (ก.5)

1.4 เขียนตอบได้ว่าภาษาไทยไม่มีการเว้นช่องว่างระหว่างคำในประโยค
(ก.6)

1.5 อ่านคำที่ขีดเส้นใต้ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก. 7, ก. 8, ก. 9,
แบบทดสอบข้อ 3, ข้อ 4)

1.6 บอกลักษณะการเขียนหนังสือของภาษาไทยได้ถูกต้อง (แบบทดสอบ
ข้อ 1)

2. การใช้ตัวสะกดและการันต์

2.1 เขียนตอบได้ถูกต้องว่าตัวสะกดในภาษาไทยมี 8 แม่ (ก.10)

2.2 เขียนตอบได้ว่าคำภาษาไทยแท้ใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา
(ก.11, ก.14)

2.3 เขียนตอบได้ว่าคำภาษาไทยที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรานั้น เป็น

คำที่มาจากภาษาอื่น (ก.12, ก.15)

2.4 เมื่อกำหนดคำให้หลาย ๆ คำก็ซึ่งใดถูกต้องว่าคำใดเป็นคำไทยแท้ (ก.13, แบบทดสอบข้อ 5, ข้อ 6)

2.5 เขียนตอบได้ว่าภาษาไทยไม่มีการออกเสียงตัวสะกดในคำห้องเสียงให้แตกต่างกัน (ก.16, ก.17)

2.6 เมื่อกำหนดคำที่มีตัวสะกดไม่เหมือนกันให้ ก็จัดคำเข้าอยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกันได้ถูกต้อง (ก.18, แบบทดสอบข้อ 7)

2.7 เขียนตอบได้ว่าภาษาไทยแท้ไม่นิยมการันต์ (ก.19, ก.20, ก.21 แบบทดสอบข้อ 8)

3. การใช้ลักษณะนามในภาษาไทย

3.1 ซึ่งบ่งคำลักษณะนามจากข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.22, แบบทดสอบข้อ 9)

3.2 เขียนคำจำกัดความของคำลักษณะนามได้ (ก.23, ก.24 แบบทดสอบข้อ 10)

3.3 เขียนตอบได้ว่าคำลักษณะนามที่ขีดเส้นใต้เป็นคำลักษณะนามบอกชนิด (ก.28, แบบทดสอบข้อ 11)

3.4 เลือกคำลักษณะนามบอกชนิดเขียนเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.29)

3.5 ซึ่งบ่งคำลักษณะนาม บอกหมวดหมู่ได้ถูกต้อง (ก.30, ก.31, แบบทดสอบข้อ 12)

3.6 ขีดเส้นใต้คำลักษณะนามบอกสัณฐานในประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.32)

3.7 เลือกคำลักษณะนามบอกสัณฐานเขียนเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้ถูกต้อง (ก.33, แบบทดสอบข้อ 13)

- 3.8 เขียนตอบได้ว่าคำลักษณนามที่ขีดเส้นใต้เป็นคำลักษณนามบอกจำนวน
(ก.34)
- 3.9 ชีบงคำลักษณนามบอกจำนวนใดถูกต้อง (ก.35)
- 3.10 ชีบงคำลักษณนามบอกมาตราใดถูกต้อง (ก.36, แบบทดสอบข้อ 14)
- 3.11 เลือกคำลักษณนามบอกมาตราเขียนเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้
ใดถูกต้อง (ก.37)
- 3.12 ชีบงคำลักษณนามบอกอาการใดถูกต้อง (ก.38, แบบทดสอบ
ข้อ 15)
- 3.13 เลือกคำลักษณนามบอกอาการเขียนเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้
ใดถูกต้อง (ก.39)
- 3.14 เขียนตอบได้ว่าคำลักษณนามที่ขีดเส้นใต้เป็นคำลักษณนามซ้ำชื่อนาม
(ก.40)
- 3.15 ชีบงใดถูกต้องว่าสามารถนามคำใดเป็นคำลักษณนามซ้ำชื่อนามใด
ถูกต้อง (แบบทดสอบข้อ 16)
- 3.16 ชีบงประเภทของคำลักษณนามในประโยคที่กำหนดให้ใดถูกต้อง
(ก.42)
4. คำบางคำในภาษาไทยอาจมีหลายความหมายและหลายหน้าที่
- 4.1 เมื่อกำหนดประโยคที่มีคำพ้องรูปพ้องเสียงให้หลาย ๆ ประโยค
ก็บอกความหมายของคำพ้องรูปพ้องเสียงเหล่านั้นใดถูกต้อง (ก.44, ก.45, แบบทดสอบ
ข้อ 17)
- 4.2 เขียนตอบได้ว่าเรารู้ความหมายของคำพ้องรูปพ้องเสียงในประโยค
ต่าง ๆ ได้ โดยสังเกตจาก บริบท หรือคำแวดล้อมของคำพ้องรูปพ้องเสียงในประโยค
นั้น ๆ (ก.46)

4.3 เขียนตอบได้ว่าเรารู้หน้าที่ของคำพ้องรูปพ้องเสียงในประโยคต่าง ๆ ว่าเป็น นาม สรรพนาม หรือ กริยา ฯลฯ โดยสังเกตจากตำแหน่ง ที่คำพ้องรูปพ้องเสียงนั้นปรากฏอยู่ (ก.47, แบบทดสอบข้อ 18)

4.4 เมื่อกำหนดประโยคให้เป็นคู่ ๆ แต่ละคู่มีคำพ้องรูปพ้องเสียงอย่างเดียวกันปรากฏอยู่ ก็ชี้บ่งความหมายของคำพ้องรูปพ้องเสียงนั้นได้ถูกต้อง (ก.49)

4.5 เมื่อกำหนดประโยคที่มีคำพ้องรูปพ้องเสียงให้หลาย ๆ ประโยค ก็บ่งชี้หน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ได้ถูกต้อง (ก.50)

5. การสร้างคำใหม่โดยวิธีประสมคำ

5.1 เขียนนอกขอสังเกตไวยากรณ์ภาษาไทยมีวิธีสร้างคำโดยการประสมคำ (ก.52, ก.53)

5.2 เมื่อกำหนดคำให้จำนวนหนึ่งก็ชี้บ่งได้ว่าคำใดเป็นคำมูลได้ถูกต้อง (ก.54, แบบทดสอบข้อ 19, ข้อ 20)

5.3 บอกคำจำกัดความของคำประสมได้ถูกต้อง (ก.55, แบบทดสอบข้อ 21)

5.4 ชี้บ่งได้ถูกต้องว่าคำใดเป็นคำมูล และคำใดเป็นคำประสม (ก.56)

5.5 เมื่อกำหนดคำให้หลาย ๆ คำ ก็ชี้บ่งได้ถูกต้องว่าคำใดเป็นคำประสม (ก.57, ก.58, แบบทดสอบข้อ 22)

5.6 เมื่อกำหนดคำให้ชุดหนึ่งก็บอกชนิดของคำประสมได้ว่าเป็นคำประสมชนิด สองคำมูล สามคำมูล สี่คำมูล หรือ ห้าคำมูล (ก.59, ก.60, แบบทดสอบข้อ 23)

5.7 เมื่อกำหนดคำให้หลาย ๆ คำก็ชี้บ่งคำประสม ประเภทคำซ้อน 2 คำได้ถูกต้อง (ก.62, แบบทดสอบข้อ 24)

5.8 เมื่อกำหนดคำมูลให้ก็สร้างคำประสมประเภทคำซ้อนได้ (ก.63)

5.9 ชี้บ่งได้ว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำประสมประเภทคำซ้ำ (ก.64, ก.65, ก.66, แบบทดสอบข้อ 25)

5.10 ชีคเส้นใต้คำประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำ ที่เป็นสำนวนไทย
ได้ถูกต้อง (ก.67, แบบทดสอบข้อ 26)

5.11 ชีบบ่งคำประสมประเภทคำซ้อน 2 คำ คำซ้ำ และกลุ่มคำซ้อน 4
คำ ได้ถูกต้อง (ก.68)

5.12 เมื่อกำหนดคำให้หลาย ๆ คำก็ชีบบ่งคำประสมประเภทคำมูลทางความ
หมายรวมกันได้ (ก.69, แบบทดสอบข้อ 27)

5.13 เขียนตอบได้ว่าคำประสมประเภทที่ย่อมาจากข้อความยาว ๆ มัก
มีคำ ชาว ผู้ เครื่อง ของ ฯลฯ ประกอบอยู่ข้างหน้า (ก.70)

5.14 จับคู่คำประสมประเภทที่ย่อมาจากข้อความยาว ๆ ให้ตรงกับความ
หมายที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง (ก.71 แบบทดสอบข้อ 28)

5.15 ชีบบ่งคำประสมประเภท การ - และ ความ - นำหน้าได้ถูกต้อง
(ก.72)

5.16 กำหนดคำประสมให้หลาย ๆ คำ ก็ชีบบ่งประเภทของคำประสมได้
ถูกต้อง (ก.73)

5.17 ชีคเส้นใต้คำประสมที่ทำหน้าที่เป็นคำนามได้ถูกต้อง (ก.74)

5.18 ชีคเส้นใต้คำประสมที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้ถูกต้อง (ก.75)

5.19 เขียนตอบได้ถูกต้องว่าคำประสมที่ชีคเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์
(ก.76)

5.20 ชีบบ่งหน้าที่ของคำประสมในประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
(ก.77, ก.78, แบบทดสอบข้อ 29, ข้อ 30)

เนื้อหาสาระของบทเรียนเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย"

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

1. ข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะภาษาคำโดด

ภาษาคำโดดมีข้อสังเกต ดังนี้

- 1.1 คำแต่ละคำมีความหมายอยู่ในตัวเอง และส่วนมาก แต่เดิมนามักเป็นคำพยางค์เดี่ยว
- 1.2 เมื่อใดที่เราต้องการพูดให้เป็นประโยค หรือ ข้อความเราเพียงนำคำหลาย ๆ คำมาเรียงต่อกันให้ไต่ใจความเท่านั้น
- 1.3 คำแต่ละคำเป็นอิสระ จะอยู่ตามลำพัง หรืออยู่ในข้อความ หรือจะอยู่ในประโยค ก็คงรูปเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- 1.4 ถ้าเปลี่ยนตำแหน่งของคำที่อยู่ในข้อความ หรือประโยคแล้ว ความหมายของข้อความ หรือประโยคนั้นก็จะเปลี่ยนไป
- 1.5 การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ หรือระดับของเสียงในคำจะทำให้เสียงและความหมายของคำแตกต่างกันไป

ภาษาคำโดด ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาจีน เป็นต้น

2. ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

มีข้อสังเกต ดังนี้

- 2.1 คำแต่ละคำเป็นคำพยางค์เดี่ยว สังเกตได้จากคำตั้งเดิม หรือคำที่มีใช้กันมาแต่โบราณนั้น ส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดี่ยว ได้แก่คำในหมวดเหล่านี้ คือ
  - 2.1.1 คำคำศัพท์หรือญาติ เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน หลาน ดุง บ้า น้ำ อา พี่ น้อง ฯลฯ

- 2.1.2 คำเรียกอวัยวะต่าง ๆ เช่น หัว หู หน้า ตา ปาก
คอ คิ้ว คาง แขน ขา มือ คืบ ฯลฯ
- 2.1.3 คำเรียกสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ลม ไฟ
ฝนฟ้า ฟ้า ฟ้า เขา คาว เคื่อน หมู หมาก วัว ควาย ฯลฯ
- 2.1.4 คำที่เป็นกิจวิสามานยนาม เช่น ยืน นอน นั่ง วิ่ง ทิ้ง หูก
บอก ไป คี ทาย หวี ชี ฯลฯ
- 2.1.5 คำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ เช่น มีด จอบ เสียม โอง
ไห หม้อ จาน เสื้อ เสื้อ ฯลฯ
- 2.1.6 คำบอกจำนวนนับ เช่น อ้าย ยี่ หึ่ง สอง สาม สี่
ห้า มาก น้อย หลาย ฯลฯ
- 2.1.7 คำวิเศษณ์ เช่น ดี เลว ชั่ว ร้าย เร็ว ช้า เข้า
สาย หมาย เย็น สาย วาม ฯลฯ

ปัจจุบันที่เรามีคำมากพียงก็ เพราะเรานำคำมาจากภาษาอื่น ซึ่งมีหลายพยางค์
มาใช้บ้าง เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ และนอกจากนี้ยังมี
การเพิ่มคำขึ้นใช้ในภาษาไทยอีกด้วย เช่น การประสมคำ เป็นต้น

2.2 คำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค หมายความว่า
ว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดง เพศ พจน์ และกาล เป็นต้น

แต่ภาษาไทยของเรามีวิธีแสดงเพศ พจน์ และกาล ได้ดังนี้

2.2.1 ภาษาไทยมีวิธีแสดงเพศ โดย

(1) ใช้รูปคำที่บอกเพศอยู่ในตัว เช่น ปู่ พ่อ ป้า ลุง
เชย สะใภ้ ฯลฯ

(2) ใช้คำขยายที่บอกเพศ เช่น เด็กชาย ลูกสาว
วัวตัวเมีย คนหนุ่ม ช่างพี่ ช่างหลาย ฯลฯ

(3) อาศัยใจความของประโยคบอกเพศ เช่น เบ็คไช้
(เบ็คตัวเมีย) ไก่ชน (ไก่ตัวผู้) ม้าตกลูก (ม้าตัวเมีย) ฯลฯ

ตัวอย่างภาษาที่มีการเปลี่ยนรูปคำเพื่อแสดงเพศ ได้แก่ ภาษาลาติน
ภาษาสันสกฤต ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ เช่น

ภาษาลาติน	{	กุมารา	-	เด็กชาย
		กุมารี	-	เด็กหญิง
ภาษาอังกฤษ	{	he (เขาผู้ชาย)	-	she (เขาผู้หญิง)
		prince (เจ้าชาย)	-	princess (เจ้าหญิง)
ภาษาฝรั่งเศส	{	blair (สีคำ)		ใช้ประกอบนามเพศชาย
		noire (สีคำ)		ใช้ประกอบนามเพศหญิง

2.2.2 ภาษาไทยมีวิธีแสดงพหูพจน์โดย

(1) ใช้รูปคำเฉพาะประกอบ เช่น ผึ้ง ไชลอง หมู
เหล่า พวก กอง ฯลฯ

(2) ใช้คำประมาณวิเศษณ์ เช่น ทุก ทั้งปวง ทั้งหมด
มาก หลาย สอง สาม สี่ ห้า ฯลฯ

(3) ใช้การซ้ำคำนามนั้น เช่น เด็ก ๆ หมู ๆ สาว ๆ
เพื่อน ๆ ที่ ๆ น้อง ๆ ฯลฯ

ในภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนรูปคำเพื่อแสดงพจน์ เช่น

boy (เด็กชายคนเดียว) - boys (เด็กชายหลายคน)

ox (วัวตัวผู้ตัวเดียว) - oxen (วัวตัวผู้หลายตัว)

ในภาษาลาตินมีการเปลี่ยนรูปคำเพื่อแสดงพจน์ เช่น

ปรีโส (ชายคนเดียว) - ปรีสา (ชายหลายคน)

พยคูโม (เสือตัวเดียว) - พยคูมา (เสือหลายตัว)

2.2.3 ภาษาไทยมีวิธีแสดงกาล โดย

- (1) ใช้กริยาช่วยประกอบคำกริยา เช่น
เคย ใ้แล้ว	(อดีตกาล)
กำลัง	(ปัจจุบันกาล)
จวน จวนจะ เกือบ จะ	(อนาคตกาล)

- (2) สังเกตจากคำกาลวิเศษณ์ ในประโยค เช่น
<u>เมื่อวาน</u> นี้ฉันไม่สบาย	(อดีตกาล)
<u>ปีหน้า</u> ฉันจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย	(อนาคตกาล)
<u>วันนี้</u> ฝนตกหนัก	(ปัจจุบันกาล)

ภาษาอังกฤษแสดงกาลโดยการเปลี่ยนรูปกริยา เช่น

I <u>go</u> to school .	(ปัจจุบันกาล)
I <u>went</u> to school .	(อดีตกาล)
I <u>will go</u> to school .	(อนาคตกาล)

2.3 ภาษาไทยถือเรื่องการเรียงลำดับคำเป็นเรื่องสำคัญ

การเรียงลำดับคำในประโยค หรือในข้อความใด ๆ มีความสำคัญมาก ในภาษาไทย ถ้าเราเรียงลำดับคำสลับที่กัน เราจะได้ความหมายของคำ และข้อความ แตกต่างกันไป เช่น

เข้มกั๊ด	-	กั๊ดเข้ม
หนังกาม	-	กามหน้า
ใครใช้ให้ไป	-	ให้ใครไปใช้

การเรียงตำแหน่งของคำสลับกันทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไปควย เช่น

หมากั๊ดแมว	(แมวถูกกั๊ด)
แมว กั๊ดหมา	(หมาถูกกั๊ด)

ตำแหน่งของคำในประโยคบอกให้รู้หน้าที่ของคำ ได้แก่ นาม สรรพนาม
กริยา วิเศษณ์ บุพบท สันธาน เช่น

ฉันเป็นลูกคนโต	(ฉันเป็นสรรพนาม)
พระสงฆ์ฉันอาหารเพล	(ฉันเป็นกริยา)
ครูให้รางวัลนายฉัน	(ฉันเป็นวิสามานยนาม)
โกฉันแต่เช้าครู	(ฉันเป็นกริยา)
ฉันทำชั้นตึกน้ำ	(ฉันเป็นนาม)
เขาพูดฉันเสมอ	(ฉันเป็นวิเศษณ์)

คำที่ขยายคำอื่น หรือคำวิเศษณ์ มักเรียงไว้หลังคำที่ถูกขยาย เช่น
ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวสวย วิ่งเร็ว เร็วเก่ง คนดี
มีบางครั้งอาจวางคำขยายไว้หน้าคำที่ถูกขยายบ้าง ซึ่งมักใช้ในกรณีที่เป็น
ด้วยคำสำนวน เช่น มากหมอมากความ น้อยใจ ลำค่า เด็ดกรส
คอยคิดคอยทำ คอยเป็นคอยไป

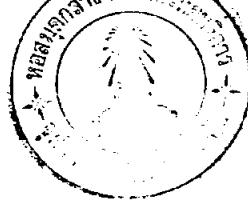
2.4 ภาษาไทยมีการใช้วรรณยุกต์ หรือมีระดับเสียงสูงต่ำ ซึ่งทำให้เสียงและ
ความหมายของคำแตกต่างกันออกไป

2.4.1 คำแต่ละคำมีเสียงสูงต่ำ เสียงหนึ่งก็มีความหมายไปอย่างหนึ่ง
หากเปลี่ยนเสียง ความหมายย่อมเปลี่ยนไปด้วย

ตัวอย่างเช่น	ชาว	ชาว	ชาว
	เสือ	เสือ	เสือ
	คา	กา	กา

วรรณยุกต์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับภาษาไทย เพราะวรรณยุกต์เป็น
เครื่องสังเกตความหมายของคำด้วย ถ้าใช้ผิดแล้ว ความหมายก็จะผิดไป

2.4.2 วรรณยุกต์ในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 อย่าง ดังนี้

(1) เสียงวรรณยุกต์ มี 5 เสียง ได้แก่

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

เสียงสามัญ ไ้แก่เสียงสูงต่ำในคำ กา เรียน

เสียงเอก ไ้แก่เสียงสูงต่ำในคำ ก้า เด็ก

เสียงโท ไ้แก่เสียงสูงต่ำในคำ ก๊า หี่ คว

เสียงตรี ไ้แก่เสียงสูงต่ำในคำ ก๊า ล้า มัก

เสียงจัตวา ไ้แก่เสียงสูงต่ำในคำ ก๊า ขา เสียม

(2) รูปวรรณยุกต์ ที่ปรากฏ มี 4 รูป

รูป เอก เช่น ป้า กู

รูป โท เช่น สู้ เจ้า คำ

รูป ตรี เช่น กอก

รูป จัตวา เช่น จา

เราจะสังเกตได้ว่า บางครั้งเสียงและรูปที่ปรากฏอาจออกเสียง

ไม่ตรงกัน

2.4.3 การที่จะเข้าใจเรื่องวรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้องนั้นเราจะต้อง
มีความรู้เรื่องไทรยางศ์ ซึ่งหมายถึงการแบ่งพยัญชนะออกเป็น 3 หมู่ ตามระดับของ
เสียง คือ อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ

(1) อักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต ฉ ฎ ฏ บ ป อ
มี 9 ตัว ที่มีระดับเสียงเดียวกัน สามารถใช้กับรูปวรรณยุกต์ ได้ครบทุกรูป และผันได้ 5
เสียง

ตัวอย่างเช่น กา ก้า ก๊า ก๊า ก๊า

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

(2) อักษรสูง ได้แก่ ข ช ฉ ฐ ถ ผ ฝ
ค ฆ ส ห มี 11 ตัว ที่มีระดับเสียงเดียวกันสามารถใช้กับรูปวรรณยุกต์ ได้
2 รูป คือ ' (เอก) " (โท) และผันได้เพียง 3 เสียง

ตัวอย่างเช่น

เขา   เขา   เขา
 จั๊กวา   เอก   โท

(3) อักษรคำ ใดแก่   ค   ศ   ข   ง   ฅ   ฌ   ญ

มี 24 ตัว ที่มีระดับเสียงเดียวกันสามารถใช้กับรูปวรรณยุกต์ ใด 2 รูป คือ (เอก)
 " (โท) และต้นไค้เพียง 3 เสียง คือ

คา   คำ   ก้า
 สามัญ   โท   ตรี

เราจะสังเกตได้ว่า คำอักษรคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับจะ
 ออกเสียงเป็นเสียงโท และคำอักษรคำที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับจะออกเสียงเป็นเสียงตรี

หน่วยที่ 2   ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

1. การเขียนและการอ่านภาษาไทย

1.1 ในการเขียนและการอ่านภาษาไทย เราเขียนและอ่านจากซ้ายไปขวา
 ตามวิธีสากล

ซ้าย → ขวา

ตัวอย่าง   ฉันเรียนภาษาไทยทุกวัน   (ภาษาไทย)

I go to school everyday.   (ภาษาอังกฤษ)

บางภาษามีวิธีเขียนต่างออกไป เช่น ภาษาจีน ซึ่งมีการเขียนและอ่าน
 จากบนลงล่าง และเรียงแถวคิงจากขวามาซ้าย

1.2 ในการเขียนภาษาไทย มีวิธีวางรูปสระและพยัญชนะ ดังนี้

1.2.1 บางคำเขียนสระหน้าพยัญชนะ เช่น   เล่น   แสง   โถ

1.2.2 บางคำเขียนสระหลังพยัญชนะ เช่น   ปาก   สอน

1.2.3 บางคำเขียนสระเหนือพยัญชนะ เช่น ที่ มือ

1.2.4 บางคำเขียนสระใต้พยัญชนะ เช่น ทุ กุ

1.2.5 บางคำเขียนสระทั้งหน้า หลัง และเหนือพยัญชนะ ได้แก่ คำ
เรียน เส้า เพื่อน

ซึ่งต่างกับภาษาอังกฤษ หรือภาษาฝรั่งเศส ที่สระพยัญชนะเขียนเรียงอยู่ในบรรทัดเดียวกัน

1.3 การเขียนหนังสือในภาษาไทย เราเขียนคำเรียงติดกันไปจนจบประโยค ไม่มีการเว้นช่องว่างระหว่างคำ ดังนั้นการอ่านคำในประโยคภาษาไทยนั้น จะต้องอ่านแยกคำที่เรียงติดกันให้ถูกต้อง เพราะถ้าอ่านแยกคำไม่ถูกขณะที่อ่าน ก็อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้ เช่น

นั่งตากลม อ่านว่า ตาก - ลม หรือ ตา- ลม ก็ได้

เรือนรก อ่านว่า เรือน- รก หรือ เรือ - นรก ก็ได้

2. การใช้ตัวสะกดและการันต์

คำภาษาไทยแท้แต่เดิมมานั้นมักใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา คือ

แมกก	ใช้ตัว	ก	สะกด	เช่น	เด็ก	กาก	บอ
แมกด	ใช้ตัว	ด	สะกด	เช่น	ชวด	ติด	งด
แมกบ	ใช้ตัว	บ	สะกด	เช่น	กาบ	ขอบ	สีบ
แมกง	ใช้ตัว	ง	สะกด	เช่น	จิง	ดุง	พอง
แมกน	ใช้ตัว	น	สะกด	เช่น	คน	กิน	นอน
แมกม	ใช้ตัว	ม	สะกด	เช่น	ชม	จาม	ชิม
แมกย	ใช้ตัว	ย	สะกด	เช่น	เคย	ดอย	กาย
แมกว	ใช้ตัว	ว	สะกด	เช่น	ขาว	เลว	แถว

ถ้าเป็นคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร
ภาษาอังกฤษ เป็นต้น มักใช้พยัญชนะตัวอื่น ๆ ในมาตรานั้น ๆ สะกด เช่น

แม่ กก ใช้ตัว ข ค ฉ สะกด เช่น เลข ภาค เมฆ เทลนิค

แม่ กค ใช้ตัว จ ช ฌ ฉ ฎ ฏ ต ฐ ถ ท ษ ศ ษ ส

ช เช่น ครุฑ วุฒิ โกรช รก. ราช ลัจจะ

โกชนา กฏ ปรากฏ ฆาต อากาศ เศษ โอกาส

กาช าลา

แม่ กน ใช้ตัว ญ ณ ร ล ฬ เช่น ชาญ คน พร พล

กาฬ พุคบอล าลา

แม่ กบ ใช้ตัว ป พ ฬ ภ เช่น บาบ นพ กราฬ ฉาก

ออพิศ าลา

เมื่อเราได้รับคำภาษาอื่นเข้ามาในภาษาไทยแล้ว ก็ทำให้มาตราตัวสะกด
แต่ละแม่ หรือ แต่ละมาตรานี้มีตัวสะกดหลายตัว เช่น สุข สุข สุก

แต่ภาษาไทยเราก็ไม่ออกเสียงเน้นตัวสะกดให้แตกต่างกัน คำที่มีตัวสะกดใน
มาตราเดียวกันก็ออกเสียงอย่างเดียวกัน จึงมีคำพ้องเสียงเกิดขึ้น เช่น กาน การ
กาด กาศ กาจจน์ คำเหล่านี้ออกเสียงเป็น น สะกดทุกคำ เพราะฉะนั้นถ้าตั้งแต่
เสียงก็ไม่รู้ความหมาย ต้องพิจารณารูปศัพท์ และบริบท หรือคำแวดล้อมศัพท์นั้น ๆ ประ
กอบด้วย จึงจะรู้ความหมายของคำนั้น ๆ ได้

เนื่องจากคำภาษาไทยแท้ใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา เพียงตัวเดียวทั้งไม่ออก
เสียงตัวสะกดด้วย จึงกล่าวได้ว่า คำภาษาไทยแท้ไม่นิยมใช้การันต์ คำที่มีการันต์
โดยมากเป็นคำที่เรารับมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาอังกฤษ
 เป็นต้น เช่น สิงห์ องค์ ไมล์ แบนค์

3. การใช้คำลักษณนาม

คำลักษณนาม คือ คำที่บอกลักษณะของคำนามเพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือ ปริมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำลักษณนาม มักจะใช้ตามหลังคำบอกจำนวนนับ หรือคำบอกปริมาณของนามที่มาข้างหน้า หรือ ใช้ตามหลังคำนามเมื่อต้องการจะเน้นคำนามนั้น

เราพอจะจัดประเภทของคำลักษณนามได้ 7 ประเภท คือ

3.1 ลักษณนามบอกชนิด หมายถึง คำที่บอกชนิด ซึ่งเฉพาะลักษณะของนามนั้น เช่น คน ตัว เล่ม องค์ พระองค์ รูป คน เรือ น เรือง เล่า บท ประการ ใบ ราย

ตัวอย่าง ชลย์ 3 เล่า เลื่อยป็นไม้คม
ข้างเชือกนี้ตกมัน พระสงฆ์ 9 รูป

3.2 ลักษณนามบอกหมวดหมู่ หมายถึง คำที่บอกให้ทราบว่า นามนั้นมีลักษณะเป็นหมวดหมู่ เช่น กอง พวก เหล่า หมวด หมวด อยู่ คณะ นิยาย สำหรับ ชุด วง โรง คับ

ตัวอย่าง ทหาร 10 กอง เลื่อนำ 2 ชุด
คนพวกเดียวกัน นกฝูงนี้

3.3 ลักษณนามบอกสีฐาน หมายถึง คำที่บอกรูปร่างสีฐานของนามนั้น เช่น แผ่น ผืน วง บาน กอน แทง คับ ลำ ควาง กระบอก สาย ปาก ปิ่น ชี

ตัวอย่าง แหวน 1 วง กระดาษ 10 แผ่น
อิฐก้อนใหญ่ เลื่อยหลายชิ้น

3.4 ลักษณะนามบอกจำนวน หมายถึง คำที่ใช้ประกอบนามเพื่อบอกจำนวนของนามนั้น ได้แก่ ชื่อภาชนะต่าง ๆ เช่น จาน หม้อ ไห โถ ชวด ปี๊บ กระดอม แก้ว

ตัวอย่าง   เขา คน ดิน 2 รถ   น้ำ 2 แก้ว
                  ข้าว 3 หม้อ   เหล้า 5 ชวด

3.5 ลักษณะนามบอกมาตรา หมายถึง คำที่ใช้ประกอบนามเพื่อบอกมาตราของนามนั้น เช่น คู โหล กู่ (กู่ = ผ้าห่อหนึ่งทีรวมกัน 20 ผืน) ชื่อมาตราต่าง ๆ เช่น บาท สตางค์ ซัง หาบ ศอก คืบ ถึง เกวียน เมตร ฯลฯ

ตัวอย่าง   จาน 1 โหล   ข้าว 2 เกวียน
                  เงิน 10 บาท   จาน 1 โหล

3.6 ลักษณะนามบอกอาการ หมายถึง คำที่บอกลักษณะอาการของนามนั้น อยู่ในอาการ เช่นไร เช่น จิบ พับ ม้วน มัด กุ่ม กำ พ่อน มวน ฯลฯ

ตัวอย่าง   พิน 3 มัด   พู่ 6 จิบ
                  ค้าย 2 กุ่ม   บุหรี 10 มวน

3.7 ลักษณะนามซ้ำชื่อ คือ ลักษณะนามที่ใช้ตรงกับนามที่มาข้างหน้า ซึ่งคำนามนั้นจะเป็นสามานยนาม หรือนามที่เป็นชื่อทั่ว ๆ ไป

ตัวอย่าง   คน 10 คน   เมือง หลาย เมือง
                  คลอง 7 คลอง   วัด 2 วัด

4. คำบางคำในภาษาไทยอาจมีหลายความหมายและหลายหน้าที่

คำต่าง ๆ ในภาษาไทย บางครั้งมีรูปและเสียงอย่างเดียวกัน แต่มีหลาย

ความหมาย และจะใช้ในประโยคใดหลายลักษณะ หลายหน้าที่ เราจะรู้ความหมายและหน้าที่ที่ชัดเจนได้ ต้องพิจารณาจากตำแหน่งของคำ และบริบท หรือคำและข้อความที่แวดล้อมคำนั้น ๆ อยู่ หรือต้องนำคำนั้น ๆ มาเรียงกันเข้าประโยคเสียก่อน เราอาจจะเรียกคำลักษณะเช่นนี้ว่า คำพ้องรูปพ้องเสียง ก็ได้

เช่น <u>เขาวัว</u> เขาควยมี <u>คำ</u>	(นาม, อวัยวะอย่างหนึ่งของสัตว์)
ขายกับตา <u>ทำ</u> นาม <u>บน</u> เขา	(นาม, ชื่อเรียกสิ่งธรรมชาติ)
<u>เขา</u> ชอบ <u>ทอง</u> เทียว	(สรรพนาม, บุรุษที่ 3)
<u>โก</u> ขึ้น <u>แต่</u> เขา <u>ครู</u>	(กริยา-เสียงรองอย่างหนึ่ง)
เธอ <u>ขึ้น</u> เชือก <u>ให้</u> แน่น	(กริยา-ปิด, หมุน)
ฉัน <u>ชอบ</u> ใช้ <u>เงิน</u>	(นาม, ภาชนะอย่างหนึ่ง)
เขา <u>พูด</u> ขึ้น <u>จึง</u> นะ	(วิเศษณ์, ขบขัน)
เกิด <u>เป็น</u> ชาย <u>ทอง</u> เข้ม <u>แข็ง</u>	(นาม-ผู้ชาย)
เขา <u>ขาย</u> คามา <u>นะ</u>	(กริยา-ชำเลื่อง)
ฉัน <u>ชอบ</u> ไป <u>ขาย</u> ทะเล	(บุรพบท-ริม)

5. การสร้างคำใหม่โดยวิธีประสมคำ

การประสมคำ คือ การนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มารวมกัน เกิดเป็นคำประสมขึ้น คำประสมที่เกิดใหม่อาจจะมีเคาความหมายเดิมอยู่บ้าง หรือกลายเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมาก็ได้ เช่น น้ำแข็ง ปากกา เสื้อฝน กล้องถ่ายรูป โรงแรม

คำประสม มีตั้งแต่เป็นคำประสมชนิด 2 คำมูลประสมกันขึ้นไป จนถึงคำประสมชนิด 5 คำมูลประสมกัน เช่น คาวทาง หรือกลไฟ เตารีดไฟฟ้า เครื่องคิดเลขไฟฟ้า

5.1 การประสมเกิดขึ้นได้ 6 วิธี เช่น

5.1.1 คำประสมประเภทคำซ้อน 2 คำ คือ การนำเอาคำมูล 2 คำที่มีความหมายใกล้เคียง หรือเหมือนกันเรียงซ้อนกันไว้ เพื่อเน้นความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ผูกพัน ใกล้ชิด จองจำ ลึกซึ้ง

5.1.2 คำประสมประเภทคำซ้ำ คือ การเอาคำมูลคำเดียวกัน 2 คำมาเรียงซ้ำกันไว้ เพื่อเน้นความหมายเดิมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยใช้เครื่องหมาย ยมก(๗) แทรกแทนคำหลัง เช่น เร็ว ๆ ตี ๆ ตัง ๆ ลุก ๆ

คำประสมประเภทคำซ้ำนี้ ถ้าผู้พูดแสดงความมั่นใจมักจะออกเสียงคำหน้าเป็นเสียงตรี เช่น เก่ง เก่ง บบบบ

5.1.3 คำประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำ คือ การเอาคำพูด 4 คำมาเรียงกันไว้อย่างคล้องจองกัน โดยมากจะเป็นสำนวนไทย ซึ่งมีการเน้นน้ำหนักของคำอยู่ในที่ต่าง ๆ เช่น ผิดรูปชุ่มผอม น้ำพิกน้ำแรง บาบอคอแตก

5.1.4 คำประสมประเภทคำมูลต่างความหมายรวมกัน คือ การเอาคำมูลที่ต่างความหมายตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่ที่ยังคงเอาความหมายเดิมอยู่บ้าง เช่น ลุกเสื่อ ยาหอม จักรเย็บผ้า

5.1.5 คำประสมประเภทที่ย่อมาจากข้อความยาว ๆ เช่น ชาวสวน ชาวนา นักเรียน นักร้อง ช่างปูน ช่างไม้

5.1.6 คำประสมประเภทที่มีอาการนาม การ-หรือ ความ-นำหน้า
เช่น ความสุข การพักผ่อน การเดินทาง ความรัก

5.2 หน้าที่ของคำประสม

5.2.1 เป็นคำนาม คำประสมที่เป็นคำนาม ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำนามทุกประการ คือ อยู่ในตำแหน่งประธานและกรรมของประโยคได้ เช่น นักเรียนกำลังเรียน ผ้าชีวหอทอง ตำรวจจับผู้ร้าย

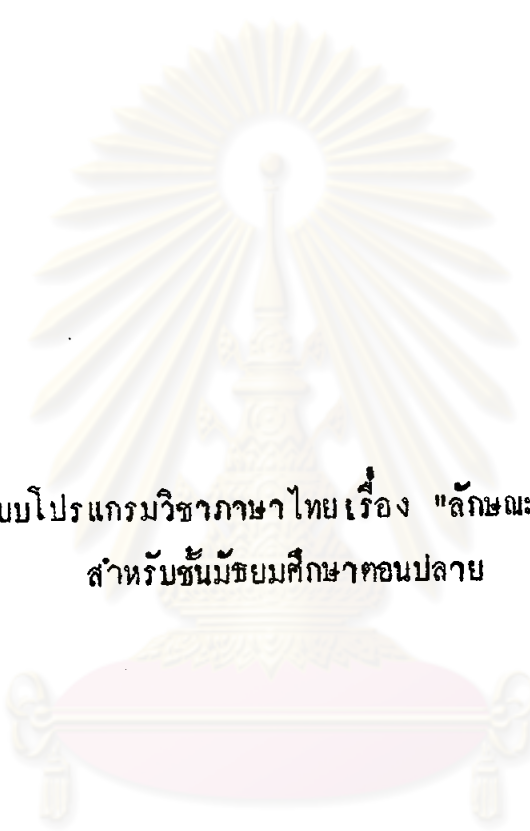
5.2.2 เป็นคำกริยา คำประสมชนิดนี้ ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับคำกริยาทุกประการ คือ อยู่ในตำแหน่งกริยาของประโยค ผู้ที่พำกษา ตัดดินคด ชาวบ้าน จับจอบ ที่ดิน

5.2.3 เป็นคำวิเศษณ์ คำประสมประเภทนี้ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำวิเศษณ์ทุกประการ คือ อยู่ในตำแหน่งของคำที่ทำหน้าที่ขยายนาม และกริยา เช่น เขาเดินโง่เขลา ดอกไม้สวยงาม ฯ

รายละเอียดเพิ่มเติมจากสาระของบทเรียน ผู้ที่จัดทำบทเรียนแบบโปรแกรมจะค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากหนังสือ หลักภาษาของพระยาอุปกิตศิลปสาร หนังสือหลักภาษาไทยสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมวิชาการ คำบรรยายภาษาไทยขั้นต้นของชุมนุมภาษาไทยคุรุสภา หนังสือหลักภาษาไทยของ กำชัย ทองหล่อ หนังสือหลักภาษาไทยของ สุทธิวงศ์ วงศ์ใหญ่ย์ บันทึกค้นคว้าภาษาไทยของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และลักษณะของภาษาไทยของ บรรจบ พันธุเมธา

การเขียนบทเรียนแบบโปรแกรม ได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือวางวัตถุประสงค์ สร้างแบบทดสอบ หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ สร้างบทเรียน แก้ไขปรับปรุง หาประสิทธิภาพของบทเรียน ดังรายละเอียดในบทที่ 4 จึงได้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ทดลองใช้ได้ผลดี ดังรายละเอียดที่เสนอในตอนต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย"
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย"
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำแนะนำสำหรับครู

1. ก่อนให้นักเรียนเรียนบทเรียนนี้ ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีเรียนบทเรียนแบบโปรแกรมอย่างถูกต้อง ครูควรเน้นให้นักเรียนอ่านคำแนะนำในการใช้บทเรียนก่อนเรียน และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน หน่วยที่ 1 ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง 30 นาที หน่วยที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง 30 นาที นักเรียนคนใดจะใช้เวลามากหรือน้อยกว่านี้ก็ได้ เพราะในการเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม นักเรียนเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง โดยไม่จำกัดเวลา
3. ควรให้นักเรียนเรียนบทเรียนครั้งละหน่วย เช่น สัปดาห์นี้เรียนหน่วยที่ 1 สัปดาห์ต่อไปเรียนหน่วยที่ 2 ขณะเรียนบทเรียนแต่ละหน่วย นักเรียนจะหยุดพักบ้างก็ได้ เช่น หน่วยที่ 1 มี 5 ข้อ นักเรียนอาจจะเรียนจนจบหน่วยภายในเวลาจำนวนหนึ่ง หรืออาจจะเรียนเพียง 1 หรือ 2 หรือ 3 ข้อ ภายในเวลาจำนวนหนึ่ง และอาจจะใช้เวลาเรียนหน่วยหนึ่งภายในวันเดียว หรือหลายวันก็ได้
ไม่ควรให้นักเรียนเรียนทั้ง 2 หน่วยติดต่อกันไปจนจบ จะทำให้นักเรียนเบื่อ หรือตั้งใจน้อยลง อาจเรียนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
4. มีคำตอบแบบทดสอบอยู่ท้ายแบบทดสอบทุกฉบับ เพื่อให้นักเรียนตอบคำถามและให้คะแนนตนเองได้
5. ควรเน้นให้นักเรียนอ่านทุกๆกรอบอย่างเข้าใจ ไม่เว้นกรอบใดกรอบหนึ่ง เพราะถ้าข้ามกรอบจะทำให้เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง การเรียนก็อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร
6. ถ้านักเรียนยังไม่เคยเรียนโดยวิธีนี้มาก่อน ครูควรดูแลให้คำปรึกษา หรือตอบข้อสงสัยของนักเรียนด้วย

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนด้วยตนเองตามลำพังตามความสามารถของนักเรียน โดยไม่จำกัดเวลา บทเรียนนี้มีทั้งคำอธิบาย ตัวอย่างแบบฝึกหัด และมีคำตอบให้นักเรียนตรวจด้วยตนเอง

2. ลักษณะของบทเรียน แบ่งเป็นหน่วยการสอนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ และจะเรียงลำดับดังนี้ บทเรียนกรอบที่ 1 บทเรียนกรอบที่ 2 จนถึงบทเรียนกรอบสุดท้าย

กรอบ คือ ข้อความย่อย ๆ ที่ให้ความรู้ แบบฝึกหัด คำถาม และคำตอบตามบทเรียน ในที่นี้อักษรย่อ ก. แทนคำว่า กรอบ

เช่น ก.1 หมายถึง กรอบที่ 1 ก.2 หมายถึงกรอบที่ 2 เมื่อจบกรอบหนึ่ง ๆ จะมีเส้นค้นรอบข้อความไว้

ตัวอย่าง

ก.1

เสียงที่เราเปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่ก็ได้
เราเรียกว่า พยางค์ เช่น

บู	ออกเสียงหนึ่งครั้งนับเป็น	1	พยางค์
บาน	ออกเสียงหนึ่งครั้งนับเป็น	1	พยางค์
ระวิ	ออกเสียงสองครั้งนับเป็น	2	พยางค์
กั๊งนั้น	นาฬิกา นับเป็น		พยางค์

กรอบบางกรอบอาจไม่ต้องการคำตอบ เช่น เป็นการแนะนำบทเรียน หรืออธิบายเนื้อหาวิชาที่เป็นพื้นฐานสำหรับกรอบต่อไป โดยยังไม่ต้องการคำตอบก็ได้ ฉะนั้นกรอบแบบนี้จะไม่มีแบบฝึกหัด และคำตอบท้ายกรอบแต่อย่างใด

ตัวอย่างกรอบแบบนี้คือ

ก.2

เราจึงสรุปได้ว่า พยางค์ ก็คือเสียงที่เราเปล่งออกมา
ครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่ก็ได้มันเอง

3. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ลักษณะของภาษาไทย" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ ประกอบด้วยกรอบทั้งสิ้น 192 กรอบ บทเรียนแบ่งเป็น 2 หน่วย

หน่วยที่ 1 "ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด"

มีจำนวนกรอบทั้งสิ้น 113 กรอบ มี 226 คำตอบ

หน่วยที่ 2 "ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ"

มีจำนวนกรอบทั้งสิ้น 79 กรอบ มี 194 คำตอบ

4. ก่อนเรียนบทเรียนแต่ละหน่วย นักเรียนจะทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความรู้เดิมของนักเรียน ถ้านักเรียนทำไม่ได้ไม่ต้องเสียเวลาศึกษานาน ให้เว้นวางไว้ เพราะความรู้ที่นำมาทดสอบนี้ส่วนใหญ่ นักเรียนยังไม่ได้เรียน ดังนั้นถ้าทำได้น้อยหรือทำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร

จากนั้นจึงเริ่มเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนจะทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test) อีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินผลการเรียนของนักเรียน ว่าหลังจากที่นักเรียนได้เรียนบทเรียนแบบโปรแกรมนี้อแล้ว นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ จึงควรตั้งใจทำและตรวจทานให้แน่ใจเสียก่อน แล้วจึงตรวจคำตอบที่ถูกจากคำตอบ

ขอให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อแนะนำต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนใช้แผ่นกระดาษที่แนบมาพร้อมกับบทเรียนนี้ปิดคำตอบทางตอน
กลางของแต่ละกรอบขณะที่นักเรียนกำลังทำบทเรียน การทำเช่นนี้เป็นการเรียนรู้ที่ถูกต้อง
วิธี
2. อ่านข้อความในแต่ละกรอบให้เข้าใจ แล้วทำแบบฝึกหัดตามคำสั่งของแต่ละ
กรอบ
3. เมื่อตอบคำถามเสร็จกรอบหนึ่ง ก็เลื่อนกระดาษที่ปิดคำตอบลงมา เพื่อ
ตรวจว่านักเรียนทำถูกต้องหรือไม่
4. ถ้าคำตอบของนักเรียนไม่ตรงกับเฉลยที่ให้ไว้ ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย
ผิด (X) หน้าคำตอบของนักเรียน อย่าลบทิ้ง แล้วนักเรียนต้องย้อนกลับไปอ่านคำ
อธิบายกรอบนั้น ๆ ใหม่อีก หรืออาจจะย้อนไปอ่านกรอบอื่น ๆ อีกก็ได้ แล้วทำแบบฝึกหัด
กรอบนั้นซ้ำจนกว่าจะถูกต้อง
5. อย่าอ่านข้ามกรอบ หรือเปิดข้ามหน้า เพราะจะทำให้เด็กไม่เข้าใจ
บทเรียน เนื่องจากบทเรียนนี้แต่ละกรอบมีความต่อเนื่องตามลำดับกัน
6. ควรตั้งใจอ่าน คิด และเขียนตอบ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรู้ในเรื่อง
"ลักษณะของภาษาไทย" นี้อย่างแจ่มแจ้งขึ้น
7. ในการทำบทเรียนนี้เด็กทำได้ตามความสามารถของเด็กเอง ทำ
ตามสบาย เพราะเรากำลังเรียนไม่ใช่การสอบ ไม่ต้องแข่งกับใคร
8. นักเรียน ต้องไม่ แอบดูคำตอบก่อนทำแบบฝึกหัดแต่ละกรอบ เพราะจะทำให้
ให้การเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมไม่ได้ผล

ครูหวังว่านักเรียนปฏิบัติตามข้อแนะนำเหล่านี้ได้แน่นอน

ดีมาก

ต่อไปนี้ เราจะสนุกกับการเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม.....

บทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย

เรื่อง

"ลักษณะของภาษาไทย"

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษากำกอด

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์

ชื่อ _____

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชั้น _____

แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre - test)

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

จงเขียน $\times$ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว)

1. ข้อใดจัดเป็นภาษาคำโดด
  - ก. บาลี - สันสกฤต
  - ข. อังกฤษ - ฝรั่งเศส
  - ค. ไทย - จีน
  - ง. ขวา - มลายู
2. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษาคำโดด
  - ก. เป็นคำพยางค์เดียว
  - ข. ไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค
  - ค. ใช้เสียงวรรณยุกต์กำหนดความหมายของคำ
  - ง. ทุกข้อรวมกัน
3. ข้อใดเป็นวิธีแต่งประโยคของภาษาคำโดด
  - ก. นำคำมาเรียงกัน
  - ข. เปลี่ยนคำตามพจน์
  - ค. เปลี่ยนคำตามเพศ
  - ง. เปลี่ยนตามกาล
4. ประโยคของภาษาคำโดดจะมีความหมายเปลี่ยนไปเนื่องจากเหตุผลข้อใด
  - ก. เปลี่ยนตำแหน่งของคำ
  - ข. เปลี่ยนรูปคำตามเพศ
  - ค. เปลี่ยนรูปคำตามพจน์
  - ง. เปลี่ยนรูปคำตามกาล

5. เสียงและความหมายของคำแต่ละคำในภาษาคำโดดแตกต่างกันเพราะเหตุใด
- มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ
  - มีการเรียงคำเข้าเป็นประโยค
  - มีการเปลี่ยนรูปคำเข้าประโยค
  - มีการสับตำแหน่งของคำในประโยค
6. ข้อใดไม่มี คำที่มาจากภาษาอื่น
- ดวงดาวพราวณา
  - ฉันทศกษิระชะเหลือเกิน
  - หทัยกะละมังให้พี่
  - ผูกหมากหนาหลายตา
7. ข้อใดมีคำภาษาอื่นปนอยู่มาก
- ทองรับแขก
  - ข้อสี่สี่
  - ลูกที่ถูกแอง
  - สองพันหารอย
8. ข้อใดประกอบด้วยคำพยางค์เดียวทุกคำ
- สมุดคินสอ
  - ห้วยหนองคลองบึง
  - ภูทาบแดง
  - เชื้อและกางเกง
9. ข้อใดเป็นคำภาษาไทยดั้งเดิมทุกคำ
- คีตสี่สี่เป่า
  - พุดจาพราศรัย
  - ชยันชันแข็ง
  - สำเร็จเสร็จสิ้น

10. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์
- กินจุ
  - กินที่
  - กินข้าว
  - กินแห่ง
11. การรับเอาคำภาษาอื่นมาใช้ ทำให้ภาษาไทยมีอะไร
- คำที่แสดงพจน์
  - คำที่แสดงกาล
  - คำที่แสดงเพศ
  - คำมากพยางค์
12. ข้อใดมีคำที่แสดงเพศในประโยค
- เขาสวมกางเกงขายาว
  - คนสวยไปไหนมาจะ
  - พ่อหนุ่มมานี่นะ
  - พวกเราทำงานกัน
13. ข้อใดใช้คำขยายที่บอกเพศ
- พอมาแล้ว
  - ดูสาวสวยจัง
  - ดูหนูครับ
  - เปิดออกใจแล้ว
14. ข้อใดใจความไม่บอกเพศ ของคำที่ขีดเส้นใต้
- เปิดตัวนี้ไซ้
  - เจ้าหน้าที่ลาคลอดเมื่อวานนี้
  - นี้ของฉันจะบวชแล้ว
  - เขาพบข้างเผือกในป่าอีกแล้ว

15. ข้อใดมีใจความไม่เป็นพหูพจน์
- พวกเราอยู่ที่นี่
  - เด็กที่กั้นใหญ่แล้ว
  - เด็กกำลังเล่นอยู่
  - ของที่แจกหุ ๆ จะ
16. ข้อใดไม่ใช่การแสดงพหูพจน์ในภาษาไทย
- ใช้รูปคำเฉพาะประกอบ
  - ใช้การซ้ำคำ
  - ใช้การเปลี่ยนแปลงรูปคำ
  - ใช้ประมาทวิเศษณ์
17. ข้อใดบอกอดีตกาล
- ฉันก็จะทำงานตอนเย็น
  - ฉันเพิ่งเคยไปเชียงใหม่
  - เขาก็เคยกลับมาแล้ว
  - เขาจะแห่งอยู่แล้ว
18. ข้อใดบอกอนาคต
- ฉันก็จะพบเขาที่นี้
  - ฉันก็จะพบเขาที่นี้
  - ฉันคงจะพบเขาที่นี้
  - ฉันน่าจะจะพบเขาที่นี้
19. ข้อใดมีคำกาลวิเศษณ์บอกกาลของประโยค
- วานนี้ฝนตกหนัก
  - ฉันจะทำสำเร็จไหม
  - พ่อคงก็เคย ๆ ถึงบ้านแล้ว
  - น้องกำลังไม่สบาย

20. คำที่เรียงกันข้อใดให้ความหมายว่า “ผู้ถูกตาม”
- มาตามใครกะพี่
  - พี่มาตามใครกะ
  - พี่กะมาตามใคร
  - ใครมาตามพี่กะ
21. ข้อใด “ยาย” เป็นผู้กระทำกริยา “เลี้ยง”
- ยายแม่เลี้ยง
  - ยายเลี้ยงแม่
  - แม่ยายเลี้ยง
  - เลี้ยงยายแม่
22. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนาม
- เขาเหลาตอก
  - พ่อขับเชือก
  - เขานั่งพักไฟ
  - น้องกินกล้วยเขียว
23. ข้อใด “คำ” เป็นคำวิเศษณ์
- นายคำเรียนเก่งนะ
  - ลุงคำน้ำน่านจัง
  - เขียนควยดินสอคำ
  - ชาวบาคานาเสร็จแล้ว
24. ตำแหน่งคำขยายในภาษาไทยมักจะมีอยู่ที่ใด
- หน้าคำนาม
  - หลังคำนาม
  - หน้าคำกริยา
  - หน้าคำบอกจำนวน

25. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษาไทย
- เปลี่ยนรูปคำตามเพศ
  - เปลี่ยนรูปคำตามวรรณยุกต์
  - เปลี่ยนรูปคำตามพจน์
  - เปลี่ยนรูปคำตามกาล
26. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์โททุกคำ
- จำมา
  - ทองรอง
  - ดวงแฉว
  - น้องน้อย
27. วรรณยุกต์รูปใดบ้าง ไม่ใช่ กำกับคำที่เป็นอักษรสูง และอักษรต่ำ
- ก กับ ฃ
  - ฃ กับ ค
  - ค กับ ฅ
  - ฅ กับ ง
28. ข้อใดใช้รูปวรรณยุกต์ผิด
- แมวไม่อยู่หุหุระเริง
  - เขาใจคึกกับฉันทามากมาก
  - ว้าย! คนตกน้ำ
  - ทอดปลาทองโก
29. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทุกเสียง
- ขั้บรดเก้งไปขี้
  - น้ำจ๊าแม่ไปไหน
  - เสียงคังเหมือนฟ้าผ่า
  - ดูขั้บออยู่ไหมคะ

30. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทุกเสียง
- ก. ไปไหนก็หมดคะ
  - ข. อซากไฟสักสามวัน
  - ค. นึกเรียนฝึกเขียนรูป
  - ง. ลมพัดเย็นดีไหม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre - test)

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

- ข้อ 1. ค. ไทย - จีน
- ข้อ 2. ง. ทุกข้อรวมกัน
- ข้อ 3. ก. นำคำมาเรียงกัน
- ข้อ 4. ก. เปลี่ยนตำแหน่งของคำ
- ข้อ 5. ก. มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ
- ข้อ 6. ง. ผู้คนเมากหน้าหลายตา
- ข้อ 7. ข. ข้อที่ 1-5
- ข้อ 8. ข. ห้วยหนองคลองบึง
- ข้อ 9. ก. คีตศัพท์เปล่า
- ข้อ 10. ก. กิเลส
- ข้อ 11. ง. คำมากพยางค์
- ข้อ 12. ค. นอกบุญมานี้แน่ะ
- ข้อ 13. ข. ลูกสาวสวยจัง
- ข้อ 14. ง. เขาชอบข้างเดียวในป่าอีกแล้ว
- ข้อ 15. ค. เด็กกำลังเล่นอยู่
- ข้อ 16. ค. ใช้การเปลี่ยนแปลงรูปคำ
- ข้อ 17. ข. ลับเชิงเคยไปเชียงใหม่
- ข้อ 18. ค. ลับคงจะพบเขาที่นี่
- ข้อ 19. ก. วานนี้ฝนตกหนัก
- ข้อ 20. ง. ไครมาตามพี่คะ
- ข้อ 21. ข. ขายเลี้ยงแม่

- ข้อ 22. ก. เขาเหลาตอด
 ข้อ 23. ค. เขียนควยกินสอคำ
 ข้อ 24. ข. หลังคำนาม
 ข้อ 25. ข. เป็ดิยนรูปคำตามวรรอยกต
 ข้อ 26. ก. จำมา
 ข้อ 27. ค. ๓ กบ +
 ข้อ 28. ค. วาย! คนตกนำ
 ข้อ 29. ง. คูดยำอยใหมกะ
 ข้อ 30. ค. บัก รีขนนีก จียนรูป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรม
เรื่อง
ลักษณะของภาษาไทย
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

ก. 1

ภาษาไทยมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับคนไทย เพราะ

- (1) เป็นภาษาประจำชาติไทย
- (2) เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร
- (3) เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนไทยทั้งชาติ

นักเรียนได้ทราบความสำคัญของภาษาไทยแล้ว สามารถบอกได้ไหมว่าภาษาไทยของเรามีลักษณะอย่างไรบ้าง คล้ายคลึงหรือแตกต่างกับภาษาอื่นอย่างไรหรือไม่ เราจะพบว่าภาษาไทยในปัจจุบันนี้มีคำภาษาอื่นเข้ามาปะปน เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม การที่ได้เกี่ยวข้องกับชาติอื่น ๆ และการรับความเจริญทางด้านวิทยาการที่ก้าวหน้า ทำให้เกิดมีการหยิบยืม คำภาษาอื่นมาใช้ และมีการสร้างคำใหม่ ๆ ที่เป็นคำหลายพยางค์มากขึ้น

ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องรู้จัก

"ลักษณะของภาษาไทย" ที่แท้จริงไว้

เพื่อจะได้มีความเข้าใจ และสามารถ

ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

นักเรียนสนใจที่จะเรียนเรื่องลักษณะของภาษาไทยหรือยังสนใจแล้วใช่ไหม
เอาละ เราก็คจะได้เรียนกันต่อไป

ก.2

นักปราชญ์ทางภาษาได้จัดแบ่งภาษาในโลกนี้ออกตามรูปลักษณะ คือ จัดแบ่งภาษาที่มีลักษณะและระบบคล้ายคลึงกันออกเป็นพวก หรือ ตระกูล เกี่ยวกับ

โดยจัดแบ่งภาษาตามรูปลักษณะออกเป็น 4 ตระกูล ดังนี้

- (1) ภาษามีวิภัติปัจจัย เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ
- (2) ภาษาคำติดต่อ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาชวา ภาษามลายู ฯลฯ
- (3) ภาษาคำความหมายกว้าง เช่น ภาษาเม็กซิโก ภาษาของชาวอินเดียนแดง ภาษาของชาวเอสกีโม ฯลฯ
- (4) ภาษาคำโดด เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน ฯลฯ

ก.3

นักเรียนบอกครูชื่อว่า ข้อใดอยู่ในตระกูลภาษาคำโดด
(ให้ขีด ✓ หน้าข้อถูก และ ขีด ✗ หน้าข้อผิด)

- _____ ก. ภาษาไทย
- _____ ข. ภาษาบาลี
- _____ ค. ภาษาอังกฤษ
- _____ ง. ภาษาจีน

เฉลย

✓

ก.

✗

ข.

✗

ค.

✓

ง.

ก.4

ถูกต้อง ภาษาไทยและภาษาจีน จัดอยู่ในตระกูลภาษาคำโดด
ลักษณะของภาษาคำโดด มีข้อสังเกตดังนี้ คือ

- (1) คำแต่ละคำมีความหมายในตัวเอง และมักเป็นคำพยางค์เดียว
- (2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค ถ้าจะสร้างประโยค
 เราก็นำคำหลาย ๆ คำมาเรียงกันให้เข้าใจความ
- (3) คำแต่ละคำเป็นอิสระ ถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยคแล้ว จะทำ
 ให้ความหมายของประโยคนั้นเปลี่ยนไป
- (4) มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ ทำให้เสียงและความหมายของคำแต่ละคำ
 แตกต่างกันไป

ถ้าภาษาใดก็ตามมีลักษณะตามข้อสังเกต 4 ข้อนี้ แสดงว่าภาษานั้นมีลักษณะ
 เป็นภาษา.....

เฉลย คำโดด

ก. 5

ภาษาไทยและภาษาจีน มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือมีลักษณะตามข้อสังเกต
 4 ข้อ ดังได้กล่าวมาแล้วในกรอบที่ 4

ดังนั้น เราจึงจัดให้ภาษาไทยและภาษาจีนอยู่ในตระกูลภาษา.....

เฉลย คำโดด

ก.6

เพื่อให้เข้าใจลักษณะของภาษาคำโดดยิ่งขึ้น เรามาเรียนกันต่อไปเถอะ
นักเรียนตั้งข้อสังเกตให้คีนะ

นักเรียนจงพิจารณา คำในภาษาไทยแต่เดิมมาเป็นส่วนใหญ่ ไ้แก่

พ่อ	แม่	ฉัน	ปู่	ย่า
เสื่อ	ผ้า	เสื่อ	ซาง	มา
กิน	ยื่น	นั่ง	นอน	คี่
ซัว	จอบ	เสียม	ฝน	ฟ้า
สวย	สูง	ต่ำ	หนัก	เบา

วลา

จะเห็นว่า คำทุกคำในตัวอย่าง มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ
(ให้นักเรียนเขียน ล้อมรอบข้อที่เห็นว่า ถูก ทุกข้อ)

- ก. คำแต่ละคำมีความหมายในตัวเอง
- ข. คำแต่ละคำไม่มีความหมาย
- ค. คำแต่ละคำเปล่งเสียงเพียง 1 ครั้ง หรือเป็นคำพยางค์เดียว
- ง. คำแต่ละคำเปล่งเสียงหลายครั้ง หรือ เป็นคำหลายพยางค์

เฉลย

ก.

ข.

ค.

ง.

ก.7

ภาษาจีนก็เป็นภาษาคำโดดเช่นเดียวกับภาษาไทย

นักเรียนจงสังเกตคำภาษาจีน และเปล่งเสียงตามคำอ่านที่ครูให้ไว้ต่อไปนี้

ต่อไปนี้

父	เปล่งเสียงว่า	เป่	แปลว่า	พ่อ
吾	เปล่งเสียงว่า	อู่	แปลว่า	ฉัน
坐	เปล่งเสียงว่า	จื่อ	แปลว่า	นั่ง
日	เปล่งเสียงว่า	ยิก	แปลว่า	วัน
去	เปล่งเสียงว่า	ชื้อ	แปลว่า	ไป
刀	เปล่งเสียงว่า	ทอ	แปลว่า	มีด
小	เปล่งเสียงว่า	เสี่ยว	แปลว่า	เล็ก

ฯลฯ

จะเห็นว่าคำภาษาจีนในตัวอย่างทุกคำมีลักษณะดังนี้ คือ

(1) แต่ละคำ ..... ความหมายในตัวเอง (มี / ไม่มี)

และ (2) แต่ละคำเปล่งเสียง ..... ครั้ง หรือเป็นคำที่มี .....

เฉลย

(1) มี (2) 1 , พยางค์เดียว

ก.8

ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปลักษณะของภาษาคำโดดข้อที่ 1 ได้ดังนี้ คือ

1. คำแต่ละคำมี ..... และ มักเป็น

คำ .....

เฉลย

1. คำแต่ละคำมีความหมายในตัวเอง และมักเป็นคำพยางค์เดียว

ก.9

ดีมาก นักเรียนได้ข้อสังเกตลักษณะของภาษาคำโดดข้อที่ 1 แล้วคราวนี้
เรามาพิจารณากันต่อไปอีกเถอะ

ให้นักเรียนสังเกตประโยคภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ต่อไปนี้

เขาวิ่ง - He runs .

เขาทั้งหลายวิ่ง - They run .

จะเห็นว่าคำในประโยคภาษาอังกฤษมีการ เปลี่ยนรูป ดังนี้คือ

(1) เปลี่ยนรูปคำประธานตามพจน์ คือ He = เอกพจน์, They = พหูพจน์

(2) เปลี่ยนรูปคำกริยาตามพจน์ของประธาน คือ runs ใช้กับประธาน
เอกพจน์, run ใช้กับประธานพหูพจน์

ส่วนคำว่า เขา และ วิ่ง ในประโยคไทยนั้นไม่มีการเปลี่ยนรูป
คำเป็นอย่างอื่นเลย

นั่นแสดงว่าภาษาอังกฤษซึ่งอยู่ในตระกูลภาษามีวิภक्तिปัจจุบัน มีการ เปลี่ยน
แปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค แต่ภาษาไทยซึ่งอยู่ในตระกูลภาษาคำโดดนั้น.....

..... เมื่อเข้าประโยค

เฉลย ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ

ก.12

นักเรียนสามารถสรุปลักษณะของภาษาคำโดดข้อที่ 2 ได้คือ

2. ไม่มี.....

เฉลย 2. ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค

ก.13

เก่งมาก สรุปได้ถูกต้องทีเดียว

เมื่อภาษาคำโดดไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค ภาษาคำโดดจึงมีวิธีสร้างประโยคโดยการนำเอาคำมาเรียงกันให้ได้ใจความที่ต้องการ ดังตัวอย่างเช่น

ภาษาไทย	ภาษาจีน
ฉันกินข้าว	อ้าว - เจียะ - บิ่ง
พ่อตีฉัน	เป่ - ทะ - อ้าว
แม่เก็บดอกไม้	ม่อ - ไช - ฮวย

จะเห็นว่า การนำเอาคำมาเรียงกันให้เป็นประโยคของภาษาไทยและภาษาจีนมีความคล้ายคลึงกัน ครูคิดว่าถ้านักเรียนรู้จักคำและความหมายของคำภาษาจีนก็อาจแต่งประโยคภาษาจีนได้เหมือนกันนะ

เอาละ นักเรียนลองเรียงคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ครูว่าจะได้ประโยคอะไรบ้าง

ตัวอย่าง	ฮวย (พัก)	ฮวง (ลม)	เหลี่ยว (แล้ว)
เรียงเป็น	ฮวง ฮวย เหลี่ยว	=	ลมพัดแล้ว
ก. ชื่อ (ไป)	เมียง (ไม้ทอง)		ลือ (เซอ)
เรียงเป็น	-----	=	-----
ข. เป (พอ)	มิ่ง (ประทุ)		เคา (เคาะ)
เรียงเป็น	-----	=	-----
ค. เขียบ (รด)	จอ (นั่ง)		โจว-เป (ปู่)
เรียงเป็น	-----	=	-----

<u>เฉลย</u>	ก. ลื่อเมียงซื่อ	=	เธอไม่ต้องไป
	ข. เป้เกามิ่ง	=	ขอเกาะประตู
	ค. โจว-เปจจือ	=	นั่งรถ

ก. 14

นักเรียนเรียงคำได้ถูกต้องทุกข้อเลยใช่ไหม นักเรียนก็ใ้รู้ภาษาจีนบ้าง
แล้วนะ สุกไหม

คราวนี้มาเรียงคำเข้าประโยคภาษาไทยกันบ้าง

ก. น้ำ ใน ปลา มี ใน ข้าว นม มี

เรียงเป็น

ข. แม่ ชาย ฉันทน์ ของ แกง ข้าว

เรียงเป็น

ค. ตั้ง จง ใจ เรียน

เรียงเป็น

<u>เฉลย</u>	ก. ในน้ำมีปลาในนามีข้าว
	ข. แม่ของฉันทน์ชายข้าวแกง
	ค. จงตั้งใจเรียน

ก. 15

ภาษาคำโคกไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค ดังนั้นภาษาคำโคก
มีวิธีสร้างประโยคโดย..... ให้ได้ใจความที่ต้องการ

เฉลย นำคำมาเรียงกัน

ก. 16

นักเรียนได้ทราบลักษณะของภาษาคำโดด มา 2 ข้อ แล้วนะ คือ

1. คำแต่ละคำมีความหมายในตัวเอง และมักเป็นคำพยางค์เดียว
2. ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค ถ้าจะสร้างประโยค เราก็นำคำหลาย ๆ คำมาเรียงกันให้ได้ใจความ

ก. 17

นักเรียนสังเกตประโยค 2 คู่ ดังต่อไปนี้

- คู่ที่ 1 ก. ฉั๑น ๑ี๑ นอ๑ง (หมายถึง นอ๑งถูก๑ี)
- ข. นอ๑ง ๑ี๑ ฉั๑น (หมายถึง ฉั๑นถูก๑ี)

- คู่ที่ 2 ก. โห๑ว เจ๑ียะ นั๑ง (หมายถึง เล๑ื่อกินคน)
- ข. นั๑ง เจ๑ียะ โห๑ว (หมายถึง คนกินเล๑ื่อ)

จะเห็นว่าถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยค ก. แล้วความหมายของประโยคเดิม (ก.) จะ..... เกิดเป็นประโยคใหม่ (ข) ขึ้น ทั้งนี้ เพราะคำแต่ละคำของภาษาคำโดดเป็นอิสระนั่นเอง.

เจดย   เปล๑ียนไป

ก.18

ข้อ ก. เป็นประโยคเดิม ข้อ ข. เป็นประโยคที่สับตำแหน่งคำในข้อ ก.
เสียใหม่

1. {

ก.	โครมาทาเซอ	(หมายถึง โครเป็นผู้มา)
ข.	เซอมาทาโคร	(หมายถึง เซอเป็นผู้มา)
2. {

ก.	ลือ พะ อ้าว	(หมายถึง เซอที่นั่น)
ข.	อ้าว พะ ลือ	(หมายถึง ฉันทึเซอ)

จึงกล่าวได้ว่า เมื่อสับตำแหน่งของคำในข้อ ก. ทั้ง 2 ข้อนี้แล้ว จะได้
ประโยคใหม่ คือ ข้อ..... ซึ่งมีความหมาย.....จากข้อ ก.

เฉลย ข้อ.ข..., เปลี่ยนไป (แตกต่าง)

ก.19

นักเรียนได้เห็นแล้วใช่ไหมว่า คำของภาษาคำโคด เมื่อเข้าเป็นประโยค
แล้วทุกคำ ก็ยังคงเป็นอิสระอยู่ในตัวเอง ไม่ผูกพันกับคำอื่น แยกโคด ๆ เป็นคำ ๆ
โคดเสมอ

ดังนั้น เมื่อสับที่คำเหล่านั้นในประโยคเสีย ความหมายของประโยคเดิมก็
จะ..... เกิดเป็นอย่างใหม่ขึ้น

เฉลย เปลี่ยนไป

ก.20

ดังนั้นนักเรียนก็จะสามารถสรุปลักษณะของภาษาคำโดดข้อที่ 3 ได้ดังนี้คือ
 3. คำแต่ละคำเป็น..... ถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยคแล้ว
 จะทำให้..... ของประโยคนั้น .....

เฉลย 3. คำแต่ละคำเป็นอิสระ ถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยคแล้ว จะทำ
 ให้ความหมาย ของประโยคนั้น เปลี่ยนไป

ก.21

นักเรียนคิดว่ายังมีข้อสังเกตอื่น ๆ ของลักษณะภาษาคำโดดอีกไหม
 เราจะเรามารู้อีกต่อไป

นักเรียนจงพิจารณาคำใน ตัวอย่างต่อไปนี้

ก. คำ ขา ข่า คำ ขา

ข. มา มา ทมา

ค. พอ พอ พอ

จากตัวอย่างจะเห็นว่าคำในแต่ละข้อนี้ มีเสียงและความหมายต่างกัน
 เพราะเสียง..... ในแต่ละคำ นั้นเอง

เฉลย วรรณยุกต์

ก.22

นักเรียนเห็นแล้วว่า คำภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ในคำทำให้เสียงและความหมายของคำแต่ละคำแตกต่างกันออกไป

คราวนี้มาพิจารณาคำภาษาจีนในตัวอย่างต่อไปนี้บ้าง

อี 他 (เขา, มัน)	อี้ 已 (แล้ว, หยุด)	อี้ 丸 (เม็ดเล็ก)
จ้า 早 (เช้า)	จ้า 乍 (ทันที, ทันใด)	

จะเห็นว่า คำในภาษาจีนนั้นรูปคำแต่ละคำเป็นคำพหูพจน์ได้เลย และมีระดับเสียง หรือเสียง .....ทำให้คำมี .....และ.....ของแต่ละคำแตกต่างกันออกไป

เฉลย วรรณยุกต์, เสียง, ความหมาย

ก.23

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าคำของภาษาคำโดดมีระดับเสียงสูงต่ำคล้ายเสียงคนตรีหรือเรียกว่าเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงหนึ่ง ก็มีความหมายเป็นอย่างหนึ่ง เมื่อเสียงเปลี่ยนไป ความหมายก็เปลี่ยนไปด้วย

นักเรียนจงสังเกตคำในแต่ละข้อต่อไปนี้

ก. เลื่อ เลื่อ เลื่อ

ข. คั่น คั่น คั่น ชัน

ค. ไช ไช ไช

บอกครูชี้ว่าเสียงวรรณยุกต์ทำให้คำในแต่ละคำนั้นมีอะไรแตกต่างกันบ้าง

ตอบ .....และ .....

เฉลย เสียง และ ความหมาย

ก.24

คราวนี้นักเรียนก็สามารถสรุปลักษณะของภาษาคำโคลงข้อที่ 4 ได้ดังนี้ คือ

4. มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ ทำให้..... และ.....
ของคำแต่ละคำนั้น..... กันออกไป

เฉลย

4. มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ ทำให้เสียง และความหมาย ของคำแต่ละคำ
นั้นแตกต่างกันออกไป

ก.25

เป็นอันว่านักเรียนได้ทราบข้อสังเกตของลักษณะภาษาคำโคลงครบทั้ง 4 ข้อ
แล้วคือ

1. คำแต่ละคำมีความหมายในตัวเอง และมักเป็นคำพยางค์เดียว
2. ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค ถ้าจะสร้างประโยค
เราก็นำคำหลายๆ คำมาเรียงกันให้ไต่ใจความ
3. คำแต่ละคำเป็นอิสระ ถ้าสับตำแหน่งของคำในประโยคแล้วจะทำให้
ความหมายของประโยคนั้นเปลี่ยนไป
4. มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ ทำให้เสียงและความหมายของคำแต่ละคำ
แตกต่างกันออกไป

ตอนนี้ นักเรียนจะพักเหนื่อยก่อนก็ได้ หายเหนื่อยแล้ว เราจะมาสังเกต
ลักษณะของภาษาไทยโดยเฉพาะ เพื่อรู้ว่าภาษาไทยมีลักษณะเป็นภาษาคำโคลงอย่างไร
บ้าง

ก.26

หายเหนื่อยแล้วใช้ใหม่ เริ่มเรียนกันต่อไปเถอะ เราจะสังเกตกันว่า
ลักษณะของภาษาไทย มีลักษณะเป็นภาษาคำโดดอย่างไร

นักเรียนจงอ่าน ข้อความตัวอย่างดังที่ได้ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกของพ่อขุน
รามคำแหงมหาราช ต่อไปนี้

ก. ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

ข. เพื่อนฝูงวิวไปคำขีมาไปขาย

ค. ใครจักใครความาคำ คำเงินคำทองคำ

จะเห็นว่าคำในข้อความ ตัวอย่างนั้นเป็นคำที่มีใช้กันมาแต่โบราณ หรือ
เรียกว่าคำภาษาไทยแท้ ล้วนแต่เป็นคำพยางค์เดียว

ก.27

คำพยางค์เดียว คือ คำที่เปล่งเสียงเพียงครั้งเดียวและมีความหมายใน
ตัวเองด้วย

นักเรียนจงชี้ค ✓ หน้าข้อที่ประกอบด้วยคำพยางค์เดียวทุกคำและชี้ค ✕
หน้าข้อที่ไม่ใช่

_____ ก. ส้มหวานมาก

_____ ข. น้องอาบน้

_____ ค. กินมะละกอดิบ

_____ ง. พุงข้าวใหม่

_____ จ. ขวดยาลบหมึก

_____ ฉ. คู่มือประชาชน

เฉลย

✓

ก.

✓

ข.

✕

ค.

✓

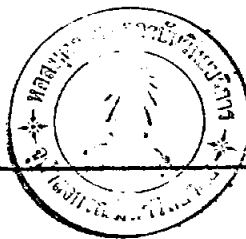
ง.

✕

จ.

✓

ฉ.

ก.28

นักเรียนสังเกตคำ ทอไปนี้

คำ ทอ แม่ พี่ ป้า น้า อา ลูก ฯลฯ คำเหล่านี้เราอาจเรียกว่าเป็น คำลำดับเครือญาติ หรือ คำเรียกเครือญาติ

นักเรียนจงเติม คำเรียก เครือญาติ ที่เป็นคำพยางค์เดียว ซึ่งนิยมเรียกคู่กับคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ทอ คู่กับ ..แม่.....	6. ลูก คู่กับ ..หลาน..
2. พี่ คู่กับ	7. ตา คู่กับ .....
3. น้า คู่กับ	8. น้า คู่กับ .....
4. ปู่ คู่กับ	9. ลุง คู่กับ .....
5. สะใภ้ คู่กับ ..เชย..	10. ทวด คู่กับ ..เหลน..

- เฉลย 1..... 2. น้อง 3. เมีย 4. ย่า 5.....
6..... 7. ยาย 8. อา 9. ป้า 10.....

ก.29

นักเรียนเห็นแล้วใช่ไหมว่าคำภาษาไทยแท้ที่เป็นคำเรียกเครือญาติ มักเป็นคำ..... ยกเว้นคำเดียว คือ สะใภ้ ที่เป็นคำ 2 พยางค์

เฉลย พยางค์เดียว

ก.30

นักเรียนคงได้เห็นคำเรียกเครือญาติที่เป็นคำภาษาไทยแท้ที่เป็นคำหลาย
 พยางค์ก็มี เช่น

ลูกพี่ลูกน้อง	พ่อตา	แม่ยาย	ลูกเขย
น้องเขย	น้อง姐夫	พี่เมีย	ลุงเขย
ป้าสะใภ้	ปู่ทวด	ตาทวด	ยายทวด
	อาลา		

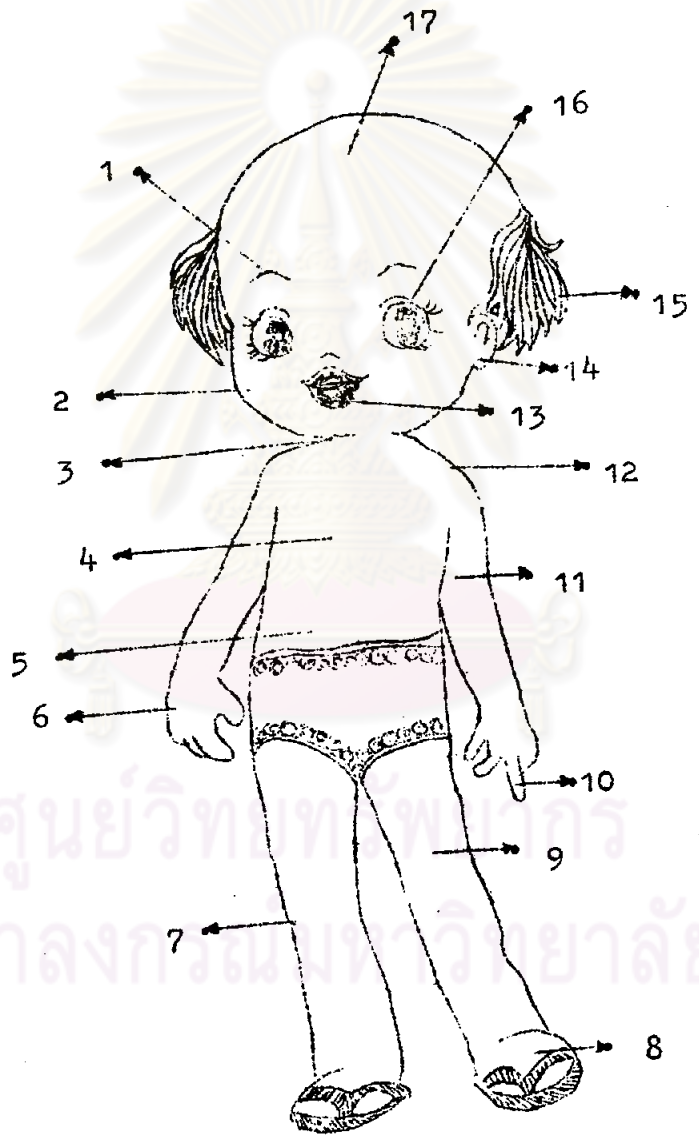
นั่นเป็นเพราะเรานำเอาคำเรียกเครือญาติที่เป็นคำพยางค์เดียว
 หลายคำมา..... กันเข้า ทำให้เกิดเป็นคำเรียกเครือญาติที่มีหลายพยางค์
 เพิ่มขึ้น

เฉลย ประสม (รวม)

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 31

ให้นักเรียนเขียนคำเรียกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ที่เป็นคำพยางค์เดียว ตามหมายเลขที่มีเครื่องหมายลูกศรชี้ ต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก.32

ครูไม่ได้เฉลยคำตอบกรอบที่ 31 ไว้ ก็เพราะครูทราบว่านักเรียนต้องเขียนคำเรียกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายใ้ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ ทุกคำเป็นคำพยางค์เดี่ยวใช่ไหม

เห็นไหมละ คำเรียกอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายในภาษาไทยส่วนมากมักเป็นคำ.....

เฉลย พยางค์เดี่ยว

ก.33

นักเรียนลองหาคำเรียกสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติที่เป็นคำพยางค์เดี่ยว มาเติมลงในช่องว่างของถ้อยคำสำนวนไทยต่อไปนี้

ตัวอย่าง ฝน ตก แคค ออก นกกระจอก เขารัง
ชน ทราย เขา วัด

1. ทรัพย์สินใน _____ สิ้นใน _____

2. โกรธเป็นพินเป็น _____

3. ฝนตกไม่ทั่ว _____

4. นอนกลาง _____ กินกลาง _____

5. ยากเหมือนเข็นครกขึ้น _____

6. ถอยหลังเขา _____

7. _____ พึ่งเรือ _____ พึ่งป่า

8. อยู่บ้านท่านอย่าดูคายน _____ บัน _____ ให้ลูกท่านเล่น

หาได้ไม่ยากเลยใช่ไหม จะเห็นว่าคำภาษาไทยแท้ที่ใช้กันแต่เดิมมาสำหรับเรียกสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติมักเป็นคำ .....

เฉลย - 1. คิษ, น้ำ 2. ไฟ 3. พ้า 4. คิน, ทราย 5. เขา 6. คลอง
7. น้ำ, เลื่อ 8. รั้ว, ควาย
- พยางค์เดี่ยว

ก.34

คราวนี้นักเรียนลองหาคำกริยาสามัญที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวบ้างนะ จะหาข้อ
ละก็คำก็ได้ เอาจริงจะตั้งคำถามละนะ

"คุณรามือวัยวะต่าง ๆ ไร่ทำกริยาอะไรบ้างเอ่ย"

ตอบ	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช
1. คนเรามีปากไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. คนเรามีฟันไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. คนเรามีมือไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. คนเรามีตาไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. คนเรามีขาไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. คนเรามีตีนไว้	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

เก่งมาก หาได้ทันทีใช่ไหมละ ครูคิดว่าไม่ต้องเฉลยก็ได้ เพราะเชื่อว่านักเรียน
ต้องทำได้ทุกทั้งหมด สิ่งสำคัญคือ ครูต้องการให้นักเรียนได้สังเกตเห็นว่า คำกริยา
สามัญของภาษาไทยมักเป็นคำ.....

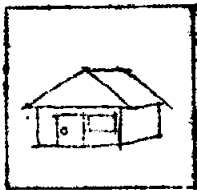
เฉลย

พยางค์เดี่ยว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 35

กรอบนี้ครูจะให้ให้นักเรียนเขียนชื่อ คำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นคำพยางค์เดียว
กำกับรูปภาพต่อไปนี้

_____

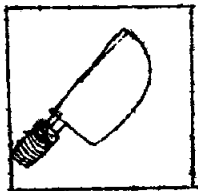
_____

_____

_____

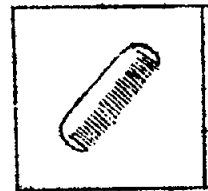
_____

_____

_____

_____

ข้อนี้ครูก็ต้องการให้นักเรียนรู้จักสังเกตคำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ว่ามีเป็นคำ
..... ครูไม่เฉลยชื่อรูปภาพเพราะเชื่อว่านักเรียนบอกได้ถูกต้องแน่นอน

เฉลย พยางค์เดียว

ก. 36

ต่อไปเราจะสังเกตุคำออกจำนวนนับในภาษาไทยกัน

นักเรียนจงเขียนคำออกจำนวนนับของตัวเลขต่อไปนี้

1. หนึ่ง   2. _____   3. _____   4. _____   5. _____

6. _____   7. _____   8. _____   9. _____   10. _____

จะเห็นว่าคำออกจำนวนนับเหล่านี้ล้วนเป็นคำ.....

เฉลย พยางค์เดี่ยว (1 พยางค์)

ก. 37

นักเรียนได้เห็นแล้วว่า คำออกจำนวนนับของภาษาไทยมีพยางค์เดี่ยว
คือ ออกเสียงแต่ละคำเพียง 1 ครั้ง

นักเรียนอ่านคำจำนวนนับต่อไปนี้

สิบเอ็ด   สิบสอง   สิบสาม   สิบสี่   สิบ

ยี่สิบเอ็ด   ยี่สิบห้า   ยี่สิบแปด   สามสิบ   สี่สิบ

สี่สิบห้า   เจ็ดสิบเก้า   ห้าสิบล้าน   เจ็ดพัน   แปดหมื่น

เก้าแสน   สิบล้าน   สองร้อยล้าน   เก้าพันล้าน

เราจะเห็นว่า คำออกจำนวนนับเหล่านี้ แต่ละจำนวนมีหลายพยางค์
ซึ่งเกิดจากการ..... คำจำนวนนับที่เป็นคำ..... นั้นเอง

เฉลย ประสม (รวม), พยางค์เดี่ยว,

ก.38

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อให้ความหมายของคำที่ประกอบนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น คี ชั่ว คำ แดง ขาว สวย งาม สูง เร็ว มาก บำ ร้าย เล็ก ใหญ่ เร็ว ช้า จู คัง รวย จน เป็นต้น

นักเรียนจงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

1. กระจอกน้อย วิ่งซุ่มต้นไม้
2. เขาเป็นคนใจกว้าง
3. ฉันชอบสีเหลือง
4. ใครบ้างจะไปกับฉัน
5. คนโง่มักไม่มีดาว

จะเห็นว่าคำที่ขีดเส้นใต้นั้นเป็นคำที่ประกอบคำอื่นที่อยู่ต่างหน้านั้น ทำให้ความหมายของคำที่ประกอบนั้นชัดเจนขึ้น
คำที่ขีดเส้นใต้นั้นเรียกว่า คำ..... แต่ละคำมีกี่พยางค์.....

เฉลย วิเศษณ์ , พยางค์เดียว (1 พยางค์)

ก.39

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำวิเศษณ์ทุกคำ ในข้อต่อไปนี้

- ก. ดอกไม้หอม
- ข. เธอเป็นเด็กดี
- ค. ฉันขึ้นรถควาน
- ง. ใครกินหมก
- จ. เวลาค่าน้ำค้างลง

เฉลย ก. หอม ข. ดี ค. ควาน ง. หมก จ. คำ

ก.40

นักเรียนสังเกตเห็นแล้วใช่ไหมว่า คำวิเศษณ์ในภาษาไทยมักเป็นคำพยางค์เดียว แต่มักเรียนอาจจะพบคำวิเศษณ์ที่มีหลายพยางค์บ้าง เช่น เกเร ชุกชน โอเอ้ เหลาะแหละ กระเซอะกระเซิง นั้นเกิดจากการสร้างคำใหม่ในภาษาไทย

ก. 41

นักเรียนได้สังเกตคำพยางค์เดียว จากคำที่จัดเข้าจำพวกต่าง ๆ ไว้ดังนี้มาแล้ว คือ

- (1) คำเรียกเครือญาติ เช่น พ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา
- (2) คำเรียกอวัยวะต่าง ๆ เช่น หัว หู หน้ ตา ปาก คอ
- (3) คำเรียกสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ลม ไฟ
- (4) คำที่เป็นกริยาสามัญ เช่น นั่ง นอน วิ่ง ไป มา ตี
- (5) คำเรียกสิ่งของเครื่องใช้ เช่น มุ้ง หมอน หม้อ ไห
- (6) คำบอกจำนวนนับ เช่น หนึ่ง สอง สาม ร้อย พัน หมื่น
- (7) คำวิเศษณ์ เช่น สูง คำ คำ ชาว ตี ชั่ว

คำในจำพวกดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าคำดั้งเดิมที่ใช้กันมาแต่โบราณ หรือเรียกว่า เป็นคำภาษาไทยแท้ นั้นมักจะเป็นคำ.....

เจดย พยางค์เดียว

ก.42

นักเรียนก็สามารถสรุปลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด
ข้อที่ 1 ได้ ดังนี้

1. คำภาษาไทยแท้มี.....

เฉลย

1. คำภาษาไทยแท้มีเป็นคำพยางค์เดียว

ก.43

นักเรียนจงสังเกตคำต่อไปนี้

วิทยาลัย ถนน ครรโลง บรรม สโมสร
สัมมนา พระมหากษัตริย์ เทคนิค เทคโนโลยี
ออกซิเจน โทรศัพท์ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์
 ฯลฯ

คำในตัวอย่างเหล่านั้น ล้วนแต่เป็นคำที่ใช้กันทั่วไปในภาษาไทยใช่ไหม
เอ๊ะ! คำเหล่านี้ทำไมมีหลายพยางค์นะ นักเรียนตอบตัวเองก็ได้ใช่ไหมว่า นั่นเป็น
คำภาษาไทยที่เรารับเอามาจากภาษาอื่น ซึ่งเป็นคำหลายพยางค์ เช่น รับเอามาจาก
ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

และการที่มีคำหลายพยางค์เกิดขึ้นในภาษาไทยอีกก็เป็นเพราะเราได้มีการ
สร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษาไทย เพื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ ให้ทันกับวิทยาการ
ที่ก้าวหน้าในปัจจุบันด้วย โฉลก

โดยการประสมคำ เช่น ทองวันแขก ตู้เย็น พัดลม ไข่ผ่า

โดยการแผลงคำ เช่น เรียง → ระเบียบ, จน → จำนวน

พาด → ผงาด

ก.44

การรับเอาคำจากภาษาอื่นมาใช้ในภาษาไทย และการสร้างคำขึ้นใหม่ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมีคำ..... เกิดขึ้น

เฉลย   หลายพยางค์   (มากพยางค์)

ก.45

นักเรียนจงพิจารณาประโยคภาษาอังกฤษต่อไปนี้

A boy runs.

Boys run.

จะเห็นว่า ภาษาอังกฤษต้องเปลี่ยนรูปคำกริยาให้เข้ากับประธาน คือ

boy เป็นประธานเอกพจน์ กริยา runs ต้องเติม s

boys เป็นประธานพหูพจน์ กริยา run ไม่ต้องเติม s

และรูปประธานเอกพจน์ กับพหูพจน์ก็ต่างกันด้วย คือ

boy → boys จะเห็นว่าต้องเปลี่ยนรูปคำนามตามพจน์ด้วย

คราวนี้นักเรียนมาพิจารณาเปรียบเทียบกับประโยคภาษาไทยดูบ้าง ได้แก่

เด็กวิ่ง

เด็กหลายคนวิ่ง

นักเรียนตอบครูว่า ประธานและกริยาของประโยคตัวอย่างนั้นเปลี่ยนรูปคำหรือไม่

.....

เฉลย   ไม่เปลี่ยน

ก.46

นักเรียนจงสังเกตประโยคภาษาอังกฤษต่อไปนี้

He goes.   ปัจจุบันกาล

He went.   อดีตกาล

He will go.   อนาคตกาล

แสดงว่าคำกริยาในภาษาอังกฤษ มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดง _____
ของประโยคด้วย

เฉลย   กาล

ก.47

คำนามในภาษาบาลีมีการกำหนดเพศไปด้วย

เช่น	ปุริส	แปลว่า	บุรุษ	เป็นคำเพศชาย
	กัญญา	แปลว่า	หญิงสาว	เป็นคำเพศหญิง
	หัตถ	แปลว่า	มือ	เป็นคำเพศชาย
	นาสา	แปลว่า	จมูก	เป็นคำเพศหญิง

คำเหล่านี้เมื่อจะนำไปแต่งเป็นประโยค ต้องแจกวิภัติคำ หรือ เปลี่ยนรูปคำตามกฎเกณฑ์ของภาษาบาลีเสียก่อน และคำที่จะมาใช้ขยายก็จะต้องเปลี่ยนรูปคำตามเพศของนามที่ถูกขยายด้วย

ตัวอย่างเช่น คำ "สุนทร" แปลว่า ดี ถ้าใช้ประกอบ นาม "ปุริส" และ "กัญญา" จะมีรูปดังนี้

สุนทร	ปุริส	=	บุรุษดี	(เพศชาย)
สุนทรา	กัญญา	=	หญิงดี	(เพศหญิง)

จะเห็นว่าคำในภาษาบาลีมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดงเพศ แต่คำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เพื่อแสดง.....

เฉลย   เพศ

ก.48

ดังนั้น นักเรียนจะสามารถสรุปลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำ
โดด ข้อที่ 2 โค้ดนี้ คือ

2. คำในภาษาไทยไม่มี..... รูปคำเมื่อเข้า
.....

เฉลย 2. คำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค

ก.49

นักเรียนสังเกตประโยค ก. ข. และ ค. ต่อไปนี้

ก. เด็กผู้ชายซนจริง

ข. เด็ก ๆ นั่งให้เรียบร้อย

ค. เด็กกินแล้ว

จะเห็นว่า ประโยค ก. เราทราบเพศของประธานคือ เด็ก ว่าเป็น
เพศ .....

ประโยค ข. เราทราบพจน์ของประธาน คือ เด็ก ๆ ว่าเป็น
.....พจน์

ประโยค ค. เราทราบกริยาของประโยคแสดงความเป็น
..... กาล

เฉลย ก. ชาย

ข. พหู

ค. อดีต

ก.50

นั่นก็ต้องแสดงว่าคำในภาษาไทยก็มีการแสดงเพศ พจน์ และกาลใดด้วย แต่คำภาษาไทยเราไม่มีการเปลี่ยนรูปคำเข้าประโยค เพื่อแสดง เพศ พจน์ และกาลนี่นะ

ถ้าอย่างนั้น คำภาษาไทยแสดงลักษณะดังกล่าวนี้ได้อย่างไรกันเล่า ครูว่าน่าสนใจที่จะศึกษานะ นักเรียนก็สนใจใช่ไหม ถ้าอย่างนั้น เรามาคั่งข้อสังเกตกันเถอะว่าภาษาไทย มีวิธีแสดง เพศ พจน์ และ กาล อย่างไรบ้าง

ก.51

นักเรียนสังเกตคำต่อไปนี้

ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ เขย สะเก

ตัวเมีย ชาย หญิง อ้าย อี

เห็นด้วยไหมละ ว่าคำเหล่านี้ บอกเพศในตัว ให้รู้ว่าเป็นเพศหญิง หรือเพศชาย อยู่ในคำนั้น ๆ เลยทีเดียว

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ รูปคำที่บอกเพศในตัว ในประโยคต่อไปนี้

ก. พ่อของฉันมีฟาร์มโคนม

ข. ผู้ใหญ่ซื้อผ้าไหมให้สะเกใช้คล้องคอ

ค. เกิดเป็นหญิงก็ให้เห็นว่าเป็นหญิง

ง. ลุงจำหนูหิวแล้ว

เฉลย

ก. พ่อ

ข. สะเก

ค. หญิง, หญิง

ง. ลุง

ก. 52

นักเรียนส่ง เอกคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

เด็ก <u>ชาย</u>	ลูก <u>สาว</u>	คน <u>หนุ่ม</u>	แม่ <u>ตัวเมีย</u>	โก <u>ตัวผู้</u>
ข้าง <u>ฝั่ง</u>	ข้าง <u>พลาย</u>	นาย <u>สุรีย</u>	นาง <u>สุรีย</u>	เจ้า <u>บ่าว</u>
เจ้า <u>สาว</u>				

คำที่ขีดเส้นใต้ล้วนเป็นคำขยายที่บอก.....ของคำนามนั้น ทำให้เราทราบได้ทันทีว่า นามนั้นเป็นเพศ.....หรือเพศ.....

เฉลย เพศ, หญิงหรือชาย (ชายหรือหญิง)

ก. 53

นักเรียนจงเลือก เลขหน้าข้อคำอธิบายวิธีแสดงเพศมาใช้ไว้หน้าข้อ
ประโยคซ้ายมือ เพื่อบอกเพศของคำที่ขีดเส้นใต้นั้น ๆ

(ตัวเลขหนึ่ง ๆ อาจเติมได้มากกว่า 1 ครั้ง)

_____ ก. ร้อย <u>รูป</u> ภา <u>สุ</u> เนื้อ <u>เมีย</u> คน	<u>วิธีแสดงเพศ</u>
_____ ข. <u>ถูก</u> ไปตลาดแล้ว	1. ใช้รูปคำที่บอกเพศในศั
_____ ค. <u>เจ้า</u> ฟ้าชายเสด็จ	2. ใช้คำขยายที่บอกเพศ

เฉลย   1   ก.   1   ข.   2   ค.

ก.54

นักเรียนทราบดีไหมว่า "เปิด" และ "ม้า" ในประโยคต่อไปนี้ เป็นเพศอะไร

เปิด ออกไข่ทุกวัน

ม้า ตกตูกแล้วเมื่อวานนี้

คำว่า เปิด และ ม้า ไม่มีคำขยายที่บอกเพศไว้ใช่ไหม แต่นักเรียนก็ทราบได้
ว่าทั้ง 2 คำ เป็นเพศ..... เพราะเราจะสังเกตได้จาก ใจความของประโยค
นั่นเอง

เฉลย หญิง

ก.55

นักเรียนลองเลือกเลขหน้าข้อคำอธิบายวิธีแสดงเพศ มาใส่ไว้หน้าข้อประโยค
ซ้ายมือ เพื่อบอกว่าข้อใดมีคำบอกเพศประกอบ และข้อใดอาศัยใจความของประโยค
บอกเพศได้

<u> </u> ก. คนหนุ่มไปไหนกันหมด	<u>วิธีแสดงเพศ</u>
<u> </u> ข. เขาลาบวช 120 วัน	1. ใช้คำขยายที่บอกเพศ
<u> </u> ค. คุณครูลาคลอด	2. อาศัยใจความบอกเพศ
<u> </u> ง. นักเรียนหญิงมาครบแล้ว	

เฉลย   1   ก.   2   ข.   2   ค.   1   ง.

ก.56

ดังนั้นเราอาจสรุปได้ว่า

ภาษาไทยมีวิธีที่แสดงเพศของคำนามใดดังนี้ คือ

- (1) ใช้รูปคำที่บอกเพศอยู่ในตัว เช่น พ่อไปทำงาน
- (2) ใช้คำขยายที่บอกเพศ เช่น คนหนุ่ม คนสาว
- (3) อาศัยใจความของประโยคบอกเพศ เช่น ใ้ก้ออกไข่แล้ว

ก.57

นักเรียนสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ ในข้อความต่อไปนี้

ก. ฝูงนกฝูงกาออกหากินแต่เช้า

ข. ของนี้ใ้พวกเขา

ค. หมู่บ้านในชนบท

คำว่า ฝูง พวก หมู่ เป็นรูปคำเฉพาะประกอบ ทำให้ทราบว่า นก
กา เขา และ บ้าน มีพจน์ เป็น.....

เฉลย พหูพจน์

ก.58

นั่นก็แสดงว่า คำในภาษาไทยซึ่งปกติเป็นคำเอกพจน์ทั้งสิ้น สามารถบอกให้
ทราบว่า เป็นพหูพจน์ได้ โดยใช้รูปคำเฉพาะ ประกอบ

นักเรียนจงขีดเส้นใต้รูปคำเฉพาะที่ประกอบนามเพื่อแสดงพหูพจน์

- ก. เหล่านักเรียนนายร้อยเค็นสวนสนาม
- ข. คณะนักเรียนประสานเสียงอู๋บนเวทีแล้ว
- ค. กลุ่มชาวนาก่อกำสหกรณ์ชา
- ง. ขบวนมาเก็นนำหน้า
- จ. กองทหารกำสั่งยีกรบ

เฉลย

ก.เหล่า

ข.คณะ

ค.กลุ่ม

ง.ขบวน

จ.กอง

ก.59

นักเรียนสังเกตประโยคต่อไปนี้

ขนมทั้งหมดเก็บให้ดีคนมากจึงมีแมวเจ็ดตัว

คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำที่ประกอบคำอื่นเพื่อบอกจำนวน หรือเรียกว่า คำ
ประมาณวิเศษณ์

นักเรียนจะเห็นว่าคำประมาณวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่างนั้นช่วยให้ความ
คำนาม "ขนม" "คน" และ "แมว" มีพจน์ เป็น.....ได้

เฉลย

พหูพจน์

ก.60

คำประมาณวิเศษณ์ คือคำที่ประกอบคำอื่นเพื่อบอกจำนวนได้แก่

ทุก ทั้งปวง ทั้งหมด มาก หลาย สอง สาม สี่ ห้า ฯลฯ

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำประมาณวิเศษณ์ที่แสดงพหูพจน์ของคำที่ถูกขยาย
ต่อไปนี้

ก. ท่านทั้งหลายเชิญเข้ามาทางนี้

ข. ขอให้ไปกันทุกคน

ค. แมคางจะ ซื่อไซ้ 3 ฟอง

เฉลยก. ทั้งหลายข. ทุกค. 3

ก. 61

นักเรียนสังเกต คำซ้ำ ของประโยคต่อไปนี้

เด็ก ๆ อย่าส่งเสียงดัง

มากันแทบ สาว ๆ

แม่อยู่บ้านคุณ ลูก ๆ คะ

จะเห็นว่า คำนามที่ซ้ำกันนั้นแสดงความเป็น..... พจน์ใดด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยก็อาจแสดงพจน์ได้โดยการ.....ของนามนั้น

เฉลย พหู , ซ้ำคำ

ก. 62

ประโยคต่อไปนี้ คำที่ขีดเส้นใต้ ไม่มีคำที่ช่วยบอกให้รู้ว่า เป็นพหูพจน์เลย แต่เราก็อาจจะทราบว่าคำนั้นเป็นพหูพจน์ได้เหมือนกันนะ นักเรียนสังเกตให้ดี

คน มุ่ง คุณูป บัณฑิต เหตุ เขา แย่งกันซื้อของ

นักเรียนบอกได้ใช่ไหมว่า คน, เขา เป็นคำที่เป็นพหูพจน์ ก็เพราะโดยการสังเกตที่ความหมายของใจความประโยคนั้น ๆ นั่นเอง

นักเรียนจงเขียน ล้อมรอบ ตัวอักษรหน้าข้อที่ใจความ เป็นพหูพจน์

ก. เด็กเล่นคนเดียว

ข. เด็กสี่คน

เฉลย

ข

ก. 63

ดังนั้นเราอาจสรุปได้ว่า

ภาษาไทยมีวิธีแสดงพหูพจน์ของคำนามได้ดังนี้ คือ

- (1) ใช้รูปคำเฉพาะประกอบ เช่น เหล้าลูกเสื่อ หมู่ปลา
- (2) ใช้คำประมาณวิเศษณ์ เช่น นักเรียนทั้งหลาย นกหลายตัว
- (3) ใช้การซ้ำคำนามนั้น เช่น น้อง ๆ อยาชน ไปหาเพื่อน ๆ
- (4) อาศัยใจความของประโยค เช่น รถชนกัน ปลาตายลอยเป็นแพ

ก. 64

นักเรียนได้ทราบวิธีแสดง เพศ และพจน์ ของภาษาไทยมาแล้ว
คราวนี้เราจะมาสังเกตวิธีแสดงกาลในภาษาไทยกันบ้าง

นักเรียนสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

ฉันกำลังเรียนอยู่   บอก   ปัจจุบันกาล

ฝนจะตกแล้ว   บอก   อนาคตกาล

น้องเพิ่งจะไป   บอก   อดีตกาล

จะเห็นว่าคำที่ขีดเส้นใต้ คือ กำลัง อยู่ จะ แล้ว เพิ่งจะ ใช้ประกอบคำกริยา เพื่อบอกให้ทราบว่าประโยคนั้นเป็นกาลอะไร ซึ่งเป็นประโยคหนึ่งอาจจะมีคำเดียว หรือหลายคำก็ได้

คำที่ใช้ประกอบคำกริยาเพื่อบอกกาลของประโยคนี้ เราเรียกว่า คำกริยาช่วย ได้แก่ กำลัง มักจะ อยู่ อยู่แล้ว เคย ได้ คง แล้ว เพิ่ง จะนจะ เกือบ เกือบจะ บัง ฯลฯ

ก. 65

ประโยคต่อไปนี้มีคำกริยาช่วยประกอบคำกริยาเพื่อบอกกาลของประโยค
นักเรียนจงบอกกาลของประโยคต่อไปนี้ โดยนำเอาเครื่องหมายบอกกาลมาใส่
ไว้หน้าข้อทางซ้ายมือ

_____ ก. แคงไปเที่ยงใหม่มาแล้ว	<u>กาล</u>
_____ ข. น้าแห้งแล้ว	1. อดีตกาล
_____ ค. พี่กับน้องทะเลาะกันอยู่	2. ปัจจุบันกาล
_____ ง. แม่ยังคงไปบ้านคุณยายเสมอ	3. อนาคตกาล
_____ จ. ฉันกำลังจะไปซื้อของ	
_____ ฉ. พ่อคงเกือบมาถึงแล้ว	

เฉลย 1 ก. 1ข. 2ค. 2ง. 3จ. 3ฉ.

ก. 66

เก่งมาก ตอบถูกทุกข้อใช่ไหม
คราวนี้ให้นักเรียน เลือกคำกริยาช่วยที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในช่องว่าง
ให้ถูกต้องตามกาลที่มุ่งไว้ในวงเล็บท้ายประโยค

เคย	จะ	กำลัง	แล้ว	
ก. พี่ _____ เย็บเสื้อสักตัว				(อนาคตกาล)
ข. เด็กคนนี้ _____ ขยัน				(อดีตกาล)
ค. เขา _____ อายน้า				(ปัจจุบันกาล)

เฉลย ก. จะ ข. เคย ก. กำลัง

ก. 67

คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ คือคำกาลวิเศษณ์

เมื่อวานนี้ฉันไม่สบาย

(อดีตกาล)

ปีหน้าฉันจะเรียนสำเร็จ

(อนาคตกาล)

ตอนนี้ฝนตกหนัก

(ปัจจุบันกาล)

จะเห็นว่า คำกาลวิเศษณ์ บอกให้ทราบ..... ของประโยคได้

คำกาลวิเศษณ์ ก็คือคำวิเศษณ์ที่ประกอบคำนามและคำกริยาที่บอกเวลา

เช่น พุ่มนี้ เกี่ยวนี้ วานนี้ ทุกวัน อดีต เสมอ ปัจจุบัน อนาคต โบราณ
กาล

เฉลย

กาล

ก. 68

นักเรียนจงบอกกาลของประโยคต่อไปนี้ โดยนำเลขคำอธิบายทางขวามือมาใส่หน้าข้อทางซ้ายมือ

_____ ก. เมื่อวานนี้ฉันเกือบจะไปโคราชแล้ว

กาล

_____ ข. พุ่มนี้คงทำเสร็จนะ

1. อนาคตกาล

_____ ค. อากาศจะหนาวมากพุ่มนี้

2. ปัจจุบันกาล

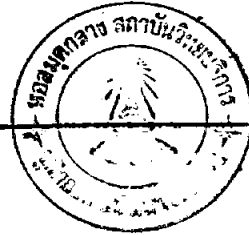
_____ ง. ที่ดินนี้คงเสร็จในเดือนหน้า

3. อดีตกาล

_____ จ. ห้องบริหารร่างกายทุกวัน

เฉลย3 ก.1 ข.1 ค.1 ง.2 จ.

ก. 69

ดังนั้นสรุปได้ว่า

ภาษาไทยมีการแสดงกาลของประโยคใดดังนี้คือ

(1) ใช้คำกริยาช่วยประกอบคำกริยา เช่น ฉันเคยไปบ้านแดง

(2) ใช้คำกาลวิเศษณ์ในประโยค เช่น วันนี้ฉันหยุดงาน

ก. 70

เมื่อภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดง เพศ พจน์ และ กาล เราก็สามารถผูกถ้อยคำต่าง ๆ เข้าเป็นประโยค หรือ ข้อความที่ต้องการได้ทันที โดยนำคำเหล่านั้นมาเรียงกันให้ไ้ใจความ

ตัวอย่างเช่น

คนชั่วเหมือนกับหม้อดิน แตกสลายง่าย

หิ้งแตกแล้วจะซ่อมให้ก็เหมือนเก่ายาก

คนดีเปรียบเหมือนหม้อทองยากที่จะแตก

หิ้งแตกก็อาจจะประสานให้คืนได้ง่าย

จะเห็นว่าข้อความข้างต้นนี้ ผูกถ้อยคำต่าง ๆ เป็นประโยค หรือ ข้อความ โดยการ..... ให้เป็นใจความที่ต้องการ

เฉลย

นำคำมาเรียงกัน

ก.71

นักเรียนได้ทราบข้อสังเกตลักษณะของภาษาไทย ที่มีลักษณะเป็นภาษาคำ
โคกมา 2 ข้อ แล้วนะ

คือ

1. คำภาษาไทยแท้มักเป็นคำพยางค์เดียว
2. คำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค
เอาละหยุดพักเหนื่อยก่อน หายเหนื่อยแล้วค่อยเรียนต่อไป

ก.72

การเรียงลำดับคำในประโยคในภาษาไทยมีความสำคัญมาก เพราะถ้า
เราเรียงคำสับที่กัน เราก็จะได้ความหมายของประโยคแตกต่างกันออกไป
ตัวอย่าง เช่น

ลมพัด เป็นประโยคที่มีกริยาอาการบอกเล่าว่า ลมพัด ถ้าสับที่เป็น
พัดลม ก็จะกลายเป็นคำนามที่เป็นคำประสมไป

หรือ หากมีคน ประโยคนี้ หมายถึง คนถูกหมากัด
ถ้าสับที่เป็น คนกัดหมา ประโยคนี้ หมายถึง หมาถูกคนกัด (ซึ่งก็แปลกดีนะ)
นักเรียนได้เห็นแล้วใช่ไหมว่า การเรียงลำดับคำมีความสำคัญมาก
ประโยคจะมีความหมายเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับ.....
ของประโยคนั้น ๆ

เฉลย

เรียงลำดับคำ

ก.73

นักเรียนจงบอกความหมายของข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้
โดยเอาเฉพาะตัวเลข คำอธิบาย ใส่ไว้หน้าข้อทางขวามือ

- (1) _____ ก. แบ่งแยก
_____ ข. แยกแบ่ง
- (2) _____ ก. เลี้ยงลูก
_____ ข. ลูกเลี้ยง
- (3) _____ ก. นำตก
_____ ข. ตกน้ำ

ความหมาย

1. เป็นประโยคที่ละประธานไว้
2. เป็นคำประสมที่เป็นคำนาม

เฉลย

(1) 2 ก.

(2) 1 ก.

(3) 2 ก.

1 ข.

2 ข.

1 ข.

ก.74

นักเรียนสังเกตประโยคต่อไปนี้

ก. ฉันเป็นลูกคนโต, ฉัน ทำหน้าที่เป็นคำ สรรพนาม

ข. พระสงฆ์ ฉันอาหาร, ฉัน ทำหน้าที่เป็นคำ กริยา

ค. นายฉันสวยโคที่ 1 , ฉัน ทำหน้าที่เป็นคำ นามที่เป็นวิสามานยนาม

จะเห็นว่าคำว่า "ฉัน" อยู่ทุกประโยค แต่อยู่ในตำแหน่งของประโยคที่ต่างกัน

ถ้าคำ "ฉัน" อยู่ตามลำพังโดด ๆ ก็อาจบอกไม่ได้ว่าทำหน้าที่เป็นคำชนิดใด เรา
จะรู้ได้ชัดเจนถูกต้องก็ต่อเมื่อ เราทราบตำแหน่ง ที่คำนั้น ๆ ปรากฏอยู่ เมื่อได้เรียง
ลำดับคำเข้าเป็นประโยคแล้ว

ก.75

นักเรียนสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

อย่ากิน <u>กั๊</u> เป่า ๆ นะ	(<u>กั๊</u> เป็น คำนาม)
น้องเอา <u>แ</u> เลน <u>กั๊</u> กินเท่านั้น	(<u>กั๊</u> เป็น คำสันธาน)
อย่าเห็น <u>แ</u> กั๊ กินเฉย	(<u>แ</u> เป็นคำบุพบท)
คน <u>แ</u> ใจดี	(<u>แ</u> เป็น คำวิเศษณ์)

เราทราบหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่าง ว่าเป็นคำนาม สันธาน บุพบท วิเศษณ์ ได้ก็เพราะดูจาก..... ที่คำนั้น ๆ เรียงลำดับอยู่ในประโยคนั้นเอง

เฉลย

ตำแหน่ง

ก. 76

นักเรียนบอกครูชื่อว่า คำที่ขีดเส้นใต้มีหน้าที่เป็นคำชนิดใดบ้างในประโยคต่อไปนี้

นาม	สรรพนาม	กริยา	วิเศษณ์
ก. <u>โก</u> <u>ซัน</u> แต่ <u>เข้า</u> <u>ครู</u>		เป็นคำ.....	
ข. น้อง <u>ทำ</u> <u>ซัน</u> <u>ตก</u> <u>น้ำ</u>		เป็นคำ.....	
ค. <u>เธอ</u> <u>พูด</u> <u>ซัน</u> <u>จัง</u> <u>นะ</u>		เป็นคำ.....	
ง. <u>ยาก</u> <u>เหมือน</u> <u>เซ็น</u> <u>ครก</u> <u>ซัน</u> <u>เขา</u>		เป็นคำ.....	
จ. <u>เขา</u> <u>ไม่</u> <u>ชอบ</u> <u>อยู่</u> <u>บ้าน</u>		เป็นคำ.....	
ฉ. <u>หมวก</u> <u>ขาว</u> <u>อยู่</u> <u>ที่</u> <u>เขา</u> <u>กว้าง</u>		เป็นคำ.....	

เฉลย

ก. กริยา

ข. นาม

ค. วิเศษณ์

ง. นาม

จ. สรรพนาม

ฉ. นาม

ก. 77

นักเขียนจงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

ส้มโอหวาน   ข้าวสารขาว   ลูกสาวสวยวิ่งเร็ว   เรียนเก่ง   คนดีคำ หวาน ขาว สวย เร็ว เก่ง ดี ที่ประกอบคำต่าง ๆ ในตัวอย่าง
ทำให้ความหมายของคำที่ประกอบนั้นชัดเจนขึ้น

คำเหล่านี้เราเรียกว่าคำขยาย หรือ คำวิเศษณ์

จงขีดเส้นใต้คำขยายต่อไปนี้

ก. แมวดำ   ข. บ้านใหญ่   ค. เด็กเข็กเฉลย

ก. ดำ

ข. ใหญ่

ค. เล็ก

ก. 78

คำที่ขีดเส้นใต้เหล่านี้ล้วนเป็นคำขยาย

ปลาใหญ่   กินปลาเล็กคนจน   คนรวย   ก็คนเหมือนกันฉันเอง   เป็นคนทำ   หมักคำ หก

จะเห็นว่าคำขยายนั้นมักเรียงไว้.....คำที่ถูกขยาย

เฉลย

หลัง (ข้างหลัง)

ก. 79

เก่งมาก ไข้แล้ว คำขยายในภาษาไทยส่วนมากมักเรียงไว้หลังคำที่ถูกขยาย
แต่มีบางกริ่งักเรียนอาจพบว่า คำขยายนั้น จะอยู่หน้าคำที่ถูกขยาย เช่น ลูกค้ามาก หอม มาก ความ   น้อย คน   มาก หน้า หลาย ตา   เลิศ ศรี ดี   สูง ศักดิ์คำขยายที่อยู่ข้างหน้าคำที่ถูกขยายนั้นมักจะปรากฏอยู่ในถ้อยคำสำนวนที่
ต้องการเน้นคำขยายนั้นให้เด่นและชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็มีไม่มากนัก

ก. 80

ดังนั้นเราสามารถสรุปลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด
ข้อที่ 3 โค้งนี้ คือ

3. ภาษาไทยถือเรื่องการเรียง.....เป็นเรื่องสำคัญ

เฉลย 3. ภาษาไทยถือเรื่องการเรียงลำดับคำเป็นเรื่องสำคัญ

ก. 81

นักเขียนจงอ่านคำในแต่ละข้อต่อไปนี้

ก. ชาว	ชาว	ชาว
ข. คา	คา	คา
ค. กลอง	กลอง	กลอง

จะเห็นว่า คำแต่ละคำ ของแต่ละข้อนั้น มีเสียงต่างกัน คำเสียงหนึ่ง
ก็มีความหมายเป็นอย่างหนึ่ง ถ้าเปลี่ยนเสียงก็จะทำให้.....
เปลี่ยนไปด้วย

เฉลย ความหมาย

ก. 82

ถ้าเราเขียนคำว่า ป้า ป้า ป้า เรียงกัน 3 คำ โดยไม่มีรูป
วรรณยุกต์กำกับข้างบน คำทั้งสามนั้นก็ออกเสียงอย่างเดียวกัน และมีความหมาย
อย่างเดียวกัน แต่เมื่อเราเติมรูปวรรณยุกต์ เอกและ โท ลงไปที่คำที่ 2
และคำที่ 3 ก็จะทำให้เกิดคำใหม่เพิ่มขึ้นอีก 2 คำ คือ ป้า กับ ป้า ซึ่งทำให้เกิดคำ
ที่มีเสียงและความหมายต่างกันเพิ่มขึ้น

นี่ก็แสดงว่า รูปวรรณยุกต์ช่วยกำกับ.....และ.....
ของคำที่ใช้ในภาษาไทยด้วย

เฉลย เสียง และ ความหมาย

ก. 83

ให้นักเรียนใส่รูปวรรณยุกต์เพื่อกำกับเสียงและความหมาย
ของคำที่ 2 และที่ 3 ต่อไปนี้

	คำที่ 1	คำที่ 2	คำที่ 3
ก.	ไซ	ไซ	ไซ
ข.	นา	นา	นา
ค.	ราย	ราย	ราย

เฉลย ก. ไซ ไซ ข. นา นา ค. ร้าย ร้าย

ก. 84

วรรณยุกต์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับภาษาไทย เพราะวรรณยุกต์
เป็นเครื่องสังเกตเสียงและความหมายของคำถ้าใช้ผิดแล้วจะทำให้.....
และ.....ของคำผิดไปด้วย ทั้งยังมีผลให้การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง
ตามลักษณะที่แท้จริงของภาษาไทยด้วย

เฉลย เสียง และ ความหมาย

ก. 85

วรรณยุกต์ในภาษาไทยแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. เสียงวรรณยุกต์ มี 5 เสียง คือ

สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

นักเรียนจงบอกเสียงวรรณยุกต์ ของคำแต่ละข้อต่อไปนี้

- ก. กา คำ เรียน ไป มีเสียงวรรณยุกต์ .....
- ข. กา ปู่ เด็ก แกะ " " .....
- ก. กา พี่ ลวบ ช่าง " " .....
- ง. กา คำ มิก เจียม " " .....
- จ. กา ขา หมอ เสียม " " .....

เฉลย ก. สามัญ ข. เอก ค. โท ง. ตรี จ. จัตวา

ก. 86

2. รูปวรรณยุกต์ ที่ปรากฏในคำได้มี 4 รูป คือ
 (เอก) (โท) (ตรี) (จัตวา)

นักเรียนจงบอกรูปวรรณยุกต์ของคำแต่ละข้อต่อไปนี้

ก. ป่า	ชู่	คำ	มีรูปวรรณยุกต์เป็น	.....
ข. สู้	เจ้า	คำ	" "	.....
ค. กอก	แปะ	ตุ	" "	.....
ง. จา	ป่า	แตว	" "	.....

เฉลย ก. " ข. " ค. " ง. "

ก. 87

จะเห็นว่าเสียง..... ไม่มีรูปวรรณยุกต์ใช้เลย

เฉลย สามัญ

ก. 88

นักเรียนเคยสังเกตไหม ว่าในภาษาไทยบางคำมีเสียงวรรณยุกต์
 ไม่ตรงกับรูปวรรณยุกต์ที่กำกับอยู่

ตัวอย่างเช่น

คำ	ที่	ซ่อน	มีรูปวรรณยุกต์	(เอก)	แต่ออกเสียงวรรณยุกต์เป็น	โท
น้ำ	รู้	ปืม	" "	(โท)	" "	ตรี

และนอกจากนี้เสียงวรรณยุกต์ของคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับก็ออกเสียง
 วรรณยุกต์แตกต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น

นาย	ดี	เป็น	เลว	ทุกคำมีเสียงวรรณยุกต์	เป็น	สามัญ
ซุก	เก็บ	จะ	ติ	" "	" "	เอก
นาก	พุก	คาบ	ซิด	" "	" "	โท
รัก	แชะ	คิต	นะ	" "	" "	ตรี
เขา	ลุง	สิน	ส่าย	" "	" "	จัตวา

ก. 89

เพื่อให้เข้าใจเรื่องเสียงวรรณยุกต์ และการใช้รูปวรรณยุกต์
กำกับคำต่าง ๆ ใ้ถูกต้องนั้น นักเรียนก็ต้องมีความรู้เรื่องไทรยางศ์
และ คำเป็นคำตายด้วย

ก. 90

ไทรยางศ์ แปลว่า สามส่วน ได้แก่การแบ่งพยัญชนะออก
เป็น 3 พวก ตามระดับเสียงวรรณยุกต์ คือ อักษรกลาง อักษรสูง
และอักษรต่ำ แบ่งพวกได้ดังนี้

<u>อักษรกลาง</u>	<u>อักษรสูง</u>	<u>อักษรต่ำ</u>
ก	ข ฃ	ค ท ฅ ง
จ	ฉ	ช ฌ ฎ ญ
ฉ ฌ	ฐ	ท ฌ ฎ
ค ฅ	ด	ท ฌ ฎ
ข ฃ	ด ฎ	พ ฟ ภ ม
อ	ศ ษ ส ห	ฮ ย ร ล ว พ

ดังนั้น อักษรกลางมี.....ตัว, อักษรสูงมี.....ตัว และ
อักษรต่ำมี.....ตัว

เฉลย 9, 11, 24

ก. 91

คำในภาษาไทย ถ้าแบ่งตามการประสมสระและตัวสะกดมี

2 ชนิด คือ คำเป็น กับ คำตาย

คำเป็น ได้แก่คำที่มีลักษณะตั้ง ข้อใดข้อหนึ่ง ต่อไปนี้

1. พยางค์ที่ประสมกับสระเสียงยาวในแม่ ก. กา

เช่น กา ไท ขา ฎ คา ฐา เวือ

2. พยางค์ที่ประสมกับสระทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว

ในมาตราที่มีตัวสะกด แม่ กง กน กม เกอย เกอว เช่น

กิน จาน ขม หาย ขาม ลิง ราว

3. พยางค์ที่ประสมกับสระเสียงสั้น 4 ตัว คือ

-า ใ - ไ- -า เช่น จำ ใส ไร่ เภา

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำที่เป็นคำเป็นทุกคำ

ปู ติ ขา อะ งาน งาม คำ เลาย

เฉลย   ปู ขา งาน คำ เลาย

ก. 92

คำตาย ได้แก่ คำที่มีลักษณะตั้ง ข้อใดข้อหนึ่ง ต่อไปนี้

1. พยางค์ที่ประสมกับสระเสียงสั้นในแม่ ก. กา

ยกเว้น สระเสียงสั้น 4 ตัว คือ -า ใ- ไ- -า เช่น

กะ จะ เอะ อะ นะ ชี ฮะ

2. พยางค์ที่ประสมกับสระเสียงสั้น หรือเสียงยาว

ในมาตราตัวสะกด แม่ กก กค กย เช่น คัก บัก ทบ ขบ รวย มาก หุบ

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำที่เป็นคำตายทุกคำ

กำ จู แหวะ ด้ย ด้ย

โคร เภา มค รก วิค

เฉลย   จู แหวะ ด้ย มค รก วิค

ก. 93

นักเรียนจงบอกว่าคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ว่าเป็นคำเป็นหรือคำตาย

ตัวอย่าง   กา   -   คำเป็น   กิน   =   คำตาย

ก. จิก = ...

ง. ชัก = ...

ข. งาน = ...

จ. น่อง = ...

ค. คำ = ...

ฉ. โอะ = ...

เฉลย   ก. คำตาย   ข. คำเป็น   ค. คำเป็น   ง. คำตาย   จ. คำเป็น
ฉ. คำตาย

ก. 94

อักษร 3 หมู่ มีการผันวรรณยุกต์ได้ดังนี้

อักษรกลาง มีอยู่ 9 ตัว คือ

ก จ ค ต ฉ ฎ ฏ บ ป อ

พยัญชนะเหล่านี้มีระดับเสียงเดียวกัน คือ พื้นเสียงสามัญ

สามารถใช้รูปวรรณยุกต์กำกับได้ครบ 4 รูป และผันเสียง

วรรณยุกต์ได้ครบ 5 เสียง

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๊า
กิน	กึ่ง	กอน	กุก	เกง
กุ่ม, กาย	เกะ, กก			
กง, แกว	กบ, แกะ			

นักเรียนบอกครูชื่อว่า คำในภาษาไทยที่พยัญชนะต้นเป็น
อักษรกลางนั้น คำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ จะออกเสียงวรรณยุกต์
ตรงกับกับรูปวรรณยุกต์ที่ปรากฏหรือไม่.....

เฉลย   ตรง

ก. 95

ฝึกเขียนจงบอกเสียงวรรณยุกต์และรูปวรรณยุกต์ของคำในแต่ละข้อต่อไป

ตัวอย่าง เก่ง จำย ต่อ เสียง เอก รูป —

ก. ป้า ก่อง ไค้ เสียง.....รูป.....

ข. ถูก เอะ โตะ เสียง.....รูป.....

ค. มุ่ม จำ มุ่ม เสียง.....รูป.....

ดังนั้นจากถ้อยคำใดว่า คำอักษรกลาง จะมีเสียงวรรณยุกต์.....

(ตรง/ไม่ตรง) กับรูปวรรณยุกต์ที่ปรากฏ

เฉลย - ก. โท, " ข. ทรี, " ค. จั้ววา, +
- ตรง

ก. 96

สำหรับคำอักษรกลางที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับจะมีเสียงวรรณยุกต์ได้ 2 เสียงเท่านั้น คือ เสียงสามัญ และเสียงเอก

คำอักษรกลางที่มีเสียงสามัญ ไค้แก คำอักษรกลางที่จัดอยู่ในประเภทคำเป็น ซึ่งมีลักษณะของขอใดขอหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. คำที่ประสมกับสระเสียงยาวไม่มีตัวสะกด เช่น กา จี หู บอ โป อา
2. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น 4 ตัว คือ -า -ใ -เ -เา เช่น ก่า ใจ ไป เหา
3. คำที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กง กน กม เกอย และ เกอว เช่น กง กึน บวม เอย แจว

ถ้ากลอนต่อไปนี้มีคำอักษรกลางเสียงสามัญอยู่ 7 คำ

จงขีดเส้นใต้คำอักษรกลางเสียงสามัญนั้น

อันกำออยยอยยับ เหมือนกับบอก น้ำออยตกเหมือนน้ำตาตวงกว่าขึ้น

ทองหีบหีบหีบใบแตกไหแหลกล่า นันแหละน้ำจึงจะหวานเพราะจวนเจือ

เฉลย อัน กำ ตา ตวง จึง จวน เจือ

ก. 99

อักษรสูงมือชู 11 ตัว คือ

ช ช ฉ ฐ ถ ฒ ฝ ส ศ ษ ท

พยัญชนะเหล่านี้มีระดับเสียงเดียวกัน คือ ขึ้นเสียงจัตวา

สามารถใช้รูปวรรณยุกต์กำกับได้เพียง 2 รูป คือ ˊ (เอก) กับ ˋ (โท)

และผันเสียงวรรณยุกต์ได้เพียง 3 เสียง คือ เอก โท และจัตวา

ตัวอย่างเช่น

เอก	โท	จัตวา
ชา,	ชา,	ชา,
ชะ, เขก, ชค, ชบ,	ข้าง, ขึ้น,	ชาย, ขอม

คำอักษรสูงไม่มีรูปวรรณยุกต์ใดปรากฏบ้าง.....และ.....
 และไม่มีเสียง วรรณยุกต์ใดบ้าง.....และ.....

เฉลย " และ * , สามัญ และ ทวี

ก. 100

นักเรียบเรียงบอกเสียงวรรณยุกต์ ของคำในแต่ละข้อต่อไปนี้

ก. ชา สี แผล เสียง .....

ข. แขง สิ้น ถาย " .....

ค. ฆ่า ผู้ ท่าง " .....

และคำอักษรสูงที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับกับรูป
 วรรณยุกต์ที่ปรากฏหรือไม่.....

เฉลย - ก. จัตวา   ข. เอก   ค. โท
 - ตรงกัน

ก. 101

สำหรับคำอักษรสูงที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับนั้นจะมีเสียง วรรณยุกต์ใด
2 เสียงเท่านั้น คือ เอก กับ จัตวา

คำอักษรสูงที่มีเสียงเอก ไค้แก่ คำอักษรสูงที่จัดอยู่ในประเภทคำตาย
ซึ่งมีลักษณะของข้อใดข้อหนึ่ง ต่อไปนี้

1. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด ยกเว้น -า ไ- ไ-
-า เช่น ภู เอะ เอะ สิ แหะ
2. คำที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กก กค และ กข เช่น สม สุก ผาด
หาม หอบ ถาด เกิด ถัก

นักเรียนจงชี้คเส้นใต้ คำอักษรสูงคำตายที่มีเสียงเอก ทุกคำ
หนึ่งห้องถึงสี่ห้องที่เราตัดขาด ถึงเนื้อหาธรรมชาติไม่ปรากฏ
ข้างนอกนวลส่วนข้างในใจสุคา เหมือนปลาร้าร้ายกาจดูจากจริง

เฉลย สี่ ขาด สุ

ก. 102

คำอักษรสูงที่มีเสียงจัตวา ไค้แก่ คำอักษรสูงที่จัดอยู่ในประเภท
คำเป็น ซึ่งมีลักษณะของข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. คำที่ประสมกับสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด เช่น ชา สี แห
ขอ โถ เป ผา
2. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น 4 ตัว คือ -า ไ- ไ- -า เช่น
เขา ชำ ใส ใ เหา เหา
3. คำที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กง กข กฃ เกอ และ เกอว เช่น
ขับ ถับ ฃม สาน เสย เหว

นักเรียนจงวงคอกคำกลอน 2 บาท ต่อไปนี้ มีคำอักษรสูงเสียงจัตวาอยู่ 3 คำ
น้ำกินนอนอยู่ในหลาสินธุ์ จะกอบกินเก็บขมไม่สมหวัง
คำอักษรสูงคำเป็นที่มีเสียงจัตวา ไค้แก่.....

เฉลย สินธุ์ ขม ขม

ก. 103

นักเขียนจงบอกเสียงวรรณยุกต์ของคำในแต่ละข้อต่อไปนี้

- ก. หาญ เสียง.....   ง. เสาะ เสียง.....
- ข. ผู้กร เสียง.....   จ. สิ่ง เสียง.....
- ค. ศาสตร์ เสียง.....   ฉ. ผล เสียง.....

- เฉลย   ก. จัตวา   ข. เอก   ค. เอก
- ง. เอก   จ. จัตวา   ฉ. จัตวา

ก. 104

อักษรต่ำ มีอยู่ 24 ตัว คือ

- ค ต ข ง ช ฌ ฉ ญ ฆ ฦ
- ณ ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร
- ล ว ห อ

พยัญชนะเหล่านี้มีระดับเสียงเดียวกัน คือพื้นเสียงสามัญ สามารถใช้รูปวรรณยุกต์กำกับได้เพียง 2 รูป คือ (เอก) กับ (โท) และต้นเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง คือ สามัญ โท และ ตรี

ตัวอย่างเช่น

สามัญ	โท	ตรี
กา คัน, คาง, คม เคย, คิว	คา คาก, คาค, คาย	คั คัย, คค, คิค คะ, คุ

นักเขียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. คำอักษรต่ำ ไม่ใช่รูปวรรณยุกต์ใดบ้าง ตอบ.....กับ.....
- ข. คำอักษรต่ำไม่มีเสียงวรรณยุกต์ใดบ้าง ตอบ.....กับ.....
- ก. คำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับคำ ออกเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปวรรณยุกต์ที่ปรากฏหรือไม่ ตอบ.....

- เฉลย   ก. กั   ข. เอก กับ จัตวา   ค. ไม่ตรง

ก. 105

นักเรียนจงบอกเสียงและรูปวรรณยุกต์ของคำในแต่ละข้อ
ต่อไปนี้

- ก. คำ โง่ ทาน ย่า เสียง.....รูป.....
ข. คำ น้อง ร้าย แล้ว เสียง.....รูป.....

เฉลย ก. โท, (เอก) ข. ทรี, (โท)

ก. 106

สำหรับคำอักษรคำที่ไม่มีเสียงวรรณยุกต์กำกับ จะมี
เสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง คือ สามัญ โท และตรี
คำอักษรคำที่มีเสียงสามัญ ได้แก่คำอักษรคำที่จัดอยู่ใน
ประเภทคำเป็น ซึ่งมีลักษณะของข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1. คำที่ประสมกับสระเสียงยาวไม่มีตัวสะกด เช่น กา
โค โข งา เรือ พา ที ฮา
2. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น 4 ตัวคือ -า -เ -ไ -เ-า เช่น
จำ ใน ไร เมฆ ทำ คำ เขา
3. คำที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กง กน กม เกอว และ เกอว
เช่น กั้น ชุง เณร ขาญ ราว เลย ขม

กาพย์ยานีบทนี้ จงขีดเส้นใต้เฉพาะคำอักษรคำที่มีเสียงสามัญ ทุกคำ
นวลจันทร์เป็นนวลจริง เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา
คางเขินเขินหน้ามา ไม่งามเท่าเจ้าเขินชาย

เฉลย นวล นวล งาม นวล คาง มา งาม ชาย

ก. 107

คำอักษรคำที่มีเสียงโท ได้แก่คำอักษรคำที่จัดอยู่ในประเภท
คำตายที่มีลักษณะดังนี้ คือ

คำที่ประสมกับสระเสียงยาวที่มีตัวสะกดอยู่ในแม่ กก กย
และ กค ตัวอย่างเช่น ชาก ราก เมฆ งอบ ชูบ ยาก

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำอักษรคำคำตายที่มีเสียงโท ทุกคำ

ดูทางทิศบูรพานาวีเวก เห็นเทียมเมฆกลุ่มเคลื่อนเลื่อนเวหน

เฉลย เวก เมฆ

ก. 108

คำอักษรคำที่มีเสียงตรี ได้แก่ คำอักษรคำที่จัดอยู่ใน
ประเภทคำตาย ที่มีลักษณะของข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นที่ไม่มีตัวสะกด ยกเว้น

-า -เ -อ เช่น ตะ ชี เตะ เทอะทะ

เยอะแยะ มุ นะ เเพาะ

2. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นที่มีตัวสะกด อยู่ในแม่

กก กย กค เช่น คับ ฝัก ทุกข์ งด

พิศ เม็ด ยิบ

นักเรียนจงอ่านภาพยานี้ 11 ต่อไปนี้

สวยสุดทุกจีบจีน

เจ้ามีศีลพื้มศักดิ์

ทั้งวังเขาซังนัก

แต่ที่รักเจ้าคนเดียว

คำอักษรคำเสียงตรี ประเภทคำตาย ได้แก่.....

เฉลย ทุก นัก รัก

ก. 109

นักเรียนได้เรียนเรื่องวรรณยุกต์มาพอสมควรแล้ว
 ครูหวังว่า ต่อไปนี้นักเรียนคงใช้วรรณยุกต์ได้ถูกต้องที่สุด
 ดังนั้นเราจึงสรุปลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็น
 ภาษาคำโดดข้อที่ 4 ได้ดังนี้
 คือ 4. ภาษาไทยมีการใช้.....

เฉลย 4. ภาษาไทยมีการใช้วรรณยุกต์

ก. 110

ก่อนจะจบเรื่องวรรณยุกต์ นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน
 สัก 2 ข้อนะ

1. จงขีด หน้าข้อที่ใช้รูปวรรณยุกต์ถูก และขีด
 หน้าข้อที่ใช้รูปวรรณยุกต์ผิด พร้อมทั้งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง
- _____ ก. อะ .....
 _____ ข. จาย .....
 _____ ค. แหม .....
 _____ ง. อุแ่ว .....

เฉลย × ก. อะ, ✓ ข., × ค. แหม, ✓ ง.

ก. 111

จงบอกเสียงวรรณยุกต์ทุกคำต่อไปนี้

อย่ากินยาพิษ - เอก-สามัญ-สามัญ-ตรี

- ก. อย่าหยิบยาฉิบ - .....
 ข. พี่ฟ้าแดดฉาบ - .....
 ค. ถูกชุกโคนฉก - .....
 ง. ปีมยองนองใส - .....

เฉลย ก. เอก-เอก-สามัญ-เอก   ค. เอก-ตรี-สามัญ-เอก
 ข. สามัญ-โท-เอก-เอก   ง. ตรี-โท-เอก-จัตวา

ก. 112

นักเรียนได้ทราบลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็น
ภาษาคำโดด ทั้ง 4 ข้อ แล้ว คือ

1. คำภาษาไทยแท้มักเป็นคำพยางค์เดี่ยว
2. คำภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค
3. ภาษาไทยถือเรื่องการเรียงลำดับคำเป็นเรื่องสำคัญ
4. ภาษาไทยมีการใช้วรรณยุกต์

กรอบสุดท้าย

จบหน่วยที่ 1 แล้ว เป็นอันว่านักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง
ลักษณะของภาษาคำโดด และลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็น
ภาษาคำโดด แล้วนะ

ตอนนี้พักก่อนสักนิด หายเหนื่อยแล้วค่อยทำแบบทดสอบ
หลังบทเรียนต่อไป ขอให้ตั้งใจทำและใช้ความรู้ที่ได้
เรียนมาให้เต็มที่ ครูหวังว่านักเรียนจะทำแบบทดสอบได้คะแนนเต็ม
ทีเดียว

ศูนย์จักษุวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test)

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

จงเขียน X ทัยตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกทั้งที่สุด เพียงคำตอบเดียว)

1. ข้อใดจัดเป็นภาษาคำโดด
  - ก. บาลี - สันสกฤต
  - ข. อังกฤษ - ฝรั่งเศส
  - ค. ไทย - จีน
  - ง. ขวา - มลายู
2. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษาคำโดด
  - ก. เป็นคำพยางค์เดียว
  - ข. ไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อเข้าประโยค
  - ค. ใช้เสียงวรรณยุกต์กำหนดความหมายของคำ
  - ง. ทุกข้อรวมกัน
3. ข้อใดเป็นวิธีแก้ประโยคของภาษาคำโดด
  - ก. นำคำมาเรียงกัน
  - ข. เปลี่ยนคำตามพจน์
  - ค. เปลี่ยนคำตามเพศ
  - ง. เปลี่ยนคำตามกาล
4. ประโยคของภาษาคำโดดจะมีความหมายเปลี่ยนไปเนื่องจากเหตุผลข้อใด
  - ก. เปลี่ยนตำแหน่งของคำ
  - ข. เปลี่ยนรูปคำตามเพศ
  - ค. เปลี่ยนรูปคำตามพจน์
  - ง. เปลี่ยนรูปคำตามกาล

5. เสียงและความหมายของคำแต่ละคำในภาษาคำโดดแตกต่างกันเพราะเหตุใด
- มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ
  - มีการเรียงคำเข้าเป็นประโยค
  - มีการเปลี่ยนรูปคำเข้าประโยค
  - มีการสับตำแหน่งของคำในประโยค
6. ข้อใดไม่มี คำที่มาจากภาษาอื่น
- ดวงดาวพราวณา
  - ฉับพลันศีรษะเหลือเกิน
  - หยิบกะละมังให้พี่
  - ผู้คนมากหน้าหลายตา
7. ข้อใดมีคำภาษาอื่นปนอยู่ด้วย
- ห้องรับแขก
  - ซึกสี่สี่
  - ตุ๊กตีดูกอง
  - สองพันหารอย
8. ข้อใดประกอบด้วยคำพยางค์เดี่ยวทุกคำ
- สมุดคินสอ
  - หอยหนองคลองบึง
  - ภูหลายแดง
  - เชื้อและกางเกง
9. ข้อใดเป็นคำภาษาไทยดั้งเดิมทุกคำ
- คีตศิลป์
  - พุกจาปราศรัย
  - ชยันต์แข็ง
  - สำเร็จเสร็จสิ้น

10. คำที่ขีดเส้นใต้ของใดเป็นคำวิเศษณ์ .
- ก. กินดู
  - ข. กินเี
  - ค. กินชาว
  - ง. กินแทนง
11. การรับเอาคำภาษาอื่นมาใช้ ทำให้ภาษาไทยมีอะไร
- ก. คำที่แสดงพจน์
  - ข. คำที่แสดงกาล
  - ค. คำที่แสดงเพศ
  - ง. คำมากพยางค์
12. ข้อใดมีคำที่แสดงเพศในประโยค
- ก. เขาชวมกางกงชายว
  - ข. คนสวยไปไนมาจะ
  - ค. พอหนูมานีนะ
  - ง. พวกเราทำงานกัน
13. ข้อใดใช้คำขยายที่บอกเพศ
- ก. พอมาแลว
  - ข. ดูกสวยจัง
  - ค. คูนหนูครับ
  - ง. เบ็ดออกไซแลว
14. ข้อใดใจความไม่บอกเพศ ของคำที่ขีดเส้นใต้
- ก. เบ็ดคำนีไซ
  - ข. เจาหนำที่ลาคออคเมื่อวานี
  - ค. ที่ชองฉินจะบวชแลว
  - ง. เทาพบชำงเื่อกในปำอีกแลว

15. ข้อใดมีใจความไม่เป็นพหูพจน์
- พวกเราอยู่ที่นี้
  - เด็กที่กับใหญ่แว
  - เด็กกำลังเนอย
  - ของนี้แจกหู ๆ จะ
16. ข้อใดไม่ใช่การแสดงพหูพจน์ในภาษาไทย
- ใช้รูปคำเจพะประกอบ
  - ใช้การซ้ำคำ
  - ใช้การเปลี่ยนแปลงรูปคำ
  - ใช้ประมาทวิเศษณ
17. ข้อใดบอกอศีทกาล
- พี่มักจะทำงานทอนเยน
  - ฉันเียงคะยไปเียงนเย
  - เขาเือมกลับมาแลว
  - ผาจะแงอยแลว
18. ข้อใดบอกอนาคต
- ฉันเียงจะพมเขาที่นี้
  - ฉันมักจะพมเขาที่นี้
  - ฉันคงจะพมเขาที่นี้
  - ฉันเาจะพมเขาที่นี้
19. ข้อใดมีกำกาลวิเศษณมอกกาลของประโยค
- วานนี้เนตกทนัก
  - ฉันจะทำสำระเยนเย
  - พอคงเือม ๆ ดีงบำนแลว
  - นองกำลงนเยสบาย

20. คำที่เรียงกับข้อใดให้ความหมายว่า "ที่ถูกตาม"
- มาตามใครคะพี่
  - พี่มาตามใครคะ
  - พี่คะมาตามใคร
  - ใครมาตามพี่คะ
21. ข้อใด "ยาย" เป็นผู้กระทำกริยา "เลี้ยง"
- ยายแม่เลี้ยง
  - ยายเลี้ยงแม่
  - แม่ยายเลี้ยง
  - เลี้ยงยายแม่
22. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนาม
- เขาเหลาตอก
  - พ่อขี้เรือก
  - เขานั่งตัดไฟ
  - น้องกินกับเหี่ยว
23. ข้อใด "คำ" เป็นคำวิเศษณ์
- นายคำเรือแกลงนะ
  - ลุงคำน้ำน่านจัง
  - เขียนควยดินสอคำ
  - ชวานคำนาเสร็จแล้ว
24. ตำแหน่งคำขยายในภาษาไทยมักจะอยู่ที่ใด
- หน้าคำนาม
  - หลังคำนาม
  - หน้าคำกริยา
  - หน้าคำบอกจำนวน

25. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษาไทย
- เปลี่ยนรูปคำตามเพศ
  - เปลี่ยนรูปคำตามวรรณยุกต์
  - เปลี่ยนรูปคำตามพจน์
  - เปลี่ยนรูปคำตามกาล
26. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์โททุกคำ
- จำนำ
  - ห้องรอง
  - ผองแผว
  - นองน้อย
27. วรรณยุกต์รูปใดบ้าง ไม่ใช่ กำกับคำที่เป็นอักษรสูง และอักษรต่ำ
- ◌ กับ ◌
  - ◌ กับ ◌
  - ◌ กับ ◌
  - ◌ กับ ◌
28. ข้อใดใช้รูปวรรณยุกต์ผิด
- แมวไม่อยู่หุระเริง
  - เขาใจก็กับฉน้่มากมาก
  - ว้าย! คนตกน้ำ
  - ทอดปลาห้องโก
29. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทุกเสียง
- ขั้บรถเก้งไปซี
  - น้ำจ้แม่ไปไหน
  - เสียงดัง เหมือนฟ้าผ่า
  - คุณฝ้าอยู่ไหนคะ

30. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทุกเสียง

ก. ไปไหนกันหมดคะ

ข. อยากพิกส์ักสามวัน

ค. นักเรียนฝึกเขียนรูป

ง. ลมพัดเย็นทีใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test)

หน่วยที่ 1 ลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด

- ข้อ 1. ค. ไทย - จีน
- ข้อ 2. ง. ทุกข้อรวมกัน
- ข้อ 3. ก. นำคำมาเรียงกัน
- ข้อ 4. ก. เปลี่ยนตำแหน่งของคำ
- ข้อ 5. ก. มีเสียงวรรณยุกต์ในคำ
- ข้อ 6. ง. ผู้คนมากหน้าหลายตา
- ข้อ 7. ข. ชื่อที่วิเศษ
- ข้อ 8. ข. หวายนองคลองปิ้ง
- ข้อ 9. ก. ที่คดีที่เป่า
- ข้อ 10. ก. กิณธุ
- ข้อ 11. ง. คำมากพยางค์
- ข้อ 12. ค. พอหนุ่มนานี่แน่ะ
- ข้อ 13. ข. ลูกสาวสวยจัง
- ข้อ 14. ง. เขาพบข้างเขือกในป่าอีกแล้ว
- ข้อ 15. ก. เด็กกำลังเล่นอยู่
- ข้อ 16. ค. ใช้การเปลี่ยนแปลงรูปคำ
- ข้อ 17. ข. ฉันทิ้งเคยไปเชียงใหม่
- ข้อ 18. ค. ฉันทงจะพบเขาที่นี่
- ข้อ 19. ก. วานี่ฝนตกหนัก
- ข้อ 20. ง. ไครมาตามทีคุะ
- ข้อ 21. ข. ยายเลี้ยงแม่
- ข้อ 22. ก. เขาเหล่าตอก

- ขอ 23. ค. เขียนด้วยดินสอดำ
- ขอ 24. ข. หลังค่านาม
- ขอ 25. ข. เปลี่ยนรูปคำตามวรรณยุกต์
- ขอ 26. ก. จำนำ
- ขอ 27. ค. * กับ *
- ขอ 28. ค. วาย! คนตกน้ำ
- ขอ 29. ง. คุณเ้าอยู๋ไหมคะ
- ขอ 30. ค. นักเขียนฝึกเขียนรูป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย

เรื่อง

"ลักษณะของภาษาไทย"

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

ชื่อ _____

ชั้น _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบก่อนเรียนแบบเรียน (Pre - test)

หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

จงเขียน ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว)

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการเขียนหนังสือของภาษาไทย

ก. วางสระไว้หน้าหรือหลังพยัญชนะก็ได้

ข. เขียนเรียงตัวอักษรจากซ้ายไปขวา

ค. เว้นช่องว่างระหว่างคำในประโยค

ง. เขียนเรียงคำติดกันไปจนจบประโยค

2. ข้อใดเขียนสระไว้หลังพยัญชนะทั้ง 2 คำ

ก. แหวน ลืม

ข. กาน สอง

ค. เรียบ เพื่อน

ง. หมู หมอ

3. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ถามว่า เฒ-ลา

ก. เฒ^าแบบนี้ใช้ทนทาน

ข. จะทำอะไรก็ขอให้เฒ^ามือบ้าง

ค. เขียวเข้ามาใต้ทุกเฒ^า

ง. รดน้ำเฒ^าเสีย

4. ข้อใดความหมายของคำว่า เฒ^าต่างจากข้ออื่น

ก. นายช่างรับเหมาก่อสร้าง

ข. ของนี้ฉันเฒ^าหมดแล้ว

ค. ชายเฒ^าโหลถูกกว่า

ง. เฒ^าทางนี้จะถูกฉันนะ

5. ข้อใดเป็นคำภาษาไทยแท้ทุกคำ

- ก. สุข คาว
- ข. เพชร นัม
- ค. กานต์ เคน
- ง. อัน จอก

6. ข้อใดไม่ใช่คำไทยแท้ทุกคำ

- ก. ล็อค ทัพ
- ข. เช็ค ทัพ
- ค. ราก พุก
- ง. สวย หวาน

7. ข้อใดอยู่ในมาตรา แมกค ทุกคำ

- ก. สุข ปลด ภาค
- ข. ทาส รัก ทัพ
- ค. รถ โกรธ ศิษย์
- ง. รัฐ ลาก เช็ค

8. คำภาษาไทยแท้ไม่นิยมใช้ข้อใด

- ก. เครื่องหมายวรรคตอน
- ข. ตัวสะกดตรงตามมาตรา
- ค. วรรณยุกต์
- ง. การันต์

9. ข้อใดมีคำศัพท์มณฑลปรากฏอยู่

- ก. เสื้อสวยดีนะ
- ข. เสื้อใครก็มันนะ
- ค. เสื้อหัวไชของใคร
- ง. เสื้อมันอยู่ไหน

10. คำลักษณะนามจะไม่นิยมปรากฏที่ตำแหน่งใด

- ก. หลังคำนาม
- ข. หลังคำกริยา
- ค. หลังคำบอกจำนวนนับ
- ง. หน้าคำ นี้ โนน นั้น ไหน

11. ข้อใดใช้คำลักษณะนามผิด

- ก. ชลฺย 7 อัน
- ข. ช่างพลาย 3 เชือก
- ค. ไซ 5 ฟอง
- ง. ไก่ 8 ตัว

12. ข้อใดมีคำลักษณะนามบอกหมวดหมู่

- ก. เมาชยะถังนี้เสีย
- ข. เมาชยะกองนี้เสีย
- ค. เมาชยะชั้นนี้เสีย
- ง. เมาชยะที่ตรงนี้เสีย

13. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ ไม่ใช่ คำลักษณะนามบอกสัดส่วน

- ก. ซ้อย่างลบลักก่อน
- ข. ฉันมีแหวนวงใหม่
- ค. หยิบกระดาษให้แผ่นหนึ่ง
- ง. หลังบ้านมีไม้หลายกอ

14. ข้อใดมีคำลักษณะนามบอกมาตรา

- ก. รับขนมถ้วยคะ
- ข. ทำไซแตกเสียหลายโหล
- ค. ถนนสายนี้ไปเชียงใหม่
- ง. รถของเธอคันไหน

15. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ไม่ใช่คำลักษณนามบอกอาการ

- ก. ซ้อมักมาสัก 3 ก่า
- ข. ผ้าพันนี้มี 20 หลา
- ค. พอสูดบุหรี่วันละ 10 มวน
- ง. ตักนำมาขันหนึ่ง

16. ข้อใดเป็นคำลักษณนามซ้ำซ้อนนามได้

- ก. มีค
- ข. ครา
- ค. เมือง
- ง. จักรยาน

17. ข้อใด "ขัน" มีความหมายว่า "เพิ่ม"

- ก. ยามาท่าขันเสียง
- ข. วิชานตองขันครู
- ค. น้ำตาลขันราคา
- ง. ขาวหุงขันหม้อ

18. ข้อใด "แดง" เป็นคำกริยา

- ก. หน้าแดงเกินไปแล้ว
- ข. ไม่มีแม่แต่สตางคแดงเกี้ยว
- ค. ไปตามแดงมาให้ที
- ง. ระบายสีแดงตรงนี้

19. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของคำมูล

- ก. มีพยางค์เดียว
- ข. เป็นคำไทยแท้
- ค. เป็นคำภาษาอื่นที่ไ้มาใช้มาแทน
- ง. มีความหมายสมบูรณ์ในคำ

20. ข้อใดมีคำมูล 2 คำ เท่านั้น
- พยางค์ คำ
  - สระแทน ลูกน้ำ
  - ปากกา น้ำตา
  - ท่าที่ ปกคลุม
21. ข้อใดเป็นคำจำกัดความของคำประสม
- คำมูลหลายพยางค์รวมกัน
  - คำมูลหลายคำรวมกัน
  - คำมูลกับคำไทยแทรกวมกัน
  - คำไทยแท้กับคำภาษาอื่นรวมกัน
22. ข้อใด "แม่เลี้ยง" เป็นคำประสมใดเพียงอย่างเดียว
- นั้นแม่เลี้ยงใคร
  - นั้นแม่เลี้ยงใครนะ
  - นั้นแม่เลี้ยงของใคร
  - นั้นแม่เลี้ยงลูกใคร
23. "โดยสารรถสามล้อเครื่องมา" คำขีดเส้นใต้เป็นคำอะไร
- คำมูลสี่พยางค์
  - คำประสมที่มีสี่คำมูล
  - คำประสมที่มีคำขยาย
  - คำมูลที่มีคำขยายหลายคำ
24. ข้อใดไม่ใช่คำประสมประเภทคำซ้อน
- บ้านเรือน
  - อ่อนนุ่ม
  - จงจำ
  - น้ำคำ

25. ข้อใดมีคำประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำ ที่เป็นสำนวนไทย
- เขาเป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง
  - เขาเป็นคนบ้า ๆ บอ ๆ
  - เขาเป็นคนเงี้ยวขริบเหลือเกิน
  - เขาเป็นคนใจคอกี่ที่สุด
26. ข้อใดมีคำประสมประเภทคำซ้ำ
- อยากได้ดอกตูม ๆ มากกว่า
  - อยากได้ดอกไม้มากกว่า
  - อยากได้ดอกสีแสดมากกว่า
  - อยากได้ดอกมะลิมากกว่า
27. ข้อใดเป็นคำประสมประเภทคำมูลตรงความหมายรวมกัน
- เพื่อนรอน
  - ปกปิด
  - อ่อนหวาน
  - รูปภาพ
28. ข้อใดหมายถึง "ผู้ชำนาญในกาารแต่งหนังสือ"
- นักเขียน
  - ช่างเขียน
  - ผู้เขียน
  - คนเขียน
29. "เด็ก ๆ มีหน้าตาเบิกบาน" คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นคำอะไรไ้ประโยชน์
- คำกริยา
  - คำวิเศษณ์
  - คำนาม
  - คำบุพบท

30. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาของประโยค
- ก. อย่าปากหวานกับฉันเลย
  - ข. เธอเป็นคนอ่อนโยนจริง ๆ
  - ค. ฟังระวิงการพูดให้ทีนะ
  - ง. พอให้พักผ่อนแก่ฉัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test)
หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

- ขอ 1 ก. เว้นช่องว่างระหว่างคำในประโยค
- ขอ 2 ข. กาน สอง
- ขอ 3 ค. เชิญเข้ามาได้ทุกเวลา
- ขอ 4 ง. เหมาท่านนี้จะถูกฉันนะ
- ขอ 5 ง. อัน จอก
- ขอ 6 ก. ล็อค ทัพ
- ขอ 7 ค. รถ โกรธ คินย
- ขอ 8 ง. กาวันต์
- ขอ 9 ค. เสื้อตัวนี้ของใคร
- ขอ 10 ข. หลังคำกริยา
- ขอ 11 ก. ซดุย 7 อัน
- ขอ 12 ข. เผาชยะกองนี้เสีย
- ขอ 13 ง. หลังบ้านมีไม้หลายกอ
- ขอ 14 ข. ทำไขแตกเสียหลายโหล
- ขอ 15 ง. ตักน้ำมาขันหนึ่ง
- ขอ 16 ค. เมือง
- ขอ 17 ค. น้ำตาลชั้นราคา
- ขอ 18 ก. น้ำแกงแกลงเกินไปแล้ว
- ขอ 19 ง. มีความหมายสมบูรณ์ในคำ
- ขอ 20 ก. พยางค์ คำ
- ขอ 21 ข. คำมูลหลายคำรวมกัน
- ขอ 22 ค. นินแหม่เลี้ยงของใคร
- ขอ 23 ข. คำประสมที่มีคำมูล

- ข้อ 24 ง. น้าตา
- ข้อ 25 ก. เขาเป็นคเม็กใหญ่ใฝ่สูง
- ข้อ 26 ก. อยากรู้คคอกคคุม ๆ มากกว่า
- ข้อ 27 ค. ออนหรวาน
- ข้อ 28 ก. นักเขียน
- ข้อ 29 ข. คำวิเศษณ์
- ข้อ 30 ก. อยาปากหวานกับฉันเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรม
เรื่อง
ลักษณะของภาษาไทย
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

ก. 1

สวัสดีนักเรียน วันนี้พบกันอีกแล้วนะ ก่อนอื่นครูขอแสดงความยินดี และขอชมเชยที่นักเรียนสามารถตอบคำถามในบทเรียนหน่วยที่ 1 ได้ถูกต้อง โดยไม่แอบเปิดคำตอบก่อนเลยรวมทั้งการทำแบบทดสอบหลังการเรียนหน่วยที่ 1 ได้คะแนนก็เยี่ยมด้วย เก่งมากทีเดียว

ในหน่วยที่ 1 นั้นนักเรียนได้ทราบ ลักษณะของภาษาคำโดดและลักษณะของภาษาไทยที่มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด แล้ว

ในหน่วยที่ 2 ต่อไปนี้ นักเรียนจะได้ทราบลักษณะอื่น ๆ ของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว

เราจะตั้งข้อสังเกตไว้ 5 ข้อ ด้วยกัน คือ

1. การเขียนและการอ่านภาษาไทย
2. การใช้ตัวสะกด และการันต์
3. การใช้คำลักษณนาม
4. คำบางคำในภาษาไทย อาจมีหลายความหมาย และหลายหน้าที่
- ค. การสร้างคำใหม่โดยวิธีประสมคำ

นักเรียนพร้อมที่จะเรียนหน่วยที่ 2 แล้วหรือยัง ถ้าพร้อมแล้ว เรามาสนุกกับการเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมกันต่อไปเถิด

ก.4

ดีมาก ทอบถูกตอง

ต่อไปนี้ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำภาษาไทย ที่มีวิธีวางรูปสระต่อไปนี้อละ

2 คำ โดยไม่ซ้ำ กับ คำที่กล่าวไว้ในกรอบที่ 3

ก. เขียนสระหน้าพยัญชนะ ได้แก่คำ _____,

ข. เขียนสระหลังพยัญชนะ " _____,

ค. เขียนสระเหนือพยัญชนะ " _____,

ง. เขียนสระใตพยัญชนะ " _____,

จ. เขียนสระทั้งหน้า, หลังและเหนือพยัญชนะ ได้แก่คำ _____,

เก่งจัง หาได้ไม่ยากเลยใช่ไหม คูชี้กับคำที่กล่าวไว้ในกรอบที่ 3 หรือ
เปล่า ถ้าคำตอบหาใหม่ละ

ก.5

นักเรียนได้สังเกตเห็นแล้วว่า คำในภาษาไทย วางรูปสระไว้ หน้า หลัง
เหนือ ล่าง และ ทั้งหน้าหลังและเหนือพยัญชนะ ได้ทั้งนั้น อาจจะเขียนสระและพยัญชนะ
ไว้บรรทัดเดียวกัน หรือ ต่างบรรทัดกัน ก็ได้

บรรทัดเดียวกันเช่น ปา แพะ โต นะ

ต่างบรรทัดกันเช่น จิ้ม ตุ๊ก เสียง ลืม

แล้วนักเรียนมาสังเกตคำภาษาอังกฤษดูบ้าง เช่น boy, train, alone,
school และ book จะเห็นว่าภาษาอังกฤษเขียนสระและพยัญชนะไว้ _____
เท่านั้น

เฉลย บรรทัดเดียวกัน

ก. 6

การเขียนหนังสือในภาษาไทย เราเขียนคำเรียงติดกันไปจนจบประโยค ไม่เหมือนบางภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ จะเห็นว่าภาษาอังกฤษ มีการเว้นช่องว่างระหว่างคำ ในประโยค ดังตัวอย่าง I go to school everyday.

การเว้นช่องว่างระหว่างคำ ของภาษาอังกฤษจะทำให้เราทราบว่า คำหนึ่ง ๆ จะอ่านจบตรงไหน

สำหรับการอ่านคำในประโยคภาษาไทยนั้น จะต้องอ่านแยกคำที่เรียงติดกันให้ถูกต้อง ต้องรู้ว่าแต่ละคำจะอ่านจบตรงไหน เพราะถ้าอ่านแยกคำไม่ถูกก็จะทำให้ไต่ความหมายไม่ตรงความต้องการ

เช่น	แบบนอก	อ่านว่า	แบบ - นอก	หรือ	แบ - บน - ออก
	ตากลม	อ่านว่า	ตาก - ลม	หรือ	ตา - กลม
	เรือนรถ	อ่านว่า	เรือ - นรถ	หรือ	เรือน - รถ
	เหมา	อ่านว่า	เห - มา	หรือ	เหมา
	แกลง	อ่านว่า	แก - ลง	หรือ	กะ - แกลง
	พลิกแพลง	อ่านว่า	พลิก - แกลง	หรือ	พลิก - แท - ลง

การที่ภาษาไทยเขียนคำเรียงติดกันไปเช่นนี้ เป็นเพราะภาษาไทยไม่มี
ไประโยค

เฉลย การเว้นช่องว่างระหว่างคำ

ก. 7

นักเรียนจงขีดเส้นใต้คำอ่าน ของคำที่ขีดเส้นใต้ไประโยคต่อไปนี้
คำอ่าน

- ก. เขาสวมเสื้อแบบนอก   แบบ - นอก,   แบ - บน - ออก
ข. โคนว่าแล้วยังทำตากลมแป้ว   ตาก - ลม,   ตา - กลม
ค. เขาคอนโคลงเรือ   โค - ลง,   โคลง
ง. เขอคูหนึ่งเรื่องเรือนรถหรือยัง   เรือน - รถ,   เรือ - นรถ

เฉลย ก. แบบ - นอก   ข. ตา - กลม   ค. โค - ลง   ง. เรือ - นรถ

ก.8

คำที่มีรูปเหมือนกันแต่อ่านต่างกันนั้น เราเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า คำพ้องรูป เช่น โสน อ่านว่า โสน หรือ สะ-โหน ก็ได้

ครั้งนั้นการจะอ่านคำพ้องรูป ใดถูกต้องให้ได้ความหมายตามที่ต้องการ ก็จะต้องสังเกตคำแวดล้อมที่เรียงอยู่ข้างหน้า และข้างหลัง คำพ้องรูปนั้น

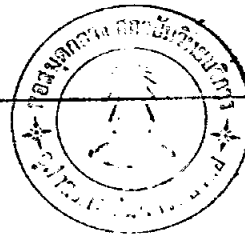
นักเรียนจงบอกความหมายของคำพ้องรูปที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ โดยเลือก ตัวเอก หน้าความหมาย มาใส่หน้าข้อข้ายมี

<u>ก.</u> นายช่างรับ <u>เหมาก่อสร้าง</u>	1. รวบรวมทั้งหมด
<u>ข.</u> ของนั้นไม่ <u>ตองเหมาะทางนี้</u>	2. หันมา
<u>ค.</u> โสน <u>กแกลง</u> ขาว	3. รอนลง
<u>ง.</u> เครื่องบิน <u>แกลง</u> ที่ชายทุ่ง	4. แจงบอก
<u>จ.</u> ปลา <u>กินแหน</u> เป็นอาหาร	5. หวง
<u>ฉ.</u> ของนี้ <u>เขาหวงแหน</u> นัก	6. พี่ชชนิดหนึ่ง

เฉลย   1 ก.   2 ข.   4 ค.   3 ง.   6 จ.   5 ฉ.

ก.9

นักเรียนตอบได้ถูกต้องทุกข้อ นั้นแสดงว่านักเรียนสามารถอ่านแยกคำพ้องรูป ในประโยคที่กำหนดให้ในกรอบที่ 8 นั้นได้ถูกต้องด้วย จึงทำให้ทราบความหมายของ คำได้ถูกต้อง

ก. 10

2. การใช้ตัวสะกด และการันต์

นักเรียนสังเกตคำต่อไปนี้

เด็ก	บอก	ใช้ตัว	สะกด	จัดอยู่ในมาตราตัวสะกดแม่
ชวค	คิด	"	"	" แม่
กาบ	จีบ	"	"	" แม่
ดุง	พอง	"	"	" แม่
คน	กัน	"	"	" แม่
ชม	ชิม	"	"	" แม่
เคย	ลอย	"	"	" แม่
คว	คว	"	"	" แม่

ดังนั้นมาตราตัวสะกดในภาษาไทยมี _____ แม่ คือ _____

เฉลย - ก-กก, ค-กค, บ-กบ, ง-กง, น-กน, ม-กม, ย-เกย, ว-เกอว
 - 8, กก กค กบ กง กน กม เกย เกอว

ก. 11

คำภาษาไทยแท้ แต่เดิมมานั้นใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา

คือ	แมกก	ใช้	ก	สะกด	เช่น	ดูกรัก
	แมกค	ใช้	ค	สะกด	เช่น	บักควาต
	แมกบ	ใช้	บ	สะกด	เช่น	แอบหีบ
	แมกง	ใช้	ง	สะกด	เช่น	ลิงคาง
	แมกน	ใช้	น	สะกด	เช่น	กินนอน
	แมกม	ใช้	ม	สะกด	เช่น	ตามคุม
	แมเกย	ใช้	ย	สะกด	เช่น	นายรอย
	แมเกอว	ใช้	ว	สะกด	เช่น	แถวยาว

ก. 12

ต่อมาไทยได้นำเอาคำจากภาษาอื่นมาใช้ เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร อังกฤษ เป็นต้น คำสะกดในแม่ทั้ง 8 จึงเพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นคำสะกดของคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น

เลข ภาค เมฆ	ใช้ตัว	สะกด	จัดอยู่ในแม่
อา จ ราช ทรุท	"	"	"
ว ฒ ฎ ฎหมาย ปรากฎ	"	"	"
อนุฎฎาต วั รุ รด	"	"	"
คิษย์ โอกาต กิาช	"	"	"
สปีคาคท์ หัพ กราฟ	"	"	"
ลาภ	"	"	"
ชาญ ฑุณ พร	"	"	"
บอด กาฬ	"	"	"

เจดย   ช   ค   ฌ   -   แม่   กก

จ   ข   ท   ฌ   ฎ   ฏ   ต   }   -   แม่   กต

ฐ   ถ   ท   ฑ   ศ   ษ   ส   ซ   }

ป   พ   ฟ   ภ   -   แม่   กบ

ญ   ณ   ร   ล   ห   -   แม่   กน

ก. 13

ข้อใดเป็นคำภาษาไทยแท้ให้ขีด ✓ หน้าตัวอักษรข้อนั้นและขีด X หน้าข้อที่ไม่ใช่

___ ก. เพชร	___ จ. เดี๋ย
___ ข. เข็ย	___ ฉ. เข็ย
___ ค. แกบ	___ ช. กัย
___ ง. ลิง	___ ซ. เณร

เจดย   X ก.   ✓ ข.   X ค.   ✓ ง.   ✓ จ.   X ฉ.   ✓ ช.   X ซ.

ก. 14
 นักเรียนบอกได้ว่า เจ็ด สิง แปด และ กับ เป็นคำ ภาษาไทยแท้
 เพราะมี _____

เฉลย   ตัวสะกดตรงตามมาตรา

ก. 15
 เมื่อคำภาษาไทยแท้มักจะเขียนตัวสะกดตรงตามมาตราทั้ง 8 แม่ คือ สะกด
 ด้วยตัว ก ค บ ง น ม ย และ ว แล้ว ดังนั้นคำที่มีใช้ในภาษาไทย ที่
 สะกดด้วยตัวสะกดอื่น เช่น ฟุต เลขคณิต บาบ การ ฯลฯ มักจะเป็นคำที่เรารับมาจาก
 _____

เฉลย   ภาษาอื่น (ภาษาต่างประเทศ)

ก. 16
 เมื่อเราได้รับคำภาษาอื่นเข้ามาใช้ในภาษาไทยแล้ว ก็ทำให้มาตราตัวสะกด
 แต่ละแม่ หรือ แต่ละมาตรานั้นมีตัวสะกดหลายตัว เช่น สุก สุข สุกร์
 และ ภาษาไทยเราก็ไม่ออกเสียงเน้นตัวสะกดให้แตกต่างกัน คำที่มีตัวสะกด
 ในมาตราเดียวกัน ก็จะออกเสียงอย่างเดียวกันหมด จึงทำให้ภาษาไทยมี คำพ้อง
 เสียงเกิดขึ้น
 คำพ้องเสียง คือ คำที่มีเสียงเหมือนกัน แต่ต่างรูป และต่างความหมายกัน เช่น
 การ กาด กาน กานต์ กานท์ การณ กาน กานจน
 คำในตัวอย่างทุกคำ ออกเสียง น สะกด เป็น กาน อย่างเดียวกันทุกคำ ที่
 ออกเสียงเป็นอย่างนี้เพราะภาษาไทย _____ (เน้น/ไม่เน้น) ตัวสะกดให้แตก
 ต่างกัน

เฉลย   ไม่เน้น

ก. 17

คำ จัน จันทร จันทร จันท์ จรร จรรย์

ตัวสะกดของคำเหล่านี้อยู่ในมาตราตัวสะกด แม่ กน ออกเสียงเป็น น สะกดเป็น จัน อย่างเดียวกันทุกคำ เพราะฉะนั้น ถ้าฟังแค่เสียงก็จะไม่สามารถรู้ ความหมาย ของคำนั้น ๆ ได้

จะต้องใช้การพิจารณารูปศัพท์ หรือ คำแวดล้อมศัพท์ (บริบท) นั้น ๆ ประกอบจึงจะรู้ _____ ของศัพท์นั้น ๆ ได้

เฉลย ความหมาย

ก. 18

นักเรียนทำแบบฝึกหัดกันสักข้อนะ

ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่ คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้อยู่ในมาตราตัวสะกด

เดียวกัน

พิสิคส์	ศัพท์	สัตว์	ฤกษ์
กาญจน์	ลิฟท์	วัลย์	โอรุ
ก. แมกก	ไคแก	_____	
ข. แมกค	ไคแก	_____	
ค. แมกบ	ไคแก	_____	
ง. แมกน	ไคแก	_____	

เฉลย ก. พิสิคส์   ฤกษ์   ข. สัตว์   โอรุ

ค. ศัพท์   ลิฟท์   ง. วัลย์   กาญจน์

ก.19

นักเรียนได้สังเกตหรือไม่ว่า คำที่กำหนดให้ในกรอบที่ 18 นั้น ทุกคำใช้
การันต์ ทั้งนั้น

การันต์ คือ ตัวอักษรซึ่งไม่ออกเสียง และมีไม้ทัณฑฆาต (๙) กำกับไว้เพื่อ
แสดงว่าเสียงนั้นไม่ออกเสียง

ดังนั้น คำว่า สิงห์ องค์ ไม้ เชนต์ ตัวการันต์ หรือ ตัวอักษรที่ไม่ออก
เสียงคือ _____

เฉลย   ห   ค   ด   ต

ก.20

คำที่มีการันต์ โดยมากเป็นคำที่เรารับมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษามาลี
สันสกฤต และ ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่มีนิยมใช้คำมากพยางค์ แต่ภาษาไทยเรา
เป็นภาษาคำโคคนิยมใช้คำพยางค์เดียวเป็นหลัก จึงลดพยางค์ของคำที่นำมาจากภาษา
อื่นให้น้อยลง เพื่อจะได้เข้ากับลักษณะของภาษาไทยและไม่ทำให้รูปศัพท์เดิมเสียไป
โดยการใส่ _____

เฉลย   การันต์

ก.21

นักเรียนเคยบอกครูอย่างถูกต้องแล้วว่า คำภาษาไทยแท้ใช้ตัวสะกดตรงตาม
มาตรา เสียงตัวเดียว ทั้งไม่ออกเสียงตัวสะกดด้วย แต่ในภาษาอังกฤษมีตัวสะกด
หลายตัว และออกเสียงตัวสะกดทุกตัวด้วย เมื่อเรารับเอาคำภาษาอังกฤษมาใช้ เรา
จึงต้องใช้การันต์ เพื่อไม่ให้ออกเสียงตัวสะกดตามลักษณะของภาษาไทย

ตัวอย่างเช่น เต้นท์   แบนค์   ไม้ล์   ฟอร์ม

จึงกล่าวได้ว่าคำภาษาไทยแท้ไม่นิยมใช้ _____

เฉลย   การันต์

ก.22

3. การใช้คำลักษณนาม :

นักเรียนจงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ รถคันนั้น ไข่ 3 ฟอง นักเรียนหลายคน อีฐ 2 ก้อน นกฝูงหนึ่ง ม้าตัวโน้น น้ำ 20 โอง

คำว่า คัน ฟอง คน ก้อน ฝูง ตัว โอง ที่ปรากฏในตัวอย่างนั้น บอกลักษณะของคำนามอีกทีหนึ่ง เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือ ประมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คำเหล่านี้เรียกว่า คำลักษณนาม

จากตัวอย่างดังกล่าวสรุปได้ว่า

- คำลักษณนาม คือ
1. คำที่ใช้บอกลักษณะของคำนามเพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือ ประมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
  2. ในตัวอย่างนี้ คำลักษณนามปรากฏหลังคำนาม และคำบอกจำนวนนับ

จงขีดเส้นใต้คำลักษณนามต่อไปนี้

ปีนกระบอกไหนดอกไม้ดอกนั้น เรือ 3 ลำ

เฉลย   กระบอก   ดอก   ลำ

ก.23

คำลักษณนาม คือคำที่บอกลักษณะของคำนาม เพื่อแสดง รูปลักษณะ ขนาด หรือ ประมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง ข้าว 3 เมล็ด ข้าว 5 ถัง ข้าว 10 ห่อ คำว่า เมล็ด ถัง ห่อ ต่างก็บอกลักษณะของคำ "ข้าว" ต่าง ๆ กัน เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือ ประมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจน

ดังนั้น คำว่า เมล็ด ถัง ห่อ จัดเป็นคำ _____

เฉลย   ลักษณนาม

ก.24

นักเรียนพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

1. คินสอหนึ่งแง
2. ไม้บรรทค 1 โล
3. พน 32 ช

คำว่า แง โล ช ต่างก็บอกลักษณะของคำนามข้างหน้าเพื่อแสดง
รูปลักษณะ ขนาด หรือ ประมาณ ของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คำเหล่านี้ เรียกว่า

เฉลย คำลักษณนาม

ก.25

คำลักษณนามจะไว้ตามหลัง คำบอกจำนวนนับ หรือคำบอกประมาณของนาม
ที่มาข้างหน้า และไว้ตามหลังคำนามเมื่อต้องการจะเน้นคำนามนั้น การใช้คำลักษณ
นามต้องให้ถูกต้อง คือ ต้องรู้ว่า คำลักษณนามคำใด จะใช้กับคำนามใด และใช้ที่ใด
ถ้าใช้ผิดก็จะทำให้ความหมายผิดไปด้วย

ดังนั้นเราก็ต้องรู้ว่า คำลักษณนามคำใด ใช้กับคำนามคำไหนด้วย

ก.26

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ใช้คำลักษณนามได้ถูกต้อง จะต้องเป็นผู้มีความรอบคอบ
เพราะนามบางคำใช้ ลักษณนามได้หลายอย่าง เช่น ไม้ 2 ลำ ไม้ 3 กอ ไม้ 4
ปล่อง และ คำลักษณนามบางคำ ก็ใช้กับคำนามได้เพียงคำเดียว เช่น เลื่อย 3 ปี่
ขลุ่ย 1 เสา ช่าง 3 เชือก หรือ ใช้กับนามได้หลายคำ เช่น แหวนวงนั้น กระจกรอ
วงนั้น ปี่ทาท่วงนั้น เป็นต้น แลคำลักษณนามคำนั้นจะมีความหมายต่างกันไป

ในฐานะที่เราเป็นคนไทย ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ จึงควรใช้คำ
ลักษณนามให้ถูกต้อง ตามลักษณะของภาษาไทยด้วย

ก.31

นักเรียนจงเลือก คำลักษณะนามบอกหมวดหมู่ เขียนเติมลงในช่องว่างให้
เหมาะสม

โหลง   พรรค   วง   กอง   ชุด

- ก. งานนี้มีคุรียางค์ 2 _____
ข. ช่างหลายเชื้อกรวมเป็นหนึ่ง _____
ค. ตั้งบูมพรรคการเมืองหลาย _____

เฉลย   ก. วง   ข. โหลง   ค. พรรค

ก.32

3) ลักษณะนามบอกสถานะ หมายถึง คำที่บอกรูปร่างสถานะของนามนั้น
เช่น แขน ยืน วง ขาน กอน แหง คับ ตน ลำ ควง กระจบอก สาย
ปาก ปั้น ี่

ตัวอย่างเช่น

คาคเข้มข้คสายใหม่   กอนพัน 2 ี่
ช้อคินสอแทงหนึ่ง   สวมแทวน 5 วง

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำที่เป็นลักษณะนามบอกสถานะ จากประโยคต่อไปนี้

- ก. ไม้กอนนี้มีไม้ไผ่หลายลำ
ข. หีบรูปในของนั้นมา 3 กานชิ
ค. กระคามหอนี่ขอสักแนนะ

เฉลย   ก. ลำ   ข. กาน   ค. แขน

ก.33

นักเรียนจงเลือกเฉพาะคำสันธานที่บอกสถานะเท่านั้น เขียนเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

บ้าน กวง คาว อัน สาย

- ก. อยากจะต่อยคาวสักรอย _____
 ข. ถนน _____ นี้ ชื่อ วิภาวดี รังสิต
 ค. เราต้องซ่อมประตู _____ นี้

เฉลย

ก. กวง

ข. สาย

ค. บ้าน

ก.34

4) ลักษณนามบอกจำนวน หมายถึง คำที่ใจประกอบนามเพื่อบอกจำนวนของนามนั้น ได้แก่ ชื่อ ภาชนะต่าง ๆ เช่น
 จาน หม้อ ไห โถง ชวด ปีบ กระสอบ
 ตัวอย่างเช่น

เขาชนดิน 2 รถ   น้องคิมน้ำ 2 แก้ว

น้ำตาลทราย 2 กระสอบ   น้ำปลา 5 ไห

คำ รถ แก้ว กระสอบ ไห ในตัวอย่างนั้น ประกอบนามข้างหน้าเพื่อบอกจำนวนของนามนั้น จึงเรียกว่าเป็นคำลักษณนาม _____

เฉลย

บอกจำนวน

ก.35

นักเรียนจงเขียน ล้อมรอบข้อที่คำขีดเส้นใต้เป็นลักษณนามบอกจำนวน

- ก. ข้าวสุก 3 เมล็ด
 ข. ข้าวสุก 3 ปิ่น
 ค. ข้าวสุก 3 ชอน

เฉลย

Ⓐ

ก.38

6) ลักษณะนามบอกอาการ หมายถึง คำที่บอกลักษณะอาการของนามนั้น
บอกให้รู้ว่านามนั้นอยู่ในอาการ เช่นไร เช่น จีบ พับ ม้วน มัด กุ่ม กำ ฟ้อน
มวน าลา

ตัวอย่างเช่น   ชาวนาเกี่ยวข้าวไคหลาย ฟ้อน
                         ร้อยบุรี 2 มวน
                         กินขนมจีน 5 จับ

ในตัวอย่าง คำว่า ฟ้อน มวน จับ บอกให้ทราบว่านามที่อยู่ข้างหน้า นั้น อยู่ในลักษณะ
อาการ เช่นไร

นักเรียนจงเขียน ○ ล้อมรอบข้อที่คำชี้คเส้นใต้ เป็นลักษณะนามบอกอาการ

- ก. ลวดซดนี้ เป็นสนิม
- ข. บนโต๊ะมีหนังสือหลายตั้ง
- ค. ไปตลาดซื้อแกงมา 2 อย่างนะ

เฉลย   (ก.)   (ข.)   ค.

ก.39

นักเรียนจงเลือกเฉพาะคำลักษณนามบอกอาการ เขียนเติมลงในช่องว่างให้
ถูกต้อง

                         แขน   ม้วน   พับ   กุ่ม

- ก. ซอยimeter คาช่าระศึก _____
- ข. ถักเสื้อตัวนี้ใใจใหม่ถึ _____
- ค. เค้า _____ นี้ของใครกัน

เฉลย   ก. ม้วน   ข. กุ่ม   ค. พับ

ก.40

7) ลักษณะนามซ้ำชื่อ คือ ลักษณะนามที่ใช้คำตรงกับนามที่มาข้างหน้า ซึ่งคำนามนั้นจะเป็น सामानยนาม หรือนามที่เป็นชื่อทั่ว ๆ ไป

ตัวอย่างเช่น คน 10 คน มีเมือง 2 เมือง บ้าน 3 บ้าน วัตถุหลายวัตถุ
น้ำ 5 น้ำ คลอง 7 คลอง

ในตัวอย่างจะเห็นว่าคำที่ขีดเส้นใต้นั้น ซ้ำชื่อกับ सामानยนามที่มาข้างหน้าได้ คำหลังที่ซ้ำชื่อกับนามข้างหน้า นั้น เราเรียกว่า _____

เฉลย ลักษณะนามซ้ำชื่อ

ก.41

สรุปได้ว่า คำลักษณะนามที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว มีดังนี้

(1) ลักษณะนามบอกชนิด เช่น คน ตัว อัน เลม

(2) ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ เช่น พวก เหล่า คณะ

(3) ลักษณะนามบอกสัณฐาน เช่น แทะ แขน ก้อน

(4) ลักษณะนามบอกจำนวน เช่น ถ้วย ชวด จาน

(5) ลักษณะนามบอกมาตรา เช่น คู่ บาท วา

(6) ลักษณะนามบอกอาการ เช่น จีบ พีบ มวน

(7) คำลักษณะนามที่ซ้ำชื่อ सामานยนามที่มาข้างหน้า เช่น ภาษา 3 ภาษา

เพลง 3 เพลง

นักเรียนตอบคำถามในบทเรียนได้ถูกต้องดีมากที่เดิยวก่อนจะจบเรื่อง การ
ใช้คำลักษณะนาม ในภาษาไทยนั้น นักเรียนมาทำแบบฝึกหัดสักขณะ

ก. 42

จงเลือกตัวเลขหน้าคำอธิบายประเภทของคำลักษณนามมาใส่ไว้หน้าข้อความทางซ้ายมือ เพื่อบอกว่าเป็นคำลักษณนามประเภทใด

ประเภทของคำลักษณนาม

<u> </u> ก. ครอบครัวยุคหลาย <u>ครอบครัวยุค</u>	1. ลักษณนามบอกชนิด
<u> </u> ข. ตะเกียบ 5 <u>คู่</u>	2. ลักษณนามบอกหมวดหมู่
<u> </u> ค. ชาวคม 2 <u>ถวญ</u>	3. ลักษณนามบอกสีฐาน
<u> </u> ง. ไม้บรรทัด 1 <u>อัน</u>	4. ลักษณนามบอกจำนวน
<u> </u> จ. พลุ 2 <u>จีบ</u>	5. ลักษณนามบอกมาตรา
<u> </u> ฉ. นักท่องเที่ยวหลาย <u>คณะ</u>	6. ลักษณนามบอกอาการ
<u> </u> ช. ทองคำ 3 <u>แท่ง</u>	7. ลักษณนามซ้ำชื่อ

เฉลย   7 ก.   5 ข.   4 ค.   1 ง.   6 จ.   2 ฉ.   3 ช.

ก. 43

นักเรียนได้เรียน เรื่องลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะมา 3 ข้อแล้ว คือ

1. การเขียนและการอ่านภาษาไทย
2. การใช้ตัวสะกด และการันต์
3. การใ้กำกับลักษณนาม

ตอนนี้ นักเรียนจะพ้กเห็น้อยสักหน่อยก็ได้ เมื่อพร้อมแล้วก็เริ่มเรียนต่อไป

    ได้เลย

ก. 44

4. คำย่อกำในภาษาไทยอาจมีหลายความหมายและหลายหน้าที่

นักเรียนเคยสังเกตไหม ว่าบางครั้งขณะที่เราอ่าน หรือเขียนหนังสือ เรา จะรู้สึกว่คำ ๆ เดียวกันนั้น เมื่ออยู่ในที่แห่งหนึ่ง ก็มีความหมายเป็นอย่างหนึ่ง ครั้น เมื่อไปอยู่อีกแห่งหนึ่ง ความหมายก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง

เช่น เขายืน เป้า เขาอยู่ บนยอด เขา

เราบอกได้ว่า คำว่า "เขา" ทั้ง 3 คำนี้ มีความหมายต่างกัน

คำแรก เป็น คำสรรพนามบุรุษที่ 3

คำที่สอง เป็น คำนาม (सामान्यนาม) หมายถึง ภูเขาอย่างหนึ่งของสัตว์

คำที่สาม เป็น คำนาม (सामान्यนาม) หมายถึง ชื่อเรียกสิ่งที่เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่ง

นักเรียนจงบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ โดยเลือกตัวเลขหน้า ข้อซ้ายมือ มาใส่ไว้หน้าตัวอักษรขวามือ

	<u>ความหมาย</u>
<u>ก.</u> ไคร <u>กา</u> คอกจันตรงนี้	1. ชื่อสัตว์ปีก
<u>ข.</u> จงเอา <u>เยี่ยงกา</u> แต่อย่าเอาอย่าง <u>กา</u>	2. ชื่อภาชนะ
<u>ค.</u> เอาน้ำใส่ <u>กา</u> ต้มน้ำ	3. ทำเครื่องหมาย

เฉลย3 ก.1 ข.2 ค.

ก.45

เราอาจเรียกคำที่มีรูป และเสียงอย่างเดียวกัน แต่ต่างความหมายกันนี้ ว่า คำพ้องรูปพ้องเสียง ก็ได้

นักเรียนจงพิจารณา ความหมาย ของคำพ้องรูปพ้องเสียงต่อไปนี้
โกซันแต่ซาครู (ซัน = ร้องเสียงอย่างหนึ่ง)

เชอซันเชือกไหแนน ๆ (ซัน = บิด, หมุน)

จะเห็นว่า คำว่า "ซัน" ในตัวอย่าง 2 คำนี้ เป็นคำกริยา ทั้งคู่ แต่มีความหมายต่างกัน แต่เราจะทราบความหมายของคำว่า "ซัน" ว่าหมายถึง เสียงร้อง หรือ บิด, หมุน เราต้องพิจารณา คำแวดล้อม ในประโยคนั้นประกอบด้วย

นักเรียนจงบอกความหมาย ของคำว่า "ซัน" ในประโยคต่อไปนี้ ว่าหมายถึง เปล่งออก หรือ ขยายตัว หรือ เพิ่ม

ก. ชาว <u>ซัน</u> หม้อใหม่	ซัน หมายถึง	_____
ข. อยามา <u>ซัน</u> เสียง	ซัน "	_____
ค. ทองคำ <u>ซัน</u> ราคา	ซัน "	_____

เฉลย

ก. ขยายตัว

ข. เปล่งออก

ค. เพิ่ม

ก.46

นักเรียนพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

1. เขากันฉนั้นออกมาจากหอง

2. ขางันผมใหญ่อง

คำว่า "กัน" ถ้าอยู่โดดๆ เราไม่ทราบความหมายที่แน่นอนเพราะเป็นคำกริยากี่ไค หรือ เป็นสรรพนามกัไค

ในตัวอย่างนี้ "กัน" เป็นคำกริยาทั้ง 2 คำ แต่มีความหมายต่างกัน คือ

ข้อ 1 กัน หมายถึง ห้าม กัน

ข้อ 2 กัน หมายถึง โกงันไคเสมอ

เรารูความหมายของคำว่า "กัน" ไคโดยสังเกตจาก _____

ของคำนั้นในประโยค

เฉลย

คำแวดล้อม

ก.47

นักเรียนพิจารณาคำ หน้า ของคำพ้องรูปพ้องเสียงต่อไปนี้

- 1. ฉัน หน้า ชั้น ตก แตก (ชั้น = นาม - ชื่อภาชนะ)
- 2. โก ชั้น แต่ เขา ตรู (ชั้น = กริยา - แปลงเสียง)
- 3. เขา พูด ชั้น จึ่ง นะ (ชั้น = วิเศษณ์ - นำหัวเราะ)

จะเห็นว่า คำ ชั้น ในตัวอย่าง ทำหน้าที่ ต่าง ๆ กัน คือ

- ข้อ 1. ทำหน้าที่เป็น คำนาม อยู่ในตำแหน่ง กรรมของประโยค
- ข้อ 2. ทำหน้าที่เป็น คำกริยา อยู่ในตำแหน่ง กริยาของประโยค
- ข้อ 3. ทำหน้าที่เป็น คำวิเศษณ์ อยู่ในตำแหน่ง คำขยายกริยา

ดังนั้น เราสามารถรู้หน้าที่ ของคำ "ชั้น" ว่าเป็นคำชนิดใด คือ เป็น นาม กริยา หรือ วิเศษณ์ นั้น เราดูได้จาก _____ ของคำว่า "ชั้น" ปรากฏอยู่

เฉลย ตำแหน่ง

ก.48

นักเรียนพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

- ก. เกิดเป็น ชาย ไร่หลายให้โลกถือ (นาม = ผู้ชาย)
- ข. เขา ขาย ตามาแนะ (กริยา = จำเลื่อง)
- ค. ไปเที่ยว ขาย ทะเล (บุพบท = ริม)

ถ้าคำว่า "ชาย" อยู่โดด ๆ เราก็จะยังไม่ทราบหน้าที่ ที่แน่นอนได้ว่าเป็น คำนาม คำกริยา หรือ คำบุพบท

แต่เมื่อเข้าประโยคแล้วเราจะรู้ หน้า ของคำว่า "ชาย" ได้โดยพิจารณา จาก _____ ของคำ "ชาย" ในประโยค

เฉลย ตำแหน่ง

ก. 49

ต่อไปนี้เป็นแบบฝึกหัดกันนะ

นักเรียนจงบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคแต่ละคู่ โดยเลือก เฉพาะตัวเลข ที่กำกับความหมายขวามาใส่ไว้หน้าตัวอักษรซ้ายเมื่อนั้น

(1) ___ ก. อยากคบคนคด
 ___ ข. คดขาวใสจาง

1. งอ
 2. โกง
 3. คัก

(2) ___ ค. เขาชุกกินใจ
 ___ ข. เด็กกินข้าว

1. เคี้ยวกลืน
 2. กัด
 3. แทะ

เฉลย (1) 2 ก. 3 ข. (2) 3 ก. 1 ข.

ก. 50

ให้นักเรียนบอกหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคต่อไปนี้โดยเลือก เฉพาะตัวเลข หน้าคำบอกหน้าที่มาใส่ไว้ หน้าตัวอักษรแต่ละข้อ (ตัวเลขหนึ่ง อาจเลือกได้มากกว่า 1 ครั้ง)

1. นาม 2. สรรพนาม 3. กริยา 4. วิเศษณ์ 5. บุพบท

___ ก. เธอเป็นคนดี ___ ง. พระฉันเผล
 ___ ข. นายก็กินข้าว ___ จ. คนแก่เดินช้า
 ___ ค. ฉันเป็นนักเรียน ___ ฉ. อย่าเห็นแก่กิน

เฉลย 4 ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4 จ. 5 ฉ.

ก. 54

ก่อนที่จะเรียนเรื่องการประสมคำ หรือคำประสมต่อไป นักเรียนจะต้องทำความเข้าใจเรื่องคำมูล เสียก่อน

คำมูล คือ คำที่ใช้กันอยู่ในภาษาไทย และมีความหมายสมบูรณ์ในคำ ทั้งจะต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

(1) เป็นคำไทยแท้เพียงคำเดียวโดด เช่น พ่อ แม่ ร้อน เย็น เลื่อ ฟ้า ไฟ ฯลฯ

(2) เป็นคำหลายพยางค์ที่มาจากภาษาอื่น แต่มีความหมายเป็นอย่างเดียวกัน แยกพยางค์ออก ให้อยู่ตามลำพัง จะไม่มีความหมาย เช่น

มะระ กระทิ ประณีต

คำในตัวอย่างแยกพยางค์แล้วจะไม่มีความหมาย

นักเรียนจงขีด ✓ หน้าข้อที่เป็นคำมูลคำเดียว และขีด ✕ หน้าข้อที่ไม่ใช่

_____ ก. มะละกอ

_____ ค. เหนื่อย

_____ ข. กอไผ่

_____ ง. ทลาค

เฉลย

✓ ก. ✕ ข. / ค. ✓ ง.

ก. 55

คำประสม คือคำที่มีคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาประสมกันเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่อย่างใด ความหมายใหม่นี้ยังคงเค้าความหมายของคำมูลเดิมบ้าง เช่น

โรงเรียน หมายถึง สถานที่รับความรู้

ประกอบคำมูล โรง = อาคาร

ประสมกับ คำมูล เรียน = การรับเอาความรู้

โรงเรียน จึงเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ที่คงเค้าความหมายเดิมบ้าง หรือ

เรียกว่า .....

เฉลย คำประสม

ก.56

นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ และเขียนบอกด้วยว่าข้อใดเป็น 1. คำมูล
หรือ 2. คำประสม ให้ได้ เฉพาะตัวเลข หน้าตัวอักษรคำนั้น ๆ

- ___ ก. โรงพยาบาล   ___ ค. กำมะหยี่
___ ข. สามัคคี   ___ ง. เข็มเย็บผ้า

เฉลย   2 ก.   1 ข.   1 ค.   2 ง.

ก.57

นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้
ดอกไม้อ่อม   ฝนตกฟ้าร้อง   กุหลาบแดง
คำในตัวอย่างนี้ เป็นเพียงคำมูลที่มาเรียงกันเท่านั้น เพราะไม่เป็นคำใหม่
ที่มีความหมายใหม่ เราจึงไม่เรียกว่าคำประสม

นักเรียนจงเขียน วงกลม ตัวอักษรหน้าข้อที่ไม่ใช่คำประสม

- ก. ปากกาหมึกซึม
ข. ปากกาแหลม
ค. ปากกาลูกลื่น

เฉลย   ข.

ก.58

ให้นักเรียนขีด หน้าข้อที่เป็นคำประสม และขีด หน้าข้อที่เป็นเพียง
คำมูลเรียงกันเท่านั้น

- ___ ก. อ่างเก็บน้ำ
___ ข. กระเป๋าดินทาง
___ ค. ดอกกุหลาบแดง

เฉลย   ก.   ข.   ค.

ก.59

คำประสม มีตั้งแต่เป็นคำประสมชนิด 2 คำมูล ประสมกันขึ้นไป จนถึง คำประสมชนิด 5 คำมูล ประสมกันได้

ให้นักเรียนบอกลักษณะของคำประสม ต่อไปนี้

ตัวอย่าง คาวทาง เป็น คำประสมชนิด 2 คำมูล

เรือกลไฟ เป็น คำประสมชนิด 3 คำมูล

ก. นาฬิกาปลุก	เป็นคำประสมชนิด	_____
ข. เครื่องสูบน้ำ	" "	_____
ค. ยูวาราชการ	" "	_____
ง. เครื่องคิดเลขไฟฟ้า	" "	_____

เฉลย ก. 2 คำมูล, ข. 3 คำมูล, ค. 4 คำมูล, ง. 5 คำมูล

ก.60

จงเขียน เคอมรอบ ตัวอักษร หน้าข้อที่เป็นคำประสม ได้

ก. ภาพยนตร์	ง. บ้านสี่แดง
ข. ผาพันคอ	จ. ผูกอการราย
ค. กำมะหยี่	ฉ. เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า

เฉลย (ก.) (ข.) (ค.) (ง.) (จ.) (ฉ.)

ก.61

การเอาคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำประสมนั้นมี 6 ประเภท คือ

- (1) คำประสมประเภทคำซ้อน 2 คำ เช่น บ้านเรือน คุณเคย
- (2) คำประสมประเภทคำซ้ำ เช่น เดินเร็ว ๆ ทำดี ๆ
- (3) คำประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำ ที่เป็นสำนวนไทย เช่น วานอนสอนงาย กอรางสร้างตัว น้ำพิกน้ำแรง
- (4) คำประสมประเภทนำคำมูลต่างความหมายมารวมกัน เช่น เลื้อยขีด ปากบอน ยาลมหมึก น้ำมันใส่ผม
- (5) คำประสมประเภทที่ยืมมาจากขอความยาว ๆ เช่น ชาวบรู, นักเรียน
- (6) คำประสมประเภทที่มีอาการนาม การ-หรือ ความ-นำหน้า เช่น ความสุข การพักผ่อน

ก.62

(1) คำประสมประเภทคำซ้อน 2 คำ คือ การเอาคำมูล 2 คำที่มีความหมายใกล้เคียง หรือเหมือนกันเรียงซ้อนกันไว้ เพื่อเน้นความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เช่น คำว่า ผูกพัน หมายถึง ติดพัน รักใคร่

ผูกพัน = { ผูก " มัด
                  พัน " รวบรวมด้วยสิ่งที่เป็นเส้นสาย

คำว่า ผูก กับ พัน มีความหมายใกล้เคียงกัน เรียงซ้อนกันไว้เพื่อเน้นความหมายให้ชัดเจนขึ้น

นักเรียนจงเขียนวงกลม ○ รอบตัวอักษรหน้าข้อที่เป็นคำประสมประเภทคำซ้อน ทุกข้อ

ก. ลีกล้วย

ข. ปลาดี

ค. จองจำ

ง. รูปภาพ

เฉลย

ก.

ข.

ค.

ง.

ก.63

กำหนดคำมูลตัวตั้งให้ ให้ นักเรียนหาคำมูลจากคำที่กำหนดให้ มาเรียงซ้อนกัน ให้เป็นคำประสมประเภทคำซ้อน

รอน   กลาว   ปิด   เงา   สวย   ชุม

ก. ว่า _____

ค. โง่ _____

ข. เคียด _____

ง. ชุก _____

เฉลย

ก. กลาว

ข. รอน

ค. เงา

ง. ชุม

ก.67

(3) คำประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำ คือการเอาคำมูล 4 คำ มาเรียงกันไว้อย่างคล้องจองกัน โดยมากจะเป็นสำนวนไทยซึ่งมีการเน้นน้ำหนักของคำอยู่ในที่ต่าง ๆ

ตัวอย่างเช่น   ติครูรูปฟูดม   น้ำพักน้ำแรง   บ้าบอคอแตก
ผลหมากรากไม้   ลมหัวจมท้าย   ลืมหูลืมตา

นักเรียนจงขีดเส้นใต้ คำประสมประเภทสำนวนในประโยคต่อไปนี้

- ก. เขาช่างเป็นคนบุญหนักศักดิ์ใหญ่จริง ๆ นะ
- ข. เวลาเจ้านายไปไหนเขามักจะติดสอยห้อยตามไปด้วย
- ค. จะขึ้นเหนือล่องไ้ก็บอกกันเสียก่อน

เฉลย   ก. บุญหนักศักดิ์ใหญ่   ข. ติดสอยห้อยตาม   ค. ขึ้นเหนือล่องไ้

ก.68

นักเรียนได้เรียนเรื่องคำประสมประเภทคำซ้อน 2 คำ คำซ้ำ และกลุ่มคำซ้อน 4 คำที่เป็นสำนวนไทย มาแล้ว ดังนั้นทำแบบฝึกหัดสักข้อนะ

ให้นักเรียนบอกประเภทของคำประสมที่ขีดเส้นใต้ในประโยคต่อไปนี้โดยเขียนตอบสั้น ๆ ท้ายประโยคนั้น ๆ เช่น

- ตัวอย่าง   มคกค เจบเจบ   คำซ้ำ
- ก. ของตอนนี้แพงแพง   _____
  - ข. เดินอะไรไมคูมาตาเรือ   _____
  - ค. ทอบใหคลอง ๆ   _____
  - ง. เขาเป็นคนแจบใส   _____
  - จ. อย่าหูคากดางกัน   _____
  - ฉ. นี่นันทอง เดินมุกป่าฝ่าคงมาที่เคียวนะ   _____

เฉลย   ก. คำซ้ำ   ข. กลุ่มคำซ้อน 4 คำ   ค. คำซ้ำ
          ง. คำซ้อน 2 คำ   จ. คำซ้อน 2 คำ   ฉ. กลุ่มคำซ้อน 4 คำ

ก. 71

ให้นักเรียนจับคู่ คำประสมประเภทที่ย่อมาจากข้อความยาว ๆ ให้ความหมายตรงกับข้อความทางซ้ายมือต่อไปนี้

(ให้เอาตัวเลขในชุด ข. ไปใส่ไว้หน้าตัวอักษรชุด ก.)

	ชุด ก.	ชุด ข.
___ ก.	คนที่เล่นดนตรี	1. ที่ทำงาน
___ ข.	ผู้ที่ทำงานอยู่ในนา	2. ช่างปั้น
___ ค.	สถานที่สำหรับทำงาน	3. นักดนตรี
___ ง.	ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นนายความ	4. ชาวนา
___ จ.	ผู้อำนวยการในการปั้น	5. หมอความ
		6. นักปั้น

เฉลย   3 ก.   4 ข.   1 ค.   5 ง.   2 จ.

ก. 72

ดีมาก ตอบได้ถูกต้องเลย

ยังมีคำประสมอีกประเภทหนึ่ง คือ

(6) คำประสมประเภทที่มีอาการนาม การ-หรือ ความ-นำหน้า

คำ การ มักนำหน้าคำที่มองเห็นได้ด้วยตา และปฏิบัติได้ เช่น การกิน การพักผ่อน การพูด ฯลฯ

ส่วน คำ ความ มักนำหน้าคำที่เป็นนามธรรม คือ สัมผัสไม่ได้ เช่น ความสุข ความชั่ว ความงาม ฯลฯ

ข้อใดมีคำประสมประเภท การ-และ ความ-นำหน้า ที่ถูกต้อง (ให้วงกลมล้อมรอบข้อที่ถูกต้อง)

ก. ความจริง	ค. การชั่วร้าย
ข. การเดินทาง	ง. ความในใจ

เฉลย   (ก.)   (ข.)   ค.   (ง.)

ก. 73

นักเรียนได้เรียนเรื่องคำประสมครบอีกสามประเภทแล้วคราวนี้ มาลองทำแบบฝึกหัดหน่อยนะ

ให้นักเรียนจับคู่ประเภทของคำประสม โดยเอาตัวเลขในชุด ข. มาใส่ไว้หน้าอักษรในชุด ก.

	ชุด ก.	ชุด ข. คำประสมประเภท
___ ก.	การประชุม	1. คำมูลตรงความหมายรวมกัน
___ ข.	บรรยาย	2. ที่ย่อมาจากข้อความยาว ๆ
___ ค.	ดอกไม้ไฟ	3. ที่มี การ-หรือ ความ นำหน้า
___ ง.	ช่างฟ้อน	
___ จ.	ความสนุก	
___ ฉ.	นักฟุตบอล	

เฉลย   3 ก.   2 ข.   1 ค.   2 ง.   3 จ.   2 ฉ.

ก. 74

หน้าที่ของคำประสม

คำประสมที่สร้างขึ้นมามีหน้าที่ตามการใช้ ดังนี้

1. เป็นคำนาม คำประสมที่เป็นคำนาม ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับคำนาม
ทุกประการ คือ อยู่ในตำแหน่งประธาน และ กรรม ของประโยค ได้

เช่น นักเรียนกำลังเรียน (เป็นประธาน)

น้องไปซื้อหนังสือพิมพ์ (เป็นกรรม)

นักเรียนจงขีดเส้นใต้คำประสมที่เป็นคำนาม ต่อไปนี้

ก. ความดีไม่รู้จักสูญหาย

ข. ตำรวจจับผู้ร้าย

ค. ผาซีรวหอบูมทองนา

เฉลย   ก. ความดี   ข. ตำรวจ   ค. ผาซีรว

ก.75

หน้าที่ของคำประสมอีกอย่างหนึ่ง คือ

(2) เป็นคำกริยา คำประสมชนิดที่ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับคำกริยาทุก
ประการ คือ อยู่ในตำแหน่งกริยาของประโยค

เช่น ผู้พิพากษาตัดสินคดี

เขาปกปิดเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ

ตำรวจสอบสวนผู้ต้องหา

คำ ตัดสิน ปกปิด สอบสวน ในตัวอย่าง ทำหน้าที่ เป็น กริยา ของประธาน
ของประโยค

นักเรียนจงขีดเส้นใต้คำประสมที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาต่อไปนี้

ก. ชาวบ้านจับจองที่ดินทำสวน

ข. ครู ยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดี

ค. เรื่องเป็นเรื่องตายฉนั้นไม่เกี่ยวข้อง

เฉลย

ก. จับจอง

ข. ยกย่อง

ค. เกี่ยวข้อง

ก.76

หน้าที่อีกอย่างหนึ่งของคำประสม คือ

(3) เป็นคำวิเศษณ์ คำประสมประเภทนี้ทำหน้าที่ เช่นเดียวกับ คำวิเศษณ์
ทุกประการ คือ อยู่ในตำแหน่งของคำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม และ กริยา

คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ เป็นคำประสมที่ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์

เด็ก ๆ มีหน้าตาเบิกบาน (เป็นวิเศษณ์ ประกอบนาม หน้าตา)

สมศรีทำงานรวดเร็วมาก (เป็นวิเศษณ์ ประกอบกริยา ทำงาน)

นักเรียนพิจารณา คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

เขาเดินโซเซ ดกไมช่วยสวย ของงาม ๆ พูดเบา ๆ ฉันไปแน่นอน

คำในตัวอย่างใดแก่ โซเซ ช่วยสวย งาม ๆ เบา ๆ แน่นอน ล้วนเป็น

ขยายคำที่อยู่ข้างหน้า เราจึงบอกได้ว่าคำประสมเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นคำ _____

เฉลย

วิเศษณ์

ก. 77

สรุปหน้าที่ของคำประสมใดดังนี้

1. เป็นคำนาม   2. เป็นคำกริยา   3. เป็นคำวิเศษณ์
ให้นักเรียนเติมหน้าที่ของคำประสมที่ขีดเส้นใต้ลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. แม่ไปเก็บส้มสุกลูกไม้ในสวนข. อุทยานปราณภูมิใหญ่ค. ยามวิเดินอ้อยอิ่งอยู่นะ

หน้า

_____

_____

_____

เฉลย

ก. คำนาม

ข. คำกริยา

ค. คำวิเศษณ์

ก. 78

นักเรียนทำแบบฝึกหัดส่งท้ายอีกสักข้อนะ

ขอใ้มีคำประสมที่ทำหน้าที่เป็น คำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ อยู่ใน
ข้อเดียวกัน (ให้ขีด ✓ หน้าข้อ)

ก. มาลีเป็นคนน่ารักน่าเอ็นดูจริง ๆ

ข. ดอกไมสวย ๆ ถูกจับจองหมดแล้ว

เฉลย

✓ ข

กรอบสุดท้าย

นักเรียนได้ทราบลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ มาพอสมควรแล้ว
แล้ว ถ้านักเรียนพิจารณาต่อไปอีกก็จะพบลักษณะเด่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมายขอ
ที่เดียว ถ้าสนใจก็ลองสังเกตต่อไปนะ

ครูคิดว่าเมื่อนักเรียนทราบลักษณะของภาษาไทยแล้ว นักเรียนคงสามารถ
ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องขึ้น

เอาละ พักเหนื่อยสักนิด แล้วจึงค่อยทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน
จงตั้งใจทำและใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เต็มที่ ครูหวังว่านักเรียนคงทำแบบทดสอบ
ได้คะแนนเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์

ขอให้โชคดี

แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test)

หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะ

จงเขียน ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว)

1. ข้อใดไม่ใช้ลักษณะการเขียนหนังสือของภาษาไทย

- ก. วางสระไว้หน้าหรือหลังพยัญชนะก็ได้
- ข. เขียนเรียงตัวอักษรจากซ้ายไปขวา
- ค. เว้นช่องว่างระหว่างคำในประโยค
- ง. เขียนเรียงคำติดกันไปจนจบประโยค

2. ข้อใดเขียนสระไว้หลังพยัญชนะทั้ง 2 คำ

- ก. แหวน ลืม
- ข. กาน สอง
- ค. เรียน เพื่อน
- ง. หมู หมอ

3. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้อ่านว่า เพ-ลา

- ก. เพลแบบนี้โชทนทาน
- ข. จะทำอะไรก็ขอให้เพลมือบ้าง
- ค. เขิญเข้ามาคทุกเพล
- ง. รอดฉนเพลเสีย

4. ข้อใดความหมายของคำว่าเหมาต่างจากข้ออื่น

- ก. นายช่างรับเหมาก่อสร้าง
- ข. ของนั้นเหมาหมดแล้ว
- ค. ชายเหมาไหลถูกกว่า
- ง. เหมาทางนี้จะถูกฉันนะ

5. ข้อใดเป็นคำภาษาไทยแท้ทุกคำ

- ก. สุข คาว
- ข. เพชร นัย
- ค. กานต์ เค้น
- ง. อัน จอก

6. ข้อใดไม่ใช่คำไทยแท้ทุกคำ

- ก. ล้อค ทัพ
- ข. เช็ค ทัม
- ค. ราก พุก
- ง. สวย หวาน

7. ข้อใดอยู่ในมาตรา แมกค ทุกคำ

- ก. สุข ปลก ภาค
- ข. ทาส รัก ทัพ
- ค. รก โกรช ศิษย์
- ง. รัฐ ลาก เช็ค

8. คำภาษาไทยแท้ไม่นิยมใช้ข้อใด

- ก. เครื่องหมายวรรคตอน
- ข. ตัวสะกดตรงตามมาตรา
- ค. วรรณยุกต์
- ง. การันต์

9. ข้อใดมีคำลักษณนามปรากฏอยู่

- ก. เสื้อสวยดีนะ
- ข. เสื้อโครกันนะ
- ค. เสื้อตัวนี้ของใคร
- ง. เสื้อนั้นอยู่ไหน

10. คำลักษณะนามจะไม่นิยมปรากฏที่ตำแหน่งใด

- ก. หลังคำนาม
- ข. หลังคำกริยา
- ค. หลังคำบอกจำนวนนับ
- ง. หน้าคำ นี้ โนน นั้น ไหน

11. ข้อใดใช้คำลักษณะนามผิด

- ก. ชลุ่ย 7 อัน
- ข. ซ่างหลาย 3 เชือก
- ค. ไซ 5 ฟอง
- ง. ไก่ 8 ตัว

12. ข้อใดมีคำลักษณะนามบอกหมวดหมู่

- ก. เผาขยะถึงนี้เสีย
- ข. เผาขยะกองนี้เสีย
- ค. เผาขยะชั้นนี้เสีย
- ง. เผาขยะที่ตรงนี้เสีย

13. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ ไม่ใช่ คำลักษณะนามบอกสัดส่วน

- ก. ซ้อย่างลบสักก่อน
- ข. ฉันทมีแหวนวงใหม่
- ค. หยิบกระดาษให้แผ่นหนึ่ง
- ง. หลังบ้านมีไม้หลายกอ

14. ข้อใดมีคำลักษณะนามบอกมาตรา

- ก. รับขเม็กถ้วยคะ
- ข. ทำไขแตกเสียหลายโหล
- ค. ถนนสายนี้ไปเชิงใหม่
- ง. รถของเธอคันไหน

15. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ไม่ใช่คำลักษณนามบอกอาการ

ก. ซื่อฉกมาสัก 3 กำ

ข. ผ้าพับนี้ 20 หลา

ค. พอสูดบุหรีวันละ 10 มวน

ง. ตักนำมาขึ้นหนึ่ง

16. ข้อใดเป็นคำลักษณนามซ้ำชื่อนามได้

ก. มีค

ข. ตรา

ค. เมือง

ง. จักรยาน

17. ข้อใด "ขึ้น" มีความหมายว่า "เพิ่ม"

ก. อย่ามาทำขึ้นเสียง

ข. วิชานี้คงขึ้นครู

ค. น้ำตาลขึ้นราคา

ง. ชาวหุงขึ้นหม้อ

18. ข้อใด "แดง" เป็นคำกริยา

ก. น้ำแดงแดงเกินไปแล้ว

ข. ไม่มีแม่แดงต่างแดงเดียว

ค. ไปตามแดงมาให้ที่

ง. ระบายสีแดงตรงนี้

19. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญที่สุดของคำมูล

ก. มีพยางค์เดียว

ข. เป็นคำไทยแท้

ค. เป็นคำภาษาอื่นที่ใช้มานาน

ง. มีความหมายสมบูรณ์ในคำ

20. ข้อใดมีคำมูล 2 คำ เท่านั้น
- พยางค์ คำ
  - สระแทน ลูกน้ำ
  - ปากกา น้ำตา
  - ท่าที ปกคลุม
21. ข้อใดเป็นคำจำกัดความของคำประสม
- คำมูลหลายพยางค์รวมกัน
  - คำมูลหลายคำรวมกัน
  - คำมูลกับคำไทยแทรกวมกัน
  - คำไทยแท้กับคำภาษาอื่นรวมกัน
22. ข้อใด "แม่เลี้ยง" เป็นคำประสมได้เพียงอย่างเดียว
- นั้นแม่เลี้ยงใคร
  - นั้นแม่เลี้ยงใครนะ
  - นั้นแม่เลี้ยงของใคร
  - นั้นแม่เลี้ยงลูกใคร
23. "โดยสารรถสามล้อเครื่องมา" คำชี้คเส้นใต้เป็นคำอะไร
- คำมูลสี่พยางค์
  - คำประสมที่มีสี่คำมูล
  - คำประสมที่มีคำขยาย
  - คำมูลที่มีคำขยายหลายคำ
24. ข้อใดไม่ใช่คำประสมประเภทคำซ้อน
- บ้านเรือน
  - อ่อนนุ่ม
  - จงจำ
  - น้ำตา

25. ข้อใดมีค่าประสมประเภทกลุ่มคำซ้อน 4 คำที่เป็นสำนวนไทย
- เขาเป็นคนหนักใหญ่ไผ่สูง
  - เขาเป็นคนหมา ๆ บอ ๆ
  - เขาเป็นคนเงิบขริมเหลือเกิน
  - เขาเป็นคนใจดีที่สุด
26. ข้อใดมีค่าประสมประเภทคำซ้ำ
- อยากไค้คอกงู ๆ มากกว่า
  - อยากไค้คอกไม้มากกว่า
  - อยากไค้คอกสีแคงมากกว่า
  - อยากไค้คอกมะลิมากกว่า
27. ข้อใดเป็นค่าประสมประเภทคำมูลทางความหมายรวมกัน
- เคื่อนรอน
  - ปกปัก
  - ออนหวาน
  - รูปภาพ
28. ข้อใดหมายถึง "ผู้ชำนาญในการแต่งหนังสือ"
- นักเขียน
  - ช่างเขียน
  - ผู้เขียน
  - คนเขียน
29. "เด็ก ๆ มีหน้าตาเบิกบาน" คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นคำอะไรในประโยค
- คำกริยา
  - คำวิเศษณ์
  - คำนาม
  - คำบุพบท

30. ข้อใดคำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาของประโยค
- ก. อย่าปากหวานกับฉันเลย
  - ข. เธอเป็นคนอ่อนโยนจริง ๆ
  - ค. พี่ระวังการทุกให้คีนะ
  - ง. ขอให้พักผ่อนกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test)
 หน่วยที่ 2 ลักษณะของภาษาไทยที่เป็นลักษณะเฉพาะ

- ขอ 1 ค. เว้นช่องว่างระหว่างคำในประโยค
- ขอ 2 ข. กาน สอง
- ขอ 3 ค. เชิญเข้ามาได้ทุกเวลา
- ขอ 4 ง. เหมาทงนี้จะถูกฉนั้นะ
- ขอ 5 ง. อัน จอก
- ขอ 6 ก. ล็อค ทัพ
- ขอ 7 ค. รถ โกรช สิบซ์
- ขอ 8 ง. การันต์
- ขอ 9 ค. เสื้อตัวนี้ของใคร
- ขอ 10 ข. หลังคำกริยา
- ขอ 11 ก. ชุดย 7 อัน
- ขอ 12 ข. เนาชยะกองนี้เสีย
- ขอ 13 ง. หลังบ้านมีไผหลายกอ
- ขอ 14 ข. ทำไขแตกเสียหลายโหล
- ขอ 15 ง. ตักน้ำมาขันหนึ่ง
- ขอ 16 ค. เมือง
- ขอ 17 ค. น้ำตาลข้บราคา
- ขอ 18 ก. น้ำแกงแกลงเกินไปแล้ว
- ขอ 19 ง. มีความหมายสมบูรณ์ในคำ
- ขอ 20 ก. พยางค์ คำ
- ขอ 21 ข. คำมูลหลายคำรวมกัน
- ขอ 22 ค. น้ันแม่เลี้ยงของใคร
- ขอ 23 ข. คำประสมที่มีคำมูล

- ข้อ 24 ง. น้ำตา
- ข้อ 25 ก. เขาเป็นคณิกใหญ่ไฟสูง
- ข้อ 26 ก. อยากรไคคอกฐน ๆ มากกว่า
- ข้อ 27 ค. ออหนวาน
- ข้อ 28 ก. นักเรียน
- ข้อ 29 ข. คำวิเศษณ์
- ข้อ 30 ก. อยาปากหวานกับฉันเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย